

ARNOŠT OLIVA

NEJSVĚTĚJŠÍ
SRDCE JEŽÍŠOVO

VÝKLAD LITANIÍ K BOŽSKÉMU SRDCI PÁNĚ

CENA Kč 12' - .

MĚSTO ŽDĀR V ČERVNU 1932

ARNOŠT OLIVA:
NEJSVĚTĚJŠÍ
SRDCE JEŽÍŠOVO

Výklad litanie.

1 9 3 2

TISKEM A NÁKLADEM KNIHTISKÁRNY
JANA TOMANA VE MĚSTĚ ŽDÁŘE na Mor.

Pragae, die 29. Decembris 1931.

N. 9952.

Nihil obstat:

Can. Dr. JOS. ČIHÁK,
 censor.

Imprimatur:

Dr. Th. OPATRŇÝ,
 cancellarius.

Srdce Ježíšovo, Syna Otce věčného.

*Syn můj jsi ty, já dnes zplodil
jsem tebe. Ž 2, 7.*

Po vzývání nejsvětější Trojice obrací se Církev svatá v litanii k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu výhradně na toto Srdce různými tituly a stále prosí o smilování. Těchto titulů jest *třiatřicet*. Počet ten volen asi proto, že Spasitel žil viditelně na zemi *třiatřicet* let. To ovšem neznamena, že jednollivé tituly se vztahují na jednollivá léta pozemského života Kristova. Výbor a uspořádání vycházejí z hlediska zcela jiného.

První tři tituly jsou dogmatickým základem této pobožnosti. Připomínají učení Církvě o osobě Ježíše Krista a jeho dvojí přirozenosti. Připomínají, že Ježíš, jehož Srdce ctíme a vzýváme, je *Bohočlověk*, že tedy jeho Srdce je skutečné Srdce Boha a člověka. Připomínají, že to, co musíme jako katolíci věřit o osobě Ježíše Krista a jeho přirozenosti božské a lidské, vztahuje se i na Srdce Ježíšovo.

Církev svatá, jedná-li se o cvičení náboženská, vždy dbá přísně toho, aby neodpovídala zásadám víry a, připustí-li je, aby byla poslavena na pevný věroučný základ. Poněvadž v naší době i mezi inteligencí rozšířeny jsou velmi nejasné a neudržitelné pojmy o náboženství, pobožnostech a zbožnostech, je tato poznámka jistě důležitá.

Víra, pobožnost a zbožnost nespočívají v krásných a příjemných citech a pocitech. Míti je a vzbuzovati není v naší moci. City a pocity jsou i nespolehlivé a nestálé a nejsou také známkou nebo důkazem pravého náboženství. *Pravá zbožnost má a musí míti základ v hlubokém přesvědčení, které zase musí se opírat o „základ a utvrzení pravdy,“* t. j. o Církev. Jediná Církev v dogmatech či člancích víry předvádí pravdu Bohem zjevenou, která dává všem pobožnostem, náboženským cvičením a zbožným citům a pocitům pevnou oporu, vyšší, nezničitelnou, věčnou cenu.

Tak je tomu i s pobožností k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Tážeme-li se, proč božské Srdce Ježíšovo ctíme a vzýváme, odpovídá Církev prvními třemi tituly litanie k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu.

Srdce Ježíšovo, Syna Otce věčného, smiluj se nad námi! Vysvětleme si: *význam toho titulu a vyvodme spasitelné úvahy.*

1. Srdce Ježíšovo, Syna Otce věčného. Nepodává se nám tu učení o Srdci Páně, nýbrž o osobě, které toto Srdce patří, tedy učení o základní pravdě sv. náboženství. Osoba Ježíšova jest osoba božská, Ježíš jest Bůh, můžeme tedy o Srdci Ježíšově říci, že je to *Srdce Boha* či *božské Srdce*. V Bohu jsou tři osoby: Otec, Syn, Duch Svatý; neříkáme Srdce Otce, Srdce Ducha Svatého, nýbrž jen Srdce Ježíšovo, že druhá božská

osoba pro nás se stala člověkem, pro nás přijala tělesné srdce.

Tato *druhá božská osoba* je podle Vyznání víry nicaeno-konstantinopolského jednorozený Syn Boží, Bůh z Boha, světlo ze světla, Bůh pravý z Boha pravého, zplozený, ne- učiněný, téže podstaty s Otcem.

Svatý Pavel v listě k židům (1, 3) praví, že Ježíš jest „výblesk slávy a výraz podstaty Otce“, t. j. jako Bůh je s Otcem *soupodstatný a jemu rovný*.

Bůh mluví ke Kristu: „*Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe*“. Dnes znamená od věčnosti, u Boha totiž není minulosti ani budoucnosti, nýbrž pouhé trvání, přítomnost. *Zplodil* tím, že sám sebe od věčnosti co nejdokonaleji poznává a k tomu poznání výraz dává.

Synu Božímu mají se klaněti všichni andělé Boží. Této povinnosti nemáme ani my zapomínati, neboť stvoření jsme, abychom Boha chválili a velebili a jemu se klaněli.

2. Srdce Ježíšovo je Srdce Syna Božího, naše srdce má býti srdce dítek Božích. Srdce Ježíšovo je Srdce Syna věčného, naše srdce má si hluboko vslípili zájmy věčnosti.

Naše srdce má býti srdce dítek Božích. Jsme dítky Boží skrze Krista, adoptivní dítky Boží: „Bůh vyslal Syna svého, abychom obdrželi přijetí za syny. A poněvadž jste syny, Bůh poslal Ducha Syna svého v srdce naše, jenž volá: Abba, Otče!“ (Gal. 4, 4—6).

Duch Boží poslán v naše srdce, abychom

nejen slovy říkali Otče, nýbrž z hlubin srdce a v hloubi srdce skutečně dítkami Božími byli. A v tom právě je nám Srdce Ježíšovo zářivým vzorem a věrným obrazem. Jak dětinně byl Ježíš svému nebeskému Otci oddán, podroben a poslušen! Žalmista klade mu do úst slova: „Zákon tvůj mám ve svém srdci.“ (39, 9.) Pokrmem mu byla vůle nebeského Otce; vůle Otce bylo rozhodné přání jeho ve smrtelné úzkosti.

Stále se modlil k nebeskému Otci, velebil ho, děkoval mu, o vyslyšení prosil, jemu si naříkal, jej volal, jemu důvěřoval; poslední slova jeho byla: „Otče, v ruce tvé poručím ducha svého.“ Jako dobré dítě stále myslí na rodiče a často vyslovuje sladká jména otec a matka, tak nesčíslněkrátě vyslovoval Spasitel jméno nebeského Otce, jehož miloval z celého srdce.

Srdce Božské máme v tom ohledu napodobiti. Rodiče mají dětem záhy všlípiti, že jsou dítkami Otce nebeského, jemuž patří víc než otci a matce, mají jej tedy více milovati než otce a matku. Dospělejší děti mají prospívati poznáváním Boha a láskou k němu. My všichni nesmíme nikdy zapomenouti, že jsme dítky Boží, že náš Otec je v nebesích. Na něho máme rádi mysliti, k němu ochotně se modliti, jemu důvěřovati, jej prositi, jemu děkovati, od něho bez reptání i tresty přijímati, jemu vždy a všude v nejhlubší pokoře sloužiti a jeho vůli svědomitě plniti. Vůle Boží musí býti náš vůlí a naším přáním. A jako

dobré dítě raději vše oželí a ztratí než otce nebo matku, máme i my za největší neštěstí pokládati ztrátu nebeského Otce těžkým hříchem. Největší neštěstí je ztráta milosti Boží, lásky Boží,

Býti dítkem Božím, míti milost Boží, je převelikým štěstím. Ti nejsou katolíky podle Srdce Ježíšova, kteří pokládají peníze a statky, slávu a čest a vyznamenání za svou hlavní starost. Hlavní starostí je míti čistou duši, milost, býti dítkem Božím. Pro Boha i život! Raději ztratili život, bohatství a slávu než Boha.

Srdce Ježíšovo je Srdce Syna věčného; naše srdce musí si všimati i věčnosti. Tak jednalo Srdce Ježíšovo, které bylo stvořeno v čase, ale ne pro čas, nýbrž pro věčnost. Když Bůh toto Srdce stvořil a nám daroval, měl na mysli náš věčný cíl, naši věčnou blaženost. Srdce Ježíšovo bilo, žilo a cítilo, trpělo a dotlouklo pro naše věčné blaho. Až k smrti obětavá činnost Srdce Ježíšova chtěla vysvoboditi lidstvo z příšerného otroctví satanova, zachrániti před nebezpečím věčného zatracení, zajistiti jeho věčné blaho,

Chceme-li jako dítky Boží žíti a jednati, nesmíme a nemůžeme jinak smýšleti! Děti světa mají srdce a rozum jen pro věci časné: peníze, statky, zisky, požitky a radosti světa. Děti světla, děti Boží, při každé myšlence, skutku a žádosti se táží: Prospěje to duši či uškodí? Získám tím něco pro věčnost či ztratím? A podle toho jednají a smýšlejí.

Srdce naše má se podobati Srdci Páně. Kdykoliv se modlíme: Srdce Ježíše, Syna Otce věčného, smiluj se nad námi - prosme o milost, o nadpřirozené světlo, abychom si náležitě uvědomovali význam dítek Božích, prosme o sílu, abychom podle vůle Boží žili a jednali. Jen tak vejdemo do příbytků Božích. (Použito spisu P. Aloise Niedereggera S. J.)

Srdce Ježíšovo, od Ducha Svatého v lůně panenské matky utvořené.

A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi. Jan 1, 14.

Třikrát denně říkáme tato slova, třikrát denně jimi uctíváme vtělení Syna Božího, nejhlubší a nejvznešenější tajemství našeho vykoupení. Uctíváme jimi i P. Marii, která podle Božích úradků byla první a nejsvětější nástroj vykoupení. Těmi slovy vyznáváme pravou víru o osobě Ježíše Krista a jeho dvojí přirozenosti.

Totéž chce a činí litanie k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. když nás vybízí prositi: Srdce Ježíšovo, od Ducha Svatého v lůně panenské matky utvořené, smiluj se nad námi! Je to napomenutí a pokyn, jak nutno každou pobožnost vykonávati. Všimněme si, jak tato prosba utvrzuje pravou víru v člověčenství

Ježíše Krista, připomíná liturgii Církve a vyzývá hledati Ježíše skrze Marii.

1. Srdce Ježíšovo, od Ducha Svatého v lůně panenské matky utvořené, smiluj se nad námi! *Tato prosba utvrzuje pravou víru v člověčenství Ježíše Krista. Církev svatá se snaží poslati každou pobožnost na pevný základ naší víry. Je tedy nutno správně věděti, co máme věřiti o Ježíši Kristu, původci naší víry a zakladateli našeho náboženství. Z kořene vyrůstá strom, z pravé víry každá pobožnost a každá další náboženská pravda. A obráceně. Z falešné víry vyrůstá každý blud a každá nevěra všech dob. O Ježíši Kristu musíme věděti a věřiti dvě velmi důležité pravdy, totiž že je skutečný a pravý Bůh a skutečný a pravý člověk.*

Kristus je pravý Syn Boží, jak jsme slyšeli v první prosbě. Je-li pravý a skutečný Syn Boží, je pravý a skutečný Bůh. Kristus jest i pravý a skutečný člověk. Měl tělo jako každý jiný člověk, byl dítětem, chlapcem, jinochem, mužem jako jiní; cítil, myslil, chtěl jako člověk, ve všem nám byl podoben, kromě hříchu. Kristus jako člověk nemohl hřešiti, neměl tedy hříchu ani nejmenší nedokonalosti. Rozdíl mezi námi a Kristem jako člověkem je v tom, že my musíme míti tělesného otce, kdežto Kristus byl počat a zrodil se způsobem zázračným z Panny mocí Ducha Svatého. „Duch Svatý sestoupí v tebe, proto také to svaté, co se z tebe narodí, slouti bude Syn

Boží“ (Lk. 1, 35). Otcem Ježíše je Bůh, Ježíš tedy Synem Božím, matkou jeho Maria, Ježíš tedy také Synem člověka. Bůh a člověk čili Bohočlověk, t. j. pravý Bůh a pravý člověk!

2. Tato prosba připomíná liturgii Církve, t. j. nejpůvabnější a nejkrásnější zvyky, které Církev stále a všude zachovává při všech veřejných pobožnostech a modlitbách. Tento zvyk spočívá v tom, že Církev úctu k Ježíši Kristu duchaplně spojuje se vzpomínkou na P. Marii. Církev, uctívajíc Boha a svého ženicha Ježíše Krista, je stále provázená matkou Boží, halí se takorča v její plášť, aby v tomto zlatém rouchu, důstojnější a krásnější, předstoupila před trůn Syna Božího.

Totéž činí Církev i v litanii k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Běře do ruky závoj panenské matky Boží a, zalitá kadidlovým dýmem její úcty, ukazuje jako ve zlaté monstranci v Marii první živý svatostánek Nejvyššího, ukazuje Srdce Ježíšovo a staví před nás, abychom se mu pokorně klaněli, je ctili a vzývali.

3. Církev vyzývá hledati Ježíše skrze Marii. Tato výzva zní: Skrze Marii k Ježíšovi, jejím prostřednictvím a její přímluvou k Srdci Ježíšovu.

Skrze Marii k Ježíšovi. Kristus, Syn Boží, druhá božská osoba, od věčnosti od Otce vychází. Nikdo nemůže k Otci, leč skrze Krista. Lidské srdce přijal Ježíš z P. Marie.

Toto Srdce, předmět naší úcty, dostáváme skrze Marii; skrze ni tedy dostáváme milosrdenství a lásku Vykupitele. To dává Marii, matce milosrdenství, jisté právo a jistou moc nad Srdcem Ježíšovým. P. Maria vykonává tuto moc svou mocnou přímlouvou. Proto ji často nazýváme „přimlouvající všemohoucnost“.

Obracíme-li se prostřednictvím P. Marie na Srdce Ježíšovo, je to nejsrdčejší, nejmocnější a nejúčinnější prosba, dovoláváme se milosrdenství Syna skrze matku milosrdenství.

Skrze Marii k Srdci Ježíšovu. Můžeme také říci skrze Ježíše či lépe *s Ježíšem k Marii*. Tím říkáme to, co praví církevní učitelé, že všechny milosti jsou od Ježíše, ale my je dostáváme skrze ruce P. Marie, jejím prostřednictvím. Tím chceme říci, že s pobožnosti k Srdci Ježíšovu možno zcela dobře spojovati úctu k P. Marii, že je bláhovým míněním, že jedna pobožnost druhou ruší, že Srdci Ježíšově běřeme to, co láska naše dává P. Marii. Opak je pravda! Srdce Ježíšovo má prevelikou radost z naší lásky k P. Marii, srdce P. Marie vroucně si přeje všechny přivést k Srdci Ježíše, Syna svého.

Na to vše máme pamatovati při modlitbě prosby: Srdce Ježíšovo, od Ducha Svatého v lůně panenské matky utvořené smiluj se nad námi! Uctíváme Srdce Ježíšovo a zároveň prosíme P. Marii o přímluvu v životě i smrti. Co krásy, víry, naděje a lásky je ve slovech: Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi!

Srdce Ježíšovo, se Slovem Božím podstatně spojené.

*Na počátku bylo Slovo, a Slovo
bylo u Boha, a Bůh bylo Slovo.*

Jan 1, 1.

Dějiny pobožnosti k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu dosvědčují, že tato pobožnost byla dlouho a prudce napadána. I věřící katolíci namítali, že je to pobožnost nová a neobvyklá a že se nedoporučuje nové pobožnosti zaváděti, že se nesluší uctívati božské Srdce, že je v té pobožnosti mnoho sentimentality. Církev schválením litanie k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu dala této pobožnosti své placet a tím je záležitost pro věřícího katolíka definitivně skoncována.

Srdce Ježíšovo, se Slovem Božím podstatně spojené, smiluj se nad námi! Srdce Ježíšovo je Srdce Syna Božího, Srdce druhé božské osoby, ale i srdce syna P. Marie, tedy srdce lidské. Ježíš je Bohočlověk, Bůh a člověk v jedné osobě, je tedy jeho srdce lidské spojeno podstatně se Slovem Božím, t. j. druhou božskou osobou. Toto boholidské Srdce zasluhuje naší úcty.

Všimněme si, co tato prosba znamená a pokusme se *vyvrátiti námitky proti této pobožnosti.*

1. Srdce Ježíšovo, se Slovem Božím podstatně spojené. Výraz „Slovo“ a „Slovo Boží“

znamená to, co říkáme slovy: A Slovo tělem učiněno jest, a přebývalo mezi námi, znamená druhou božskou osobu, Syna Božího, Boha z Boha, Boha pravého z Boha pravého. S touto druhou božskou osobou — Slovem — je Srdce Ježíšovo podstatně spojené.

Je spojení *morální*, když více lidí mají stejné názory, úmysly a snahy, když je spojuje vzájemná láska jako první křesťany — byli jedno srdce a jedna duše; když více lidí spojují jedna nejvyšší hlava a tytéž zákony: tak více lidí tvoří *jeden stát, jeden spolek*.

Je jednota *fysická* a ta je *vnější*, umělá, když na př. různé části jednoho domu tvoří jeden dům, různé listy jedné knihy jednu knihu, nebo jednota *vnitřní*, když na př. různé části jedné rostliny nebo údy těla tvoří jeden celek.

Ještě těsnější jest ono spojení, které povstává spojením dvou rozdílných bytostí, pro sebe existence schopných, ducha a hmoty, duše a těla. Obě bytosti dohromady jsou člověk, jeden člověk, jedna bytost, jedna osoba tak, že na př. osoba Petrova není jeho tělo a není jeho duše, nýbrž spojení těla a duše.

Ve smyslu vyšším, nadpřirozeném jsme spojeni s Bohem milostí posvěcující, s Kristem svatým přijímáním; věřící jako údové jednoho těla jsou spojeni v jedné společnosti, Církvi, jejíž hlavou je Kristus.

V této prosbě máme na mysli *spojení vyšší, zcela jedinečné*, jaké v oblasti přirozena a nadpřirozena jinak nikdy nepřichází. Toto

spojení spočívá v tom, že se božství aniž by se změnilo — božství je nezměnitelné — *spojuje s člověčenstvím* Ježíše Krista a to tak, že člověčenství Ježíše Krista není osobou pro sebe, nýbrž zcela a jen *druhou božskou osobou* osobou věčného Slova. Jako říkáme: já jdu, já stojím, já mluvím, třeba jdou naše nohy, mluví naše ústa, tak musí Kristus o sobě říci: já jsem Bůh, a my musíme říci o Kristu: Bůh mluví, Bůh jedná, Bůh trpí, Bůh umírá, třeba to vše činilo a trpělo jeho člověčenství. Toto vnitřní, podstatné, *hypostatické* spojení je *nerozlučné, nerozdělitelné* a vztahuje se na *duši i na tělo* tak na př. při smrti Kristově na kříži zůstaly duše a tělo s božstvím podstatně spojeny, ba vztahuje se na *jednotlivé části a údy těla*, na hlavu, nohy, ruce, srdce. O srdci to Církev výslovně praví: Srdce Ježíšovo, se Slovem Božím podstatně spojené.

2. Nyní přistupme k námitkám.

První zní: je to *pobožnost nová* Pobožnost k božskému Srdci Páně má svůj základ v učení Církvě, které jsme uvedli, vyrůstá z něho jako nové výhonky stromu z těla nebo větví. Tato pobožnost zasloužila by pohany a výčitky novosti, kdyby chtěla zaváděti nové učení, které odporuje učení starému nebo jeho pojetí, čehož u této pobožnosti není. Nová je jen v tom smyslu, že dříve nebyla výslovně, obecně a veřejně známa a konána; taková novota nezasluhuje hany,

nýbrž je důkazem, že Duchem Svatým řízená Církev je stále živým stromem, který má nejen květy a plody, nýbrž i nové větve a zelené výhonky. Tak má svatá víra sílu dávatí pro potřeby věřících z pokladu svatých pravd všem dobám nové prostředky pomoci a milosti. Třeba této pobožnosti dřívější století neznala a nekonala, pro nás je zvláštním darem milosti Boží; *máme ji, protože ji potřebujeme.*

Druhá námitka zní: *Nesluší se ctiti srdce Ježíšovo.* Tato námitka není oprávněná. Z učení o spojení božství s člověčenstvím v božské osobě Ježíše Krista dělala Církev důsledky již v dřívějších stoletích, tvrdíc, že zaslouží úcty i člověčenství Ježíše Krista, jeho duše, jeho tělo, každý úd toho těla právě pro toto spojení s božskou osobou. Líbáme-li něčí ruku, platí toto znamení úcty osobě, se kterou ruka je ve spojení, podobně platí naše úcta, kterou prokazujeme člověčenství Kristově nebo částem jeho těla, výhradně *božské osobě Ježíše Krista*, která si plně té úcty zaslouhuje. A proč uctíváme božské Srdce Páně? Proto, že Srdce Kristovo je symbolem jeho lásky! Touto úctou velebíme lásku Spasitele, která se projevuje nejlépe dílem vykupitelským.

Třetí námitka, že v této pobožnosti je *mnoho sentimentality a přehánění*, zasloužila by důkladnějšího pojednání, ale omezujeme se jen na to nejnnutnější. Oč se jedná při této pobožnosti? *O lásku k Bohu!* Co praví v té příčině Kristus? „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé

duše své a ze vši síly své i ze vši myslí své“! (Lk. 10, 27.) Co to znamená? Lásky k Bohu není nikdy mnoho a nadmíru, spíše se jí přechasto nedostává. Tato láska má přitahovati i naše smysly, které těžko chápou vše vyšší. Smysly nejvíce a nejmocněji přilahuje úvaha, že máme božské a zároveň lidské Srdce, které nás již dříve více milovalo skutky a teď vroucněji miluje než přítel, bratr, otec a matka. Nemůže při tom naše láska býti vroucí a něžná a dětinná, jakou je láska dobrého dítěte k otci a matce? Naše láska k Bohu má býti vroucí a něžná a dětinná! To není sentimentalita a přehánění, nýbrž jen to, čeho vyžaduje pravá láska k Bohu, Otci nejlaskavějšímu. Jsme proto na zemi, abychom Boha milovali. Kéž by tedy vroucí a něžná a dětinná láska k Bohu zcela opavovala naše srdce a všechny síly těla i duše!

Jen pravá láska k Bohu činí nás šťastnými! Ona jediná je neklamná, trvalá a nepomíjející, věčná. Láska k Bohu je naše nebe; čím je větší a vyšší a hlubší, tím je větší i naše blaženost. K tomu pomáhá pobožnost k božskému Srdci a pomáhá i k tomu, abychom Srdce Ježíšovo více a více milovali. Na ten úmysl prosme: Srdce Ježíšovo, se Slovem Božím podstatně spojené, smiluj se nad námi!

Srdce Ježíšovo, neskonale velebnosti.

Hle, Hospodin, Bůh náš, ukázal nám svou velebnost a velikost.

5 Moj. 5, 24.

Mojžíš pásal ovce Jetra, tchána svého, kněze madiánského. Když jednou zahnal stádo hlouběji do pouště, přišel k Boží hoře Horeb. Tam se mu zjevil Hospodin v plameni ohně, šlehajícího z keře; a viděl, že keř hoří, avšak neshořuje. Řekl si: Půjdu a ohledám tento veliký zjev, proč keř neshořuje. Hospodin však vida, že Mojžíš jde, aby ohledal zjev, volal na něho z keře: Zuj obuv s noh svých, neboť místo, na němž stojíš, je půda svatá (2. Moj. 3, 1—5). Církev svatá, slavic nás před plamenné Srdce Ježíšovo, volá: Přibližuj se s veškerou úctou a v pokoře, neboť Srdce Ježíšovo je neskonale velebnosti, svatý chrám Boží, stánek Nejvyššího, dům Boží a brána nebeská.

Srdce Ježíšovo, neskonale velebnosti.

Velebnost (majestát) je tolik co vznešenost, vynikající důstojnost a velikost. Tento titul dává se jen vladařům, králům a knížatům, ale tento jejich majestát jest jen chvilkový; *majestát Boží, velebnost Boží, je neskonalá.* Srdce Ježíšovo, Srdce Syna Božího a tudíž pravého Boha, je Srdce neskonale velebnosti.

Toto Srdce je *místo*, kde Bůh svůj *majestát zcela zvlášť ukazuje a uplatňuje.* Bůh

bydlí všude, jest tedy všude i jeho velebnost. Bůh je všudypřítomný, je v nás i mimo nás, ale nebydlí všude stejně: jinak na zemi, která je lem roucha jeho a podnožka nohou jeho, jinak na nebi, kde jest nevysýchající zdroj radosti a blaženosti andělů a svatých.

Svou neskonalou velebnost Bůh ukazuje a rozvinuje v božském Srdci Páně. Tu se splňují slova Písma svatého: „Hle, Hospodin, Bůh náš, ukázal nám svou velebnost a velikost.“ K velebnosti patří: *nádhera a vznešenost; rozvinutí a vykonávání moci a vlády.*

1. Světští vládcové lesk a nádheru své důstojnosti ukazují obyčejně ve vkusně a bohatě vyzdobeném sále svého paláce, kde, sedíce na trůnu a oblečení v drahocenná roucha s korunou na hlavě a žezlem v ruce, přijímají hold svých poddaných. Písmo svaté se zmiňuje o nádherném trůnu krále Šalomouna, který nejlepšimi umělci zhotoven byl z nejlepšího a nejdražšího materiálu. Jako Šalomoun pokládali i jiní vládcové za povinnost a nutnou součást své vlády ukázati lidu i světu svou velebnost zevnějším leskem.

Tato nákladná a pracná zevnějškost neukazuje vznešenost a důstojnost, je to spíše doklad a následek lidské ubohosti a nedokonalosti. Důstojnost a vznešenost, mají-li míti cenu, *musí vycházeti z nitra, od osoby.* Nekonečná velebnost Boží tuto zevnějškost

zavrhuje, a to tím více, čím méně ceny mají v očích Božích bohatství a lesk a nádhera tohoto světa. *Bůh cení moudrost!* „Vážil jsem si moudrosti nad žezla a trůny, a bohatství za nic jsem pokládal proti ní. Aníž jsem přirovnával k ní drahého kamení; neboť všecko zlato u přirovnání k ní je troška písku, a za bláto nutno pokládati stříbro proti ní“ (Moudr. 7, 8—9). A v knize Přísloví čteme: „Láska a věrnost ostříhají krále, o milostivost se opírá trůn jeho“ (20, 28).

Velebnosti králově nedodávají lesku nádhery a okázalost, nýbrž *vnitřní cena jeho vlastností, moudrosti a ctností*. To jsou Boží myšlenky a názory a podle nich postavil si Bůh jedinečně důstojný trůn v nejlepším a nejšlechetnějším lidském srdci. Toto srdce zázračně vytvořil v lůně Panny, která byla naprosto čistá a svatá a mimořádnou milostí i hříchu dědičného uchráněná, aby ani nejmenší poskvrnka trůn jeho majestátu nezohydila. Toto srdce Bůh utvořil tak čisté a svaté, tak je okrášlil a vybavil moudrostí, laskavostí, šlechetností a všemi ctnostmi, že takového srdce nebylo a nebude. Bůh ozdobil je neskonale drahocenným klenotem milosti, a samo toto srdce od okamžiku, kdy začalo bít a cítili, shromáždilo si nezměrné bohatství zásluh, které převyšují zásluhy všech nebešťanů.

Do tohoto vznešeného trůnu posadilo se božství, neskonalá velebnost se tu usadila. Jediné Srdce Ježíšovo je dokonale schopné

a hodné býti trůnem Božího majestátu.

Srdce Ježíšovo, neskonale velebnosti, smiluj se nad námi! Smiluj se, abychom to, co mluvíme a myslíme, náležitě vždy uvážili, ocenili, a tomu rozuměli. Dobrá srdce jsou v úctě a vážnosti, zlatá srdce ve vděčné paměti. S jakou úctou a vážností, s jakou vděčností a pokorou musíme se blížiti k Srdci Páně, chápeme-li náležitě a oceňujeme jeho svalost a velebnost!

2. V Srdci Ježíšově rozvínuje Pán Bůh svou zvláštní moc a vládu. Písmo svaté užívá rádo k označení výkonu božské vlády a moci, rozvinutí a zobrazení téže výrazu „seděti“. Tak se praví o Kristu, když po zmrtvýchvstání a nanebevstoupení dána mu byla veliká moc na nebi i na zemi, že „*sedí na pravici Boha*“, jindy se praví, že přijde ve své slávě a „*posadí se na slavný trůn svůj*“ (Mt. 25, 31). Tu bude dokonale vykonávati svou moc a vládu, nepřátele potrestá a přátele odmění; nikdo mu neunikne!

I na zemi posadil se Bůh na slavný trůn svůj, t. j. ukázal svou moc a zjevil svou vládu.

Činil tak ve Starém zákoně při různých podnětech a příležitostech, zvláště na Sinaji, ale učinil tak, aby Israelité měli opravdu strach a hrůzu před jeho mocí a velebností. Proto jim bylo zároveň řečeno: „*Neopovazujte se vstoupiti na horu. Každý, kdo se dotkne hory, smrtí zemře*“ (2. Moj. 19, 12).

Pak dával svá přikázání, za hromu a blesku, lid byl přestrašen, zachvácen hrůzou, i pravili Mojžíšovi: „Mluv ty s námi . . . nechť nemluví s námi Hospodin, abychom snad nezemřeli“ (2. Moj. 20, 19). A když později postavil Bůh trůn své velebnosti v chrámu Šalomounově, praví Písmo svaté: „Velebnost Hospodinova naplnila dům. Kněží nemohli vejíti do chrámu Hospodinova, ježto velebnost Hospodinova naplnila chrám“ (2. Par. 7, 1—2).

I v *Novém zákoně* vyvolil si Bůh sídlo své velebnosti, ale tu rozvinul svou moc mnohem vznešeněji a slavněji a zároveň potěšněji. *Sídem jeho majestátu je Srdce Ježíšovo* a moc, kterou v něm a skrze ně vykonává, je moc nejsilnější, nejmocnější a všeobsáhlá, ale zároveň nejšlechetnější, nejpritažlivější a největší svobodu dopřávající — je to *moc a vláda lásky*. Proto přijal lidské srdce a v tomto srdci skutkem osvědčuje lásku a lidumilnost a smilování. Tu Bůh nezakazuje ani nebrání přístupu k sobě, naopak všechny k sobě zve a volá: „Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím“ (Mt. 11, 28).

Proto nám dal přikázání lásky. Tímto přikázáním přitahuje nás k sobě, vykonává vládu svou nad našimi slovy a skutky, ale i myšlenkami a žádostmi, nad naším srdcem. A jest nám v této majestátní moci blízkou v nepatrné způsobě chleba; máme se mu přibližovati a přijímati jej jako pokrm, a

nápoj a tak v lásce se s ním spojovati. V Srdci Ježíšově, na trůně velebnosti Boží, panuje majestát jeho a velmoc jeho lásky.

Láska jeho jest opravdová velmoc. Třeba tisíce a statisíce na zemi jí neznají, miliony srdcí různých zemí a dob podrobily se moci a vládě této lásky, pocítily štěstí na zemi a blaho v nebi. Jsou to z lidí ti nejšlechetnější, svatí a vyvolenci Boží. Štěstí a jediné štěstí lidského srdce je: připoutati se sladkými pouty lásky k Srdci Ježíšovu a při něm setrvati.

Na to vše máme pamatovati při prosbě: Srdce Ježíšovo, neskonalé velebnosti, smiluj se nad námi! A při tom si chceme také povšimnouti toho, co zvláště pobožnost k božskému Srdci Páně doporučuje a milou jí činí. Sídlem majestátu pozemských vládců je to místo, kde nejvhodněji přijímají hold svých poddaných.

Tak musí býti i před sídlem neskonalé velebnosti Boží, před Srdcem Ježíšovým. Pro svou ubohost a neschopnost jsme nehodní a neschopní Boha náležitě ctíti, díky a pokorné prosby mu přednáseti. Před Srdcem Ježíšovým, ve spojení s ním, přijímá Pán náš hold s největším zalíbením. I naše prosby takto nejmilostivěji přijímá. Sídlu jeho velebnosti je zároveň trůnem jeho lásky a milosrdenství.

Israelité před Boží velebností padali na zem a volali: „Hospodin je dobrý, je navždy jeho milosrdenství“ (Ž. 135, 1). Oč více důvodů má katolický lid padati v pokoře před

Srdcem Ježíšovým, důvěrně a radostně volati a stále vyznávati: Bůh je dobrý, je navždy jeho milosrdenství! Opravdovou pobožností k božskému Srdci Páně dosáhneme milosrdenství pro sebe i pro jiné.

Srdce Ježíšovo, svatý chrám Boží.

*Klanět se budu čelem k tvému
svatostánku. Ž. 137, 2.*

Israelité měli jediný chrám v Jerusalemě. Sem putovali mužové i z nejbzdálenějších míst aspoň jednou v roce, aby se tu modlili, přinášeli oběti a Bohu se klaněli. Touhu a žádost zbožných srdcí jíti do domu Božího vyjadřují slova žalmů: „Žízni duše má po Bohu silném, živém. Kdy přijdu, abych se ukázal před Boží tváří?“ (Ž. 41, 3); „Duše moje nyje touhou po síních Hospodinových“ (Ž. 83, 3); „Plesal jsem proto, že mi bylo řečeno: Do domu Hospodinova jdeme“ (Ž. 121, 1); „Před anděly budu ti zpívati, klanět se čelem k tvému svatostánku“.

V Novém zákoně jsme šťastnější, máme mnohé kostely a v nich přebývá Bohočlověk, Ježíš Kristus, v nejsvětější svátosti. A přece je pravdou ve smyslu vyšším, že máme ve skutečnosti jen jediný chrám jako měli Israelité, ale chrám nekonečně krásnější a světlejší, chrám zcela božský — nejsvětější Srdce Ježíšovo. Proto se modlíme: Srdce Ježíšovo,

svatý chrám Boží, smiluj se nad námi!
Pojem chrámu vyžaduje místo zcela oddělené od všeho světského; místo posvěcené a tudíž svaté; místo určené pro bohoslužbu. To všechno nalézáme v pravém, vyšším a nejvyšším smyslu u božského Srdce Páně.

1. *Chrást je místo oddělené od všedního života, hlavně od všeliké zlomyslnosti, všelikého zla a hříchu. Do chrámu nemá míti přístupu nic nečistého, nesvatého, hříšného, jak naznačuje svěcená voda hned u vchodu do kostela. To idea chrámu. Do chrámu máme také vstupovali jen s dobrým úmyslem.*

Jako v životě neodpovídá ani tu skutečnost úmyslu a původní ideí. Již ve Starém zákoně žaluje prorok: „Znečišťovali svatyni mou“ (Ezech. 23, 28). Israelité měli jediný chrám a přece býval zprofanován.

Jsme nesmírně šťastnější Israelitů, neboť máme chrám, jediný chrám ve vyšším smyslu slova, který nebyl, není a nebude nikdy poškrvněn ani nejmenším hříchem, nejmenší poškrvnkou, který svou podstatou je zcela nepřístupný všemu světskému, který zcela a a nejdokonaleji odpovídá ideí chrámu — nejčistší, nejsvětější, božské Srdce Páně! Srdce Ježíšovo je svatý chrám Boží. Svatý Pavel píše v listě k židům (7, 26): „Takový zajisté nám příslušel velekněz, svatý, nevinný, neposkrvněný, oddělený od hříšníků a vyvýšenější nad nebesa.“ Ježíš byl a je tento čistý a svatý velekněz, jeho Srdce

chrám oddělený ode všeho zlého, od každého hříchu. Toto Srdce na hřích nikdy nepomyslilo, ničeho světského nežádalo, světsky nesmýšlelo, vše v něm bylo a je vždycky čisté a svaté a božské. A ještě více, Toto Srdce nepotřebovalo a nepotřebuje zdí k úplnému odloučení od hříchu a nečistoty, každé znesvěcení tohoto chrámu, je nemožné a předem vyloučeno, je vyvýšen nad nebesa.

Jaké to štěstí pro nás! Je-li velikým dobrodiním Božím na hříšné zemi přece naléztí a míti místo, které je celé a zcela Bohu zasvěcené, kde se můžeme klidně a nerušeně modlití; kde bezpečněji a bohatěji Boží požehnání svolávají a doufati, jak teprve šťastnými a blaženými musíme se cítiti, že se smíme shromažďovati ve zcela svatém chrámě Srdce Ježíšova, abychom Boha chválili, jemu děkovali, o jeho milost a smilování prosili! Toho všeho dosáhneme nejbezpečněji v Srdci Ježíšově.

2. *Chrám musí býti Bohu věnován, posvěcen.* To se může státi různým způsobem: prohlášením za majetek Boží; stálým vykonáváním modliteb a bohoslužby na tomto místě; posvěcením; zvláštní přítomností Boží na tomto místě. řvatým byl chrám jerusalemský, svatými jsou chrámy naše.

Ve smyslu mnohem vyšším musí to vše býti řečeno o Srdci Páně, pravzoru všech pravých chrámů. Které místo, které srdce je více majetkem Božím než Srdce Ježíšovo,

se Slovem Božím podstatně spojené? A dále: v Srdci Ježíšově, přirozeném i nadpřirozeném sídle Boží velebnosti, je Bůh stále přítomen; v tomto Srdci od počátku jeho stvoření dějí se stále modlitby a oběti; nechybí tu ani poslední vlastnost, totiž posvěcení.

Posvěcení chrámu Šalomounova dalo se s velikou slávou a nádherou. Krev a oheň hrály tu hlavní úlohu. Četné oběti, krev obětních zvířat tekla proudem, oheň ničil oběti. Velebnost Boží naplnila chrám. „Tak slavili posvěcení chrámu Hospodinova král i synové Israelovi“ (3. Král. 8, 63).

Při svěcení svatého chrámu Božího v Srdci Ježíšově také tekla obětní krev z tohoto Srdce. Tekla na hoře Olivetské, tekla při bičování, vytekla do poslední kapky na kříži, tekla tak bohatě, že toto krveprolívání Pán sám křtem nazývá: „Mám však pokřtěn býti křtem, a kterak jsem stísněn, dokavad se nevykoná“ (Mt. 12, 50). A nechyběl ani oheň, celý svět zapalující oheň lásky: „Oheň na zem pustit jsem přišel, a co chci jiného, než aby se vznítit?“ (Mr. 12, 49). V tomto ohni stravuje Pán sama sebe, svou vlastní oběť, tímto ohněm, tímto vpravdě božským svěcením svatý chrám svého Srdce posvětil. Od tohoto svatého chrámu Božího mají všechny naše chrámy posvěcení, důstojnost.

3. Chrám musí býti určen pro bohoslužbu a dán k užívání věřícím. Bůh, neskonalý a všudypřítomný duch, nepotřebuje chrámu,

v nebi také nepotřebují chrámu. Sv. Jan píše v Apokalypsi o městě Božím: „Chrámu jsem v něm neviděl, neboť Pán Bůh všemohoucí je chrámem jeho, a Beránek“ (21, 22).

Na zemi potřebujeme chrámu, místa milosti a požehnání, místa, kde je nám velebnost Boží bližší a milostivější. Tím místem je Srdce Ježíšovo, v němž se Otci zalíbilo.

Toto Srdce nám plně patří, nám byl Syn Boží dán, pro nás se narodil. Pro nás druhá božská osoba stala se člověkem, pro nás přijal Spasitel lidské srdce, pro nás jako člověk na zemi dlel, pro nás své Srdce na kříži obětoval. Tak se stalo Srdce Ježíšovo svatým chrámem Božím pro celé lidstvo; tím chrámem jest a zůstane až do konce světa. V nejsvětější svátosti je Spasitel stále mezi námi, působí na naše duše, obnovuje svou krvavou obět. Jest obětí a knězem, chrámem a oltářem. To vše z lásky, jejímž sidlem jest jeho přesvaté srdce.

Bylo by ošklivým nevděkem k Spasiteli a neláskou k sobě samým nenavštěvovati neporovnatelně vzněšený chrám Srdce Ježíšova, nevyužítí ho svědomitě pro časné i věčné blaho. Při mši svaté musíme v něm obětovati, při svatém přijímání v něm bydlet, v něm žít a umírat. Jen tak naleznou duše nebeský příbytek v Srdci Ježíšově, Ježíš uvede nás do nebe, abychom se tu věčně radovali v něm a s ním.

Srdce Ježíšovo, stánek Nejvyššího.

Hle, stánek Boží, s lidmi a přebývatí bude s nimi. Apokal. 21, 3

Když Petr, Jakub a Jan viděli slávu Ježíšovu na hoře Tábor a slyšeli hlas Boží: Tento je Syn můj milý, padli na tvář svou a báli se velmi. I přistoupil Ježíš a dotek se jich pravil: Nebojte se! Pozdvihše pak oči svých, neviděli nikoho, leč Ježíše samého (Mt. 17, 1—7), viděli Ježíše zase v jeho obyčejné podobě, v šatě chudoby a pokory.

Předešlými prosbami, které předvádějí Srdce Páně jako sídlo neskonalé velebnosti, svatý chrám Boží, a všemi těmi svatými a úctu budícími ideami v nich obsaženými, jsme uváděni v pokorný údiv, že se sotva odvažujeme oči olevřiti a vzhůru pohlédnouti. Strach ovšem nesmí býti ovládajícím affektem při konání pobožnosti k božskému Srdci Páně, nýbrž láska a důvěra! Lásku a důvěru dává tato prosba, která praví: Nebojte se!

Výrazy chatrč, chýše, stan — latinsky tabernaculum — naznačují něco malého, nízkého, připomínajíce nám chudobu a pokoru v chlévě betlemském, skromnost Ježíšepoutníka mezi pozemskými poutníky, prostý a často velmi chudičkový tabernakl, v němž nyní přebývá mezi námi na zemi, a vlévající do duše onu útěchu, kterou pocítil sv. Jan, když prorocky patřil do budoucnosti a volal:

„Hle stánek Boží s lidmi a přebývatí bude s nimi.“

Srdce Ježíšovo je naprostě vznešené, svaté a majestátní, ale nebojme se, jest nám drahým a líbezným stánkem! Proto voláme se žalmistou: „Jak je milý příbytek tvůj, Hospodine!“

Srdce Ježíšovo, stánku Nejvyššího, smiluj se nad námi! Tato prosba dodává nám útěchy a zároveň budí v duši úvahy, které staví tuto pobožnost do nejkrásnějšího světla. Připomínáme si *pomíjivost života; životní boj; snadnost této pobožnosti.*

1. Slovo stánek připomíná *krátkost a vratkost našeho života*, připomíná slova sv. Pavla: „Neboť nemáme zde města zůstávajícího; nýbrž vyhledáváme toho budoucího“ (K žid. 13, 14). Treba si důkladně stavíme své příbytky, nádherně a pohodlně je zařizujeme, použijeme jich přece jen chvílku, krátký čas, musíme všechno opustiti, abychom se sem více nevrátili. Pravdu tedy měl a správně jednal slavný a zbožný Jacopone da Todi, jenž, maje zanést cenný předmět do knížecího paláce, odnesl ho do hrobky, že tu bude knížecí rodina déle bydliti než v paláci.

Jsme na světě poutníci a cizinci, jsme pocesní, jdeme pouští života, údolím slz a nářků, zemí vyhnanství k věčné vlasti. Jak je dobře, ba docela nutno, že máme stánek, v němž si můžeme chvilenku odpočinouti a se občerstviti, stánek, který nás chrání před

slunečným žářem, trampotami bouřlivého počasí, nebezpečím a hrůzou! Jest na zemi takový stánek? Ano! Je volný a jsme docela i laskavě zváni. Je to stánek Nejvyššího, božské Srdce Ježíšovo.

2. Druhá pravda, kterou nám připomíná slovo stánek, je vyjádřena slovy Joba: „*Bojování je život člověka na zemi*“ (7, 1). Až do posledního dechu musíme bojovati proti třem mocným nepřítelům: světu, tělu a ďáblu. Běda, kdo toho nechápe nebo se dá oklamati! Běda, kdo o tomto boji nechce ničeho věděti, kdo si myslí, že máme vyhovovati všem smyslným pudům, že se máme řídit zásadami světa! Běda všem, kteří neuznávají ďábla, zlého a skutečného nepřítele v nejširším slova smyslu, nenávistníka a odvěkého škůdce lidstva!

Bojování je život náš, stálý boj, nikdy nebude klidu, jsme údové Církve bojující, každý z nás voják a bojovník v říši Kristově. Uprostřed našeho tábora stojí stan, útěcha a rozkoš naše, stan Nejvyššího. Tu je nám dobře býti, tu chceme postavit stany své. To je naše útěcha v oblíbeném bojování, to nám dodává zmužilosti, nadšení, že Nejvyšší jako vojevůdce se svým stanem dlí mezi námi, že tímto vojevůdcem jest Ježíš Kristus, Syn Boží, který dávno svým křížem a utrpením vítězně bojoval a slavně triumfoval nad světem a satanem, který tedy také nás, jdeme-li za ním, povede k vítězství.

Vojáci vypravují, že byli synovsky oddáni vojevůdcům, kteří měli otcovské srdce, pečlivě se o ně starali a jednali s nimi laskavě jako otec s dětmi. Ježíš Kristus, vojevůdce náš, nesmírně předčí v tom ohledu i nejlepší z nich. Srdce Ježíšovo, stánek Nejvyššího; Ježíš má celé srdce pro své poddané a vojiny. Stará se o naše blaho, jeho láska a dobrota dává nám šat, pokrm, nápoj. A což teprve duše! Vyzdobil ji zmužilostí, silou a milostí k vítěznému boji. Jeho Srdce je nám stále nablízku ve svatostánku.

3. Srdce Ježíšovo, stánku Nejvyššího, smiluj se nad námi. To je rčení obrazné. Jako nám tento obraz připomíná životní pout, bojování v armádě Ježíšově, tak nám připomíná i snadnost přibližovati se Spasiteli, stýkati se s ním, t. j. horlivou pobožností k Srdci Páně šťastně konati pozemskou pout a skončiti životní bojování. Náš král netrúní v pyšném paláci, dveře k němu nejsou uzamčeny a přísně střeženy, můžeme se k němu snadno dostat. Bydlí v prostém stánku mezi námi, Srdce jeho, které nás s láskou očekává, samo je stánkem.

V kostelích i kaplích má svůj stánek, je mezi námi v nejsvětější svátosti, na prostém oltáři obnovuje v nezměrné lásce svou krvavou obět způsobem nekrvaným, i v našich příbytcích mívá svůj stánek, když kněz přináší sem nejsvětější svátost jako posilu nemocnému na cestu do věčnosti. Jak snadno.

můžeme mu prokazovali úctu a lásku!
Tím jeho láska není ještě vyčerpána.
I v našem srdci chce míli stánek svůj,
jsme-li ochotni dopřáti mu tu místečka. Mu-
síme předem odstraniti všechny hříchy a hříšné
náklonnosti, zbožnost, úcta a láska musí mu
připraviti svaté místo, abychom mohli říci:
„Můj milý můj jest a já jsem jeho“ (Velep.
2, 16).

Kéž bychom mohli jako ctitelé božského
Srdce vždy tak mluvit! Kéž by na životní
pouti s námi vždy bylo a v boji pomáhalo
Srdce Páně! — Pán jednou pravil, že si
musíme dělati přátele v tomto životě, aby,
když dokonáme, přijali nás do stanů věč-
ných. Není lepšího přítele nad Spasitele,
lepšíh stanů nad jeho Srdce, které je stán-
kem Nejvyššího! Zdržujeme-li se v něm rádi
na tomto světě, přijme nás radostně a laskavě
na onom světě, abychom v něm našli věčný
klid a věčnou blaženost.

Srdce Ježíšovo, dome Boží a brána nebeská.

*Zde chci bydlit na Sionu, neb jej
jsem si zvolil. Ž, 131, 14.*

Církev svatá v litanii k nejsvětějšímu Srdci
Ježíšovu snaží se v krásných a obsahem bo-
hatých obrazech vylíčiti veliké štěstí, že Bůh
se stal pro nás člověkem, že máme boho-
lid-

ské srdce Ježíšovo. Všecko to štěstí a všecku tu radost nelze vylíčiti jedním slovem nebo obrazem, je třeba mnohých výrazů a obrazů, abychom pochopili to, co je božsky vznešené a nebeské. Srdce Ježíšovo je trůn neskonale velebnosti, svatý chrám Boží, stánek Nejvyššího.

Ještě více půvabu, útěchy a bohatství jest v prosbě: Srdce Ježíšovo, dome Boží a brána nebeská, smiluj se nad námi! Slova ta podle Písma svatého (Gen. 28) promluvil patriarcha Jakob na cestě z Bersabe do Haranu. Na jednom místě, po západu slunce vzal kámen, položil si jej pod hlavu a spal na něm. Viděl ve snách žebřík stojící na zemi, jehož vrch se dotýkal nebes; andělé Boží vystupovali a sestupovali po něm, Hospodin pak stál nad žebříkem a slíbil Jakobovi, že v něm a v jeho potomstvu budou požehnána všechna pokolení země, že ho přivede zase do země otců, kterou mu dá v trvalé vlastnictví. Když Jakob ze spánku procitl, pravil: „V pravdě Hospodin jest na tomto místě a já jsem nevěděl. Jak úctyhodné je toto místo! Není tu nic jiného než dům Boží a brána nebeská.“

Srdce Ježíšovo jest místo, kde při vtělení sestoupila druhá božská osoba, sestoupila k nám, abychom skrzé Bohočlověka vystoupili do nebe; je brána nebeská, poněvadž Kristus nám nebe otevřel; je dům Boží nejen proto, že s tímto Srdcem je spojená podstata Boží, nýbrž i proto, že všichni lidé jsou pozváni do toho domu vejíti a v něm bydleti.

V tomto příbytku Božím nalézáme vše, co hledáme při každém dobrém bytu : *Ochranu ; klid ; zajištěné zůstávání.*

1. Ochrana je nejprvnější a nejbližší účel každého lidského příbytku, jeho stavby a zařízení. Chceme býti chráněni před nepohodou a nebezpečím.

Tuto ochranu ve smyslu vyšším, duchovním, nalézáme v nejsvětějším Srdci Páně. V úctě toho Srdce a ve slíbené zato milosti nalézáme ochranu proti chladu a škodlivým vlivům světa Kristu nepřátelského ; ochranu a zbraně proti útokům pekla a satana ; v milosrdenství Srdce Páně ochranu a útočiště před plně zaslouženým hněvem Božím a tresty jeho spravedlnosti. — Sv. Petr Damiani píše : V tomto Srdci nalézáme zbraň k obraně, prostředky k spáse, mocnou pomoc proti pokušením, nejsladší útěchu v utrpeních, nejčistší slast v tomto slzavém údolí. Sv. Bernard se modlí : Proto probodli bok tvůj, Ježíši, abychom měli otevřené dveře, proto otevřeli Srdce tvé, abychom v tomto Srdci byli uchráněni všech vnějších nepokojů. — Není opravdu místa, které by nám v životě i smrti skýtalo plnější a všestrannější jistoty nad Srdce Ježíšovo !

2. Každý člověk po denním zaměstnání *touží po klidném místěčku*, kde si může odpočinouti, zotaviti se, občerstviti. Nemají a nenalézají všichni lidé tak milého domova.

Snad ho hledají pro tělo, ne pro duši, jejíž potřeba je daleko větší; hledají ho v rozptýlení a zotavení, která jsou řadou nových starostí a prací; hledají ho ve smyslných radostech, požitcích a zábavách, které srdce neuspokojují a prázdným činí, hledají ho zkrátka řečeno tam, kde ho není. Zaslepené děti Adamovy namahají se nad své síly, ale marně, a přece jsou otevřené dveře ke klidu.

Jsou to dveře k domu Božímu, k Srdci Páně. Tu teprve nalézáme pokoj, neboť srdce je nepokojné dokud nespočine v Bohu. Tu slyšíme slova napomenutí: „Učte se ode mně, neboť jsem tichý a pokorný srdcem; a naleznete pokoj duším svým“ (Mt. 11, 29). Jsme zváni: „Pojďte ke mně všichni, kteří se loptíte a obtíženi jste, a já vás občerstvím“ (Mt. 11, 28). Milost, kterou nám dává nezměrná láska Srdce Ježíšova již v tomto životě stálou přítomností v nejsvětější svátosti, svatým přijímáním Eucharistie, mší svatou, to vše činí dům Boží, božské Srdce Páně, nebeským, drahým domovem, v němž nalézáme osvěžení, útěchu, klid, sílu. Kdo zkusil, volá radostně: Zde chci bydleti!

3. V Srdci Ježíšově nalézáme ochranu a bezpečnost, klid a občerstvení, můžeme tu i *bezpečně zůstávat* jako ve svém vlastnictví.

Nenazýváme bytem ono místo, kde se zdržujeme za svým povoláním; nenazýváme bezpečným bydlením, jsme-li v nájmu a ma-

jitel může dáti kdykoli výpověď. Nejmilejší a nejjistější byt je vlastní domov, kam se můžeme klidně vždycky uchýliti.

Takový byt, který v materiálním smyslu velká část lidí neměla a nemá, můžeme všichni ve smyslu duchovním nalézt v domě Božím, Srdci Ježíšově. Tu můžeme a máme zůstat po celý život. Spasitel výslovně o tomto zůstávání mluvil, přikazoval je a naznačoval jeho nutnost: „Zůstaňte v lásce mé“ (Jan 15, 9). A opětně: „Zůstaňte ve mně, a já ve vás“ (Jan 15, 4). V krásném podoboznění o vinném kmeni a ratolesti ukazuje, že v něm musíme zůstat, protože bez něho nemůžeme nésti dobrého ovoce (Jan 15, 5), hrozí, že budeme vyvrženi, nezůstaneme-li v něm (15, 7), říká, co musíme činiti, abychom v něm zůstávali: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm“ (Jan 6, 57). Miláček Páně, jenž spočíval na Srdci Ježíšově, vysvětluje toto zůstávání slovy: „Kdo praví, že v něm zůstává, má též sám žíti, jako žil On“ (1. Jan. 2, 6).

Můžeme tedy, máme a musíme zůstat v Srdci Ježíšově, v jeho lásce. Takového zůstávání a bydlení svět dále nemůže! I když je byt náš naším vlastnictvím, můžeme ho ztratit různým způsobem, jistě nám ho bere smrt, která loupí i ten byt, v němž duše žila a působila, totiž naše tělo. Srdce Páně, dům Boží, nemůže nám ani smrt uloupiti.

Nezapomínejme, že Srdce Ježíšovo je *dům Boží a brána nebeská*. Když se duše odloučí

od těla, toho těla, které jí v tomto životě bránu nebeskou uzavírá, tu se ta brána otvírá a duše jde do nebe.

Prosíme-li: Srdce Ježíšovo, dome Boží a brána nebeská, smiluj se nad námi! rádi vzpomínáme na slova Písma: Zde chci bydlet, rádi voláme se sv. Bernardem: Ó jak je dobré a příjemné bydlet v tomto Srdci!

Chceme bydlet v Srdci Ježíšově a hledati tu ochranu a klid, zůstávati tu v dobách dobrých i zlých. Chceme pokorně prositi, abychom v tomto Srdci bydlet směli, neboť je to pro nás veliká milost a nezměrné štěstí. Nechceme nikdy zapomenouti, že Srdce Ježíšovo je dům Boží, do něhož mají přístup a v něm zůstávati smějí jen děti Boží. Všem, kteří tu zůstávati budou až do smrti, otevře se brána nebeská a uslyší slova Spasitelova: „Vejdí v radost pána svého.“

Srdce Ježíšovo, ohnisko láskou planoucí.

Oheň na zem pustit jsem přišel, a co chci jiného, než aby se vznítíl?
Lk. 12, 49.

Marketa Maria Alacoque viděla pět ran Kristových zářiti jako pět sluncí. Tělo vysílalo na všechny strany ohnivě plameny. Prsa podobala se výhni. Viděla i Srdce Ježíšovo, které všechny miluje a samo je veškeré lásky hodné; to Srdce bylo nevyčerpatelný zdroj všech těch plamenů.

Tuto lásku Srdce Ježíšova připomínají další prosby: Ohnisko láskou planoucí, schránko spravedlnosti a lásky, plné dobroty a lásky. Tyto prosby ukazují velikou moc a veliké dobrodiní lásky Ježíšovy, její neskonalou svatost a dobrotu. To bude předmětem dalších tří úvah.

Dnes uvažujme velikou moc lásky Ježíšovy, která podivuhodně na zemi působí a je zdroj největších a nejrozmanitějších dobrodiní Božích, kterých se nám přebohatě dostává. Litanie k vyjádření toho používá srozumitelného obrazu o ohnisku. Jako ohnisko shromažďuje teplo a pak je šíří do svého okolí a způsobuje ony mocné účinky, za které děkujeme teplotě a ohni, tak se shromažďuje v Srdci Ježíšově všechna moc a síla jeho bo-holidské lásky, aby, odtud vycházejíc, působila v lidstvu svými blahodárnými účinky. Odpovídá to slovům Spasitele: „Oheň na zem pustit jsem přišel, a co chci jiného, než aby se vznítily?“ Srdce Ježíšovo jest ohniště, výheň, ale tak nezměrně účinná a veliká jako slunce, které dává zemi teplo, světlo a vzrůst.

Abychom tu lásku náležitě pochopili, uvažujme: *potřebu lásky Ježíšovy; dobrodiní nám z ní plynoucí; bohatství, které s ní ze Srdce Ježíšova čerpáme.*

1. *Lidstvo potřebuje lásky Ježíšovy. Lásky je život, udržující a plody dávající teplo; co je teplo a oheň pro zemi a náš život fysický,*

ím je láska pro jednotlivce, pro náš sociální styk, pro politickou činnost státu. Bez tepla není života, je strnulost, smrt. Bez tepla nemohou žít lidé, zvířata, rostliny.

Láska je nám potřebná, proto ji Bůh vštípil do lidského srdce, láskou spojil muže a ženu, děti a rodiče. S láskou, drahocenným a nutným darem Božím, dopadlo to bohužel jako s ostatními vrozenými dobry, pozbyla ceny a částečně byla zničena pádem prarodičů. Již v první rodině setkáváme se se záští a nenávistí a nepřátelstvím. A tak bylo později v rodinách, obcích, státech. Místo lásky hněv, nepřátelství mezi národy a kmeny, krutost, krvavé boje a války.

Přišel zachránce, Vykupitel, vzešlo zářící a teplé slunce, nezměrná láska Syna Božího, výheň a ohniště lásky. Byl poslán oheň na zem, božské Srdce Páně. — Teď bylo jinak, ne sice hned, nýbrž pozvolna jako v přírodě po zimě přichází jaro a léto. Kam pronikl žár lásky Ježíšova Srdce bylo krásně, milo, teplo od této lásky, která se šířila, když se šířilo křesťanství a láska Ježíšova hlouběji pronikala srdce věřících. Mizely hněv a nenávist, zášť a hádky, láska vyrvalá a trpělivá, věrná a účinná vytlačovala škody a zla, kterými trpěly rodiny, země i státy.

2. *Láska Ježíšova projevuje se trojím způsobem: šířá, zkrašluje, zúrodňuje.*

Sžírá. „Náš Bůh jest oheň šířající“ (K žid. 12, 29). Tento oheň šířá naše hříchy, ne-

pravosti, zlé náklonnosti. Hříchy a nepravosti jako hromady sněhu a ledu zavalily lidské duše a nemohly býti odstraněny. Oheň božské lásky, který přišel s nebe čistil, odstranil je jako teplo sluneční a vlažný vítr odstraňuje hromady sněhu a mění v proudy vod. Tu ve vyšší sféře nastalo, co napsal žalmista: „Vysílá slovo své a vše laví, zavane dech jeho, a tekou vody“ (147, 7).

Láska Ježíšova *zkrašluje*. Jako život člověka je pustý a smutný, kde vládnou nenávist a sváry a vášně, tak zase se podobá ráji láskou, která ze Srdce Ježíšova padá do lidských srdcí, měníc je v krásně vonící zahradu. Tu klíčí, rostou a kvetou rozmanité ctnosti a potěšují a občerstvují srdce v starostech a utrpeních a bolestech. Ve světle lásky každá radost se zvyšuje a zjasňuje a sama smrt se jeví jako anděl lásky, který je povolán ne odlučovati, nýbrž na věky spojovati.

Láska Srdce Ježíšova *zúrodňuje*; život jest úrodný na dobré skutky. Jako pozemské slunce podporuje rozmanité plody země v růstu a zrání, tak nadzemské slunce lásky Ježíšovy vytváří v našich duších ony plody věčného života, které božský hospodář v nás vsadil a přijde je hledati v den žní. Bez Krista, světla a tepla, může sice člověk konati skutky, které se líbí očím světa a mají význam a cenu pro tenlo časný život, ale plody věčného života dozrávají jen ve slu-

nečným teple Srdce Ježíšova, v této výhni božské lásky.

3. Srdce Ježíšovo je výheň lásky. Tu se učíme uvažovati *bohatství lásky Ježíšovy*. Lásky ta je nevyčerpatelná, nekonečná; nekonečná ve své moci a síle, nekonečná v trvání, nevyčerpatelná v prostředcích.

Nekonečná v síle. „Spousty vod té síly nemají lásku by uhasily; řeky jí nezatopí“ (Velep. 8, 7). To platí o lásce Ježíšově. Jako spousty vod zatopil studený nevděk plameny lásky Ježíšovy: zneuctění, urážky, rouhání zaslepeného lidstva přešly přes Srdce jeho — lásku neuhasily, žár její nezměnšily.

Nekonečná je tato láska časem. Naše slunce hřeje již tisíce let, bude snad zářit a hřát ještě tisíce let, ale jednou přece ztratí žár a teplo. U výhni božské lásky tomu tak není, ta bude věčně zářit a zahřívati ve svatém městě Jerusalemě, o němž praví sv. Jan, že nepotřebuje slunce ani měsíce. Pro všechny obyvatele je božské Srdce Beránka věčný pramen věčného života a věčné blaženosti.

Nezměrné je bohatství lásky Ježíšovy, *nezná omezení a hranic*. Kde je srdce schopné lásky a milosti, dává je Bůh zdarma a bohatě, dává rozmanitým způsobem ve svatých svátostech, ve mši svaté, dává i přímo. A jako neubývá plamenu, když tisíce jiných od něho zapálíme, tak neubývá žáru lásky Ježíšovy i když milionům lidí z ní stále dává. Stále

hledá srdce, aby je rozplamenil láskou svou: Oheň na zem pustit jsem přišel . . .

To je vážná výstraha a napomenutí, abychom se rozplameňovali láskou Boží a zahřívali se u této výhně láskou planoucí. Závisí to od nás, naší dobré vůle, naší svobody. Věrní pravé víře, musíme se tak postavit k slunci Ježíšovy lásky, aby nás dosáhly paprsky jeho; musíme odstraniti všecky překážky, které uzavírají přístup žáru této lásky do našeho srdce, musíme odstraniti hříchy, hříšné náklonnosti a vášně. Pole duše musíme zkypriti slovem Božím, aby tu mohly klíčiti květy ctností a dobrých skutků. Musíme se Spasiteli přibližovati přijímáním svatých svátostí, jimiž znamenitě působí jeho sluneční teplo na naše srdce a zúrodňuje je zásluhami pro nebe.

Jen takto odpomůžeme hluboké potřebě srdce, které potřebuje lásky Ježíšovy; zakušíme dobrodiní božské lásky; čerpati budeme bohatství z této lásky. Naše srdce, zapálená žářem této lásky, budou šťastná a budou i jiné obšťastňovati.

Srdce Ježíšovo, ohnisko láskou planoucí, smiluj se nad námi! Prosme pro sebe, své rodiny, obce, země, státy: Pane, který jsi přišel oheň pustit na zem, sešli jej ze svého Srdce, aby láska tvá všude zářila a srdce lidstva rozplameňovala!

Srdce Ježíšovo, schránko spravedlnosti a lásky.

*Jeť Pán spravedlivý a miluje
správnost. Ž. 10, 8.*

O lásce se mnoho psalo a básnilo. Necháme-li stranou různé ty projevy zamilovaných a hledáme pravdu, musíme doznati, že láska má své chyby, hlavně že je velmi nespravedlivá. Láska jedněm srdce dává, druhým bere; milujícího činí slepým a ten chyby osoby milované buď nevidí nebo je docela pokládá za přednosti; jest v úsudku jednostranná, je předpojatá, vášnivá, dosti často smyslná a chtivá. Můžeme tedy říci, že láska a spravedlnost zdají se býti nesmiřitelnými protivami. Láska jest oheň a teplo, spravedlnost necitelnost a chlad. Pro lidi platí: kde je velká láska, tam žádná spravedlnost, a kde spravedlnost, tam žádná silná láska.

To ovšem se jen tak zdá a připsati to nutno nedokonalosti a vadnosti lidské lásky. Idea lásky nevylučuje ideu spravedlnosti a spravedlnost nevylučuje lásku. Je láska, neskonalá láska, nemající nedostatků a chyb, láska neznající nespravedlnosti, láska ohnivá a žhavá jako slunce, ale při tom neskonale spravedlivá. Tato láska sídlí v Srdci Ježíšově, o ní platí slova žalmisty: „Jeť Pán spravedlivý a miluje správnost.“ V litanii se modlíme: Srdce Ježíšovo, schránko spravedlnosti a lásky, smiluj se nad námi!

O této spravedlnosti a lásce budeme uvažovati. Sami nepřátelé Ježíšovi obdivovali jeho spravedlnost a lásku: „Mistře, víme, že pravdomluvný jsi a cestě Boží v pravdě učíš a nedbáš na nikoho, neboť nepatříš na osobu lidskou“ (Mt. 22, 16). Pán nedával v lásce přednost velkým a bohatým a mocným tohoto světa, nedával v lásce přednost svým příbuzným, byl *nestranný*. Býti *nestranným* je sice výron spravedlnosti, ale není to ještě láska. Láska, když je spojená se spravedlností, smí, ba musí na něčí stranu se přidati, jak toho vyžadují osoba nebo věc, postavení nebo okolnosti. Tak bylo u Spasitele. Právě z toho, že se na něčí stranu postavil, a z toho, proč se za tu stranu postavil, poznáváme spravedlnost a lásku Ježíšovu. Všimněme si té *lásky pokud se týká jednotlivců a pokud se týká lidstva jako celku*.

1. Člověk má tělo a duši, kdo ho tedy opravdu miluje, musí milovati jeho tělo i jeho duši, dobra tělesná i duševní, ale nesmí jich milovati stejně. Tělo je sluha, duše je paní; dobra tělesná jsou pomíjející, dobra duševní jsou věčná. Pravé časné blaho a ještě více věčné blaho závisí hlavně od zdaru duše. Kde tedy zájmy a potřeby těla jsou v rozporu se zájmy a potřebami duše, musí se láska přikloniti k duši, musí zájmům duše dáti přednost, musí duši výše ceniti a milovati než tělo. Tak to vyžaduje spravedlnost lásky, láska a spravedlnost.

Tak miloval Kristus. V jeho Srdci trůnily láska a spravedlnost. Miloval lidské tělo a lásku tu dokazoval slovy i skutky: uzdravoval nemocné, tu moc dal i svým učedníkům; ustanovil svátost posledního pomazání, jehož jedním účinkem jest uzdravení těla, doporučoval skutky milosrdenství tělesného, slíbil, že těla naše vzkřísí v poslední den.

To byla spravedlivá láska Srdce Ježíšova.

Mnohem více miloval nesmrtelnou duši. Hledat ji a zachránit přišel na svět, pro spásu duše na kříži se obětoval, Církev založil. Učil nás jednati a milovati tak, jak sám jednal a miloval. Napomíná nepečovati příliš úzkostlivě o tělo a jeho potřeby, nýbrž hledati nejprve království Boží a spravedlnosti jeho; praví, že nám to nic neprospívá, když získáme celý svět a na své duši škodu trpíme; ujišťuje, že je lépe ztratiti ruku, nohu i oko, než pohoršením utrpěti škodu na duši; přikazuje: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, duše však zabítí nemohou, ale bojte se spíše toho, jenž může duši i tělo zatratiti do pekla“ (Mt. 10, 28.)

To je pravá a spravedlivá láska, taková musí býti, tak Kristus miloval, jednal a mluvil. Tak musíme i my jednati a milovati, milovati sebe, bližního, přítel přítele, bratr bratra, rodiče děti. Nemilovati tak, je milovati pošetile, falešně, nespravedlivě, a tato nespravedlnost je škodlivá a zhoubná. Jedině pravá, spravedlivá láska činí šťastným pro čas i věčnost a nezmenšuje nikterak něžnosti a

upřímnosti lásky. Matka sv. Františka Saleského říkala: „Dítě, mám tě vroucně a upřímně ráda, ale viděla bych tě raději mrtvého u svých nohou, než duši tvou poskvrněnou jen jediným těžkým hříchem.“ To je pravá láska.

2. *Jak miloval Kristus lidstvo jako celek?*
Lidi a jednotlivé vrstvy lidí nemůžeme milovat stejně, nýbrž dle toho, jak si toho zaslужují a potřebují. Není tedy láska dobrá a spravedlivá, která miluje všechny stejně. Abychom si to objasnili, rozeznávejme trojí lásku: *pomocnou, soucitnou a odměňující.*

Láska *pomocná* patří těm, kteří pomoci potřebují. Tato láska je spravedlivá, uplatňuje-li se u těch, kteří jsou nejpotřebnější. Kde bylo pomoci nejvíce třeba? U hříšníků! Hříšník nemůže si sám pomoci, nemohl mu také nikdo pomoci, byl tedy určen k věčné záhubě. Jedině mohl hříšníkovi pomoci Spasitel, on to také učinil, *svou pomocnou lásku dal v první řadě hříšníkům*, kteří měli přednost, Když fariseové se nad tím pohoršovali, řekl jim Kristus: „Nepotřebují zdraví lékaře, nýbrž nemocní. Nepřišel jsem volat spravedlivé, nýbrž hříšné ku pokání“ (Lk. 5, 31-32). Tutéž lásku vyličuje nám Spasitel v podobenství o synu marnotratném, jemuž otec při návratu, když se kajícně doznal k chybě, ukazuje přemíru lásky a milosrdenství, a pak ještě v podobenství o devadesátidevíti ovcích, které pastýř opouští a

jde na poušť hledati ovci ztracenou. Spravedlnost lásky Ježíšovy je neskonalé milosrdenství s hříšníky, kteří pomoci nutně potřebují.

Láska *soucitná* se ukazuje svou spravedlností, když hledí vyrovnati a tam štědrěji se ukázati, kde je méně. *Tuto lásku ukazoval Spasitel chudým*, tu vynášel před bohatými. Z chudiny měl matku, pěstouna, apoštoly; chudým se zvěstuje evangelium; chudých je království nebeské. Milující prozřetelnost dala těmto lidem méně na statcích pozemských, jeho milující spravedlnost odškodnila je tím, že snadno mohou dosíci statků nadzemských, věčných. To je veliká a vznešená přednost! A právě tato spravedlnost lásky Ježíšovy učinila přednosti chudoby každému přístupnými, když zve lidstvo k dobrovolné chudobě, když chudobu povznáší k nadpřirozené ctnosti: „Chceš-li dokonaly býti, jdi, prodej co máš a dej chudým, a pojď a následuj mne“ (Mt. 19. 21). Mnozí tak učinili a rádi zaměnili poklady pozemské za statky nebeské.

Láska *odměňující* ukazuje spravedlnost tím, že lásku láskou splácí a to dle míry a stupně lásky. To nepotřebuje dalšího vysvětlování, je to samozřejmý, uznávaný a praktikovaný zákon lásky. Láska je spravedlnost a spravedlnost láska. Ta bydlí v Srdci Ježíšově. „Přibližujte se k Bohu a on se přiblíží k vám“ (Jak. 4, 8). Čím více láskou se přibližujeme Spasiteli, čím více jej milujeme,

lím více miluje nás, tím více dává nám milosti a tím tedy i větší bude naše odměna a sláva v nebi.

Spasitel nehledí při lásce odměňující na osobu, nehledí, zda je to člověk bohatý či chudý, z rodu vysokého či nízkého, učený či neučený, nehledí na vnější lesk a cenu nějakého daru nebo díla, nýbrž na vnitřní obsah, na srdce, na lásku. *Veliké je v očích Božích to, co s velikou láskou se koná nebo dává; největší v nebi bude ten, kdo nejvíce miloval a ne ten, kdo nejvíce vykonal.* Tak to oceňuje spravedlnost lásky, která sídlí v Srdci Ježíšově.

Spasitel odmění vše, co bylo vykonáno z lásky k němu. I to patří k božské spravedlnosti lásky Ježíšovy. Mnohé, co vykonáno bylo pro lidi, nechávají tito bez povšimnutí a bez odměny, a to nejen to, co je malé v očích jejich, nýbrž i to, co stálo mnohou námahu a veliké oběti. Srdce Ježíšovo nepřehlíží a nezapomíná ničeho. Ani maličkost neujde jeho milujícímu oku, veliké hodnoty plnou cenou. Doušek vody, podaný bližnímu z lásky k Bohu, zbožná modlitba, zbožný vzdech, vše to bude odměněno. Vše, co pro Boha trpíme a konáme, je zapsáno v božském Srdci Páně, plném spravedlnosti a lásky.

To jest útěcha, to povznáší, to povzbuzuje. Proč tedy nářky nad nerovností lidí? Ty mohou býti jen tam, kde se neví ničeho o spravedlnosti a lásce božského Srdce.

Za revoluce vydáno ve Francii heslo
Rovnost, volnost, bratrství. To byla prostě
nepravda. Dál se pravý opak, místo lásky
bujely nenávisť a nepokoj. Dnes opětně svedené
masy sní o rovnosti všech. Jejich sny
nemohou býti splněny a nebudou, poněvadž
není spravedlnosti a lásky, a také se jim
nerozumí. Jediné Srdce Spasitele je plné
spravedlnosti a lásky, jen ono může vyplnit
každé údolí a ponížít každou horu. Jak
šťastní byli by lidé, kdyby to nahlédli a
podle toho i jednali! Závoditi musíme o jeho
velikou lásku. Aby se tak stalo, chceme se
modliti vroucně: Srdce Ježíšovo, schránko
spravedlnosti a lásky, smiluj se nad námi!

Srdce Ježíšovo, plné dobroty a lásky.

Jediný jest dobrý, Bůh.

Mt. 19, 17.

Milovati někoho znamená býti mu dobrý,
dobře o něm smýšleti, dobro mu přát a pro-
kazovati. Podle toho se zdá, že dobrota a
láska podstatně a nejlépe jsou spojeny.
Kde je hodně dobroty, jest i hodně lásky a
naopak. Srdce plné lásky je také plné do-
broty.

Podle idee, podle pojmu skutečně tomu
tak jest. Kde je pravá láska, kde láska je
také dokonalá a neomezená, tu jsou nutně
pospolu dobrota a láska. Mezi lidmi, kde je
vše nedokonalé a chybám podrobené, bohužel

tomu tak není. Láska je často nespravedlivá, chybí jí tedy často i dobrota. V hříšném srdci je zlá a působí neblaze jako čadící, tmu působící a ničící oheň.

Jediný jest dobrý, Bůh. Jen Božská láska je samá dobrota. Poněvadž láska Boží plápolá v božském Srdci Páně, je toto Srdce plné dobroty a lásky. Jeho láska jest nezměrně veliká a nejvýše spravedlivá, jest i dokonale dobrá. Církev svatá to zdůrazňuje v litanii prosbou: Srdce Ježíšovo, plné dobroty a lásky, smiluj se nad námi!

Láska, má-li býti zcela dobrá, musí býti: *svatá; velemoudrá; velemocná; nežistná.* Tyto vlastnosti má jen láska Srdce Ježíšova.

1. Láska musí býti *svatá*. Tou jest, je-li z Boha, s láskou Boží spojená, v Bohu má svůj cíl. A proč je to nutné k dobrotě lásky? Proč je taková láska a jen taková dobrá? Poněvadž to patří k její podstatě, poněvadž jen tak má život, svěžest, trvání. Jako hyne strom, není-li v zemi a nemá kořenů, jako větve stromu se jen tehdy zelenají a mají květy a ovoce, zůstávají-li ve spojení s kmenem, tak i láska je dobrá, pochází-li od Boha a je s ním ve spojení. Prorok Jeremiáš naříká: „Mne opustili pramen vody živé, a kopalí [sobě] cisterny, cisterny rozpukané, které nemohou držeti vody“ (2, 13). Voda cisteren se snadno kazí, jest ošklivá, nezdravá, bahní, vysychá. To je láska bez Boha, láska světská a smyslná. Je nestálá, neblahá a srdce ota-

vující, hříšná a duši vraždící, slovem nedobrá. Dobrá láska podobá se čerstvému pramenu stále tekoucímu. V každém srdci, které láskou zůstává spojeno s Bohem, je láska dobrá, ale především a nekonečně více v bohodivném Srdci Ježíšově. Tu je dobrá bez nejmenší nedokonalosti, zcela svatá, božská, čistý pramen, svatý oheň, od něhož vše dobré pochází.

2. Láska musí být *velemoudrá*. Láska chce dobro činiti. Abych mohl jiným dobře činiti, musím vědět, že to, co dělám, je skutečně dobré pro přítomnost i budoucnost, čas i věčnost, dobré s ohledem na jejich zvláštní potřeby a vlastnosti, nedostatky a vady. *To vše předpokládá dvojí znalost: znalost člověka a znalost prostředků, kterých chci upotřebiti, abych mu dobře činil.* — To všechno člověk znáti nemůže, a kdyby i skutečně znal, člověk zůstává člověkem, lásce jeho chybí dokonalost, nemůže tedy jeho láska být zcela dobrá.

Jen Bůh zná člověka i prostředky k pravému dobru, jen jediný Bůh je dobrý, jen Boží láska je zcela dobrá. Tato láska jest v Srdci Ježíšově, proto prosíme: Srdce Ježíšovo, plné dobroty a lásky, smiluj se nad námi!

3. Srdce Ježíšovo je plně dobroty a lásky, poněvadž tato láska je *velemocná*. Naší lásce, třeba byla dobrá, chybějí často moc, prostředky

a cesty dobro konati. Topí-li se loď na moři a slyšeti hlasy o pomoc, ví každý, že může poskytnouti záchranu jiná loď, ale co to všecko platno, když lodi nablízku není! Je-li v zemi hlad, ví každý, že záchrana je možná, dáme-li lidu chléb, ale co je platno toto vědomí, když nemožno dáti sdostatek chleba? Stojí-li matka u lůžka těžce nemocného dítěte a nemůže bolesti zmírniti a nemoc odstraniti, co pomůže dítěti její něžná láska, když je bezmocná?

V těchto a tisících jiných případech chybí lásce, která je vnitřně dobrá a jiným dobro způsobiti chce, podstatná vlastnost, chybí jí moc. Má-li láska býti dobrá, musí býti mocná, ano zcela dobrá jest, je-li právě tak velemocná jako velemoudrá. To je zase jen láska v Srdci Ježíšově. Není případu, kde by Srdce Ježíšovo pomoci nemohlo. Jako nesmíme pochybovati o jeho všemohoucnosti, nesníme také pochybovati o jeho lásce a dobrotě. Když se v soužení a utrpení k němu obrátíme a nedostane se nám pomoci, musíme uznati, že je to pro nás dobré a lepší kříž jeho nésti. Sám také pil kalich utrpení, sám řekl: „Zdali nemusel to Kristus trpěti a tak vejíti do slávy své?“ (Lk. 24, 26).

4. Má-li láska býti zcela dokonale dobrá, musí býti *nežistná*. Pozorujeme-li, že někdo při svém dobročinnění, při své lásce má žistné ohledy, jsme nedůvěřiví, odpuzuje nás to, a kdyby ani tomu tak nebylo, chybí přece

lásce nebeský lesk, něžnost a čistota, milá vůně, šlechtictví, chybí jí prostě to, co ji činí cennou.

Netvrdíme, že láska mezi lidmi ve všech případech je žistná, ale nikdy nebude tak dokonale čistou a prostou každého ohledu na vlastní Já a ani býti nemůže, neboť každý člověk, i ten nejlepší, je chybám podrobený a zůstává člověkem. K dokonale čisté lásce je třeba, aby člověk neměl žádných potřeb a nedostatků, aby dáváním nic neztrácel a přijímáním ničeho nezískal.

Lásku zcela nežistnou má jediný Bůh: Jediný jest dobrý, Bůh. Jen jeho láska je spojená s neskonalou dobrotou. Bůh nekonečný nemůže láskou býti bohatější a šťastnější než je. Dává-li, není chudší, nepřijímá ničeho, co mu již dávno nepatří. Kdyby mu všichni lidé lásku odřekli, ničeho neztrácí, kdyby mu všichni nadšeně byli oddáni, nezískává ničeho.

Tato nežistná láska bydlí v Srdci Ježíšově, poněvadž je to Srdce božské, plné dobroty a lásky. Hledá-li Spasitel ztracenou ovečku, hledá-li horlivě lidské duše jako žena drachmu, činí tak z nejčistší lásky, z nežistné lásky. Z nežistné lásky prolil krev svou do kapky poslední, z nežistné lásky a dobroty dlí mezi námi až do konce světa. To vše uznáváme při prosbě: Srdce Ježíšovo, plné dobroty a lásky, smiluj se nad námi!

Srdce Ježíšovo máme uctívati, vzývati, jeho lásku a dobrotu máme si také při-

vlastňovati. Jsou nám stále k dispozici ve svatých svátostech, hlavně v nejsvětější svátosti. Tu jsou soustředěny jako v ohnisku, které je má šířiti do našich duší a jimi je naplňovati a zahřívati. Jimi budeme proměněni a smíme říci s apoštolem: „Žiji pak již nikoli já, nýbrž žije ve mně Kristus“ (Gal. 2, 20) svou dobrotou a láskou.

Srdce Ježíšovo, hlubino všech ctností.

Vidali skutky Hospodinovy, divy jeho na hlubině. Ž. 106, 24.

Stará pověst vypravuje o jednom muži, že měl zázračnou masť. Potřel-li touto masť jedno oko, mohl viděti nezměrné poklady zlata a stříbra a drahokamů, které byly ukryty v hlubinách země. Mohl se snadno k těmto pokladům dostat a vzíti si z nich tolik, kolik možno unést.

Máme štěstí ještě větší ve smyslu vyšším, duchovním, máme pobožnost k božskému Srdci Páně. Tu se zjasňuje oko víry a v Srdci Ježíšově vidíme jako v neproniknutelných hlubinách obrovské poklady ctností, s úžasem jsme nuceni volati: Vidíme skutky Hospodinovy, divy jeho na hlubině. Pro věřící a rozjímající oko je to pohled vskutku rozkošný. Každý člověk má schopnost chápati krásu ctnosti; i nevzdělaný barbar obdivuje ctnost na př. udatnost, velkomyslnost. [Jak

krásná je každá dokonalá ctnost, jak teprve krásný soubor všech dokonalých ctností v nezměrných hlubinách božského Srdce! To jsou pravé, nepomíjející, nebeské poklady! A poněvadž nám je božské Srdce otevřené, můžeme vejíti kdykoli a podle libosti brát si z nich pro své posvěcení a obohacení. To nám chce Církev svatá připomenouti při prosbě: Srdce Ježíšovo, hlubino všech ctností, smiluj se nad námi!

Všimněme si, co znamenají slova „*hlubina*“ a „*hlubina všech ctností*“; co činili, abychom z toho bohatství co nejvíce těžili pro svá srdce

1. Srdce Ježíšovo nazývá se *hlubina všech ctností*, abychom si uvědomili, jak nesmírně *hluboko* jsou zakořeněny a upevněny ctnosti v Srdci Páně. Lidské srdce možno přirovnati k tmavé, skryté půdě, z níž mají vyrůstati ctnost a ctnostné skutky jako obilí a stromy. Čím hlouběji proniknou kořeny do dobré půdy, tím pevněji a neochvějněji stojí kmen, tím šířeji zasahují větve. Srdce dobrého člověka podobá se ráji, v němž se věčně zelenají a plody přinášejí nejkrásnější stromy, kterých nevyvrátí ani nejprudší bouře.

Platí-li to o každém lidském srdci, v němž je ctnost upevněná milostí, co teprve musíme říci o Srdci Páně! V něm je každá ctnost upevněná v nezměrných hlubinách božství, s nímž lidské srdce Ježíšovo je podstatně spojené, a je tak pevně zakořeněná, že

nesmírně převyšuje všechny nejlepší ctnosti lidské.

Srdce Ježíšovo nazýváme *hlubinou všech ctností*, abychom měli pojem o *skrytém životě ctností*, který se rozvinul v Srdci Ježíšově. Tu možno srovnati Srdce Ježíšovo s obrovským dolem, který v nitru svém skrývá neznámé a nevyčerpatelné poklady, které vidí jedině oko Boží a jediný Bůh má k nim přístup.

Již okamžik, kdy Srdce Páně počalo bít, byl akt ctnosti, akt poslušnosti, podrobení se nebeskému Otci; život v lůně Panny byl nepřetržitě životem ctností. Ježíš již jako dítě měl dokonalý rozum, věděl tedy, co je ctnost, co znamená ctnostně jednati. Chudoba, kterou si vyvolil, odříkání, která snášel, bolesti, které trpěl, ponížení, která život přinášel, poslušnost k matce a pěstounovi, králce vše, co jako dítě myslil, mluvil a konal, vše to byly čisté výkony ctností. Ani čas spánku nebyl vyňat, platila o jeho Srdci slova Písma: „Spala jsem, ale mé srdce bdělo“ (Velep. 5, 2). A tak tomu bylo ve dne v noci po celých třiatřicet let a při tom světlo jeho ctností vždy jasněji zářilo a svítilo a, co bylo skryto v hlubinách jeho Srdce a jen oku Božímu známo, více na venek se projevovalo k radosti lidí, kteří ho znali, milovali, s ním se stýkali: „A Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí“ (Lk. 2, 52). Když Ježíš veřejně vystoupil, učil a zázraky činil, svůj ctnostný život zářiti nechal před

očima učedníků i lidu, když ho nechal nejjasněji zazářiti při svém utrpení a své smrti, *vždycky zůstávaly* v jeho božském Srdci *skryty* bezedné poklady ctností, které mohlo viděti jedině oko Boží.

2. Hlubina všech ctností. Slovo všech je srozumitelné, ale povídá tak mnoho, že třeba náležitěho ocenění. Slovo všech *ukazuje na hojnost, velikou rozmanitost a veliké bohatství ctností*. Ctnosti božského Srdce jsou tak rozmanité ve své kráse a zjevu jako květy luk a zahrad, tak blahodárné jako plody země, tak nezníčitelné a zářící jako perly a drahokamy země. Je jich mnoho a skryty jsou v hlubinách božského Srdce jako obrovské bohatství v hlubinách země. Tu je poslušnost, úcta a láska k nebeskému Otci, spojení s jeho vůlí, horlivost pro jeho čest a dům jeho; tu sídlí láska k lidem, tichost, trpělivost, mírnost, sebezapomínání, obětavost, ale i, je-li toho třeba, svatý hněv a hrozba trestem; tu je vzor pokory, umrtvování, chudoby, lásky k samotě, skrytosti, mlčelivosti. Chybějí nám pojmy a slova, abychom všechny ty ctnosti mohli vyjmenovati. S jakou radostí duše osvícené pohlížely v hlubinu všech ctností! Jak žasnou andělé nad divy, které tu vidí! Jaká radost, kdo smí po celou věčnost patřiti v tuto hlubinu!

Hlubina všech ctností připomíná nepochopitelnou *dokonalost* těchto ctností a jejich *zcela jedinečnou nebeskou harmonii*. V srdci

žádného člověka tomu tak není, není tomu tak ani v srdci svatých. Třeba by měly duše svatých všechny ctnosti, neměly by tyto ctnosti stejnou krásu a sílu, mnohá byla konána a pěstována na útraty druhé. Ctnosti jaksi zápolí mezi sebou, stojí proti sobě jako protivy: milosrdenství a spravedlnost, mírnost a přísnost, štědrost a šetrnost. Každá ctnost je přesně ve středu mezi dvěma vadnými extremy, nejmenší odchýlka na jednu nebo druhou stranu ovlivňuje její dokonalost. Může někdo zaručiti přesné a stálé zachování tohoto středu? Může se to tvrdit o světcích? Můžeme jim připisovati všechny ctnosti? Smíme a musíme to říci jen o božském Spasiteli, o jeho ctnostech, o jeho Srdci. V něm je každá ctnost stejně dokonalá, stejně krásná, stejně mocná, bez nejmenšího porušení, bez nejmenší odchýlky; tyto ctnosti, prosté falešných tónů, vyplňují jeho Srdce blaženou harmonií, které nadšeně naslouchají kůry andělské.

Hlubina všech ctností je naléhavé pozvání, abychom *tu hlubinu hledali*, do ní nahlíželi, a — pokud to s milostí Boží možno — se jí zmocnili. Nesmíme zůstatí státi na povrchu, musíme jíti do hloubky. Zbožné konání pobožnosti, častější rozjímání rozšíří oko naší víry, světlo milosti osvětlí jasněji temnoty a v Srdci Ježíšově uvidíme, chválíce a velebíce Boha, svět nádhery a slávy, jaký vytvořiti může jen krása všech dokonalých ctností.

3. *Jak možno z tohoto bohatství vytě-
žiti co nejdříve pro srdce? Vážné rozjímání
o ctnostech Srdce Ježíšova vzdělává a po-
lepšuje naše srdce. Působí-li ušlechtilé na
lidské srdce umělecké dílo, pravá poesie
a krásný zpěv, při nichž srdce se povznáší
a zapomíná nízkých pudů a vášní, jak ne-
skonale ušlechtilěji působí na naše srdce
rozjímání nebesky dokonalých ctností Ježí-
šova Srdce! Takové rozjímání je svaté ob-
cování s Ježíšem. Obcování s dobrými lidmi
činí nás nenápadně lepšími, při rozjímání
Ježíšových ctností přechází do našeho srdce
ctnostnost Srdce Ježíšova.*

*Od božského Spasitele musíme se i učit.
Ježíš své stoupence a učedníky nazýval žáky,
byl jejich Učitel a Mistr. Tyto žáky vybízí:
„Učte se ode mne“ (Mt. 11, 29). Čemu se
máme učit? Učte se ode mne, neboť jsem
tichý a pokorný srdcem. Tedy hlavně tichosti
a pokoře, abychom našli pokoj duším svým.
Musíme chodit do školy k svému božskému
Učiteli, býti jeho horlivými a učelivými žáky.
A proč? Z hlubiny svého, na ctnosti nejbo-
hatějšího Srdce, chce nám dáti sílu a milost
k napodobení a sdělení všechna tajemství svého
ctnostného života. Chce, aby srdce naše po-
dobala se Srdci jeho, chce naše srdce pře-
měnit, aby v něm neměly místa zlé náklon-
nosti a vášně, nýbrž ony ctnosti, které tak
krásně a bohatě zdobí jeho Srdce. *Učiti se
od božského Srdce znamená z jeho pokladů
bráti a přenášeti do svého srdce.**

Nesmíme zapomínati, že Kristus je hlava a my údové, On vinný kmen a my ratolesti. Jsme-li s ním spojení láskou a milostí, zůstává-li v nás a my v něm, je jeho bohatství naším bohatstvím, jeho ctnosti naší radostí a naším ziskem. Spasitel silou a hojností a dokonalostí svých ctností doplňuje a zlepšuje, čeho se nedostává našim snahám a tužbám a ctnostem, a — poněvadž jeho Srdce je hlubina nezměrná všech ctností — obohacuje jimi naši chudobu a potřebu, prosíme-li s dětinou důvěrou a v hluboké pokoře.

Chceme tak činiti, často činiti, hlavně při prosbě: Srdce Ježíšovo, hlubino všech ctností, smiluj se nad námi! Ano, smiluj se nad námi! Učiň, předobrotivý Ježíši, srdce naše pokladnicí pravých ctností, buď naším Mistrem a Učitelem a Vůdcem na cestě ctností, dej, aby tvé ctnosti byly nám vzorem, světlem a věčnou radostí!

Srdce Ježíšovo, veškeré chvály nejhodnější.

*Plesejte, jásejte, neboť veliký je
mezi námi. Is. 12, 6.*

Těmi slovy mluví k nám Církev svatá v epištole mše svaté o svátku božského Srdce Páně. Radovati se máme ze Srdce Ježíšova, z milostí, kterých dostáváme skrze toto Srdce; chváliti máme Spasitele, neboť

veliký jest ten, jenž mezi námi je svým Srdcem v nejsvětější svátosti.

Radujeme se a chválíme jeho velikost! Je veliký a veliké věci učinil. Veliké je jeho božství i člověčenství, vtělení, život, učení, utrpení, dílo vykupitelské, založení Církve — vše to je veliké, veškeré chvály hodno.

Církev svatá především upozorňuje na jeho Srdce, hlavně ono je veliké, veškeré chvály nejhodnější. Veliké srdce se ukazuje a osvědčuje velikými myšlenkami, plány, podniky, které podniká a provádí, velikými výsledky, kterých při tom dociluje. Vycházeli to vše z čisté a nežistné lásky a starosti o blaho lidstva, nesmí chvála takového srdce umlknouti, od pólu k pólu musí zaznívati: Chvála budiž božskému Srdci, skrze něž jsme nabyli blaha; jemu budiž sláva a čest na věky!

Chvály zasluhuje jistě ten, kdo měl *velký plán pro blaho lidstva*; tento plán *vytrvale a obětavě prováděl*; *velikého výsledku při tom docílil*. To vše dokázal Spasitel, je tedy Srdce jeho veškeré chvály nejhodnější.

1. *Spasitel měl veliký plán pro blaho lidstva*. Jaký to byl plán? Záchrana lidského pokolení, osvobození od zneuctívajících pout hříchů, od nejtěžšího jha a nejtvrďšího nevolnictví satanova. To byl plán opravdu veliký a smělý, *plán hodný božského Srdce*. Žádný člověk nemohl ho vymysleti, tím méně:

provésti. Satan byl silný, říše jeho po celé zemi, nikdo nemohl lidstvo vyrvat z jeho spárů. — Tu se neskonale milosrdenství Boží rozhodlo lidstvo zachrániti, a to se stalo tím, že druhá božská osoba přijala lidské srdce. Toto boholidské srdce, Srdce Ježíšovo, mělo plán vykoupení v sobě a bylo dosti silné a moudré také ho provésti.

To vše zaslouží největší chvály. Chválíme a obdivujeme muže, kteří pomohli v těžkém a svízelném postavení, třeba pomohli jen někomu a jen na chvíli; chválíme talent, horlivost, opatrnost, velkomyslnost při rozhodnutí pomoc poskytnouti. Jak neskonale více musíme chváliti Srdce, které Bůh, Spasitel a zachránce, sám stvořil a přijal, aby byl naším Spasitelem, Srdce, které se odhodlalo zachrániti ne jednoho člověka, jeden kmen, jeden národ, nýbrž celý svět, které jen pro tuto ideu, toto rozhodnutí, tuto vůli žilo a bilo! Toto Srdce, které se stalo Srdcem jedině pro záchranu a vysvobození lidstva, musíme chváliti a děkovati mu po celý život i celou věčnost. Bez Srdce Ježíšova museli bychom všichni věčně zahynouti.

2. Spasitel svůj plán — lidstvo zachrániti a vysvoboditi — *mužně a vytrvale prováděl* přemáháním všech obtíží a přinášením převelikých obětí. To je nový důvod co nejvíce chváliti jeho Srdce.

Veškeré chvály hodno je již dobře promyšlené a pevné odhodlání k velikému činu.

Kolik mužů, často i těch nejlepších, museli se zříci provedení svých plánů pro *nepřekonatelné překážky a obtíže*. Při vykoupení lidstva byly překážky a obtíže mnohem větší. Satan, kterého Spasitel sám nazval mocným a silným, učinil se pánem světa a tisíciletou vládou moc svou upevnil; dovedl také využití zlých náklonností člověka, vystupňovati jeho vášně, zvykali ho na vnady záhubných požitků, oslepili pro vlastní blaho a štěstí. Tak samo lidstvo kladlo největší překážky svému zachránci a Vykupiteli při provádění božského plánu, kteréžto překážky mohla překonati jen a jen nezměrná láska božského Srdce.

Obdivovati musíme i *nesčetné a obrovské oběti* Spasitele pro dokončení vznešeného díla záchrany. Již jeho vtělení bylo první velikou obětí, bylo podle sv. Pavla zmařením sama sebe: „Sama sebe zmařil přijav způsobu služebníka tím, že podobným se stal lidem a ve vnějším zjevu svém byl shledán jako člověk“ (Filipp. 2, 7). Syn Boží nepřestav býti Bohem, dobrovolně běře na sebe způsobu či přirozenost Božího služebníka, stává se člověkem a je malým dítětem, chudým, pomoci potřebujícím, pronásledovaným. Pak vyrůstá ve skrytosti a chudobě, těžce a pilně pracuje, pokládají ho za nevzdělaného syna obyčejného tesaře. Tolik obětí, kolik slov! A když začal veřejně působiti, musel přinášeti nové oběti: obtížného putování od místa k místu, neustálé činnosti

pro trpící a usouzené lidstvo, nevyslovitelné trpělivosti s necitelným a světu oddaným pokolením, stálého styku s nevzdělanými muži, které za apoštoly vyvolil, pronásledování a nepřátelství se strany velekněží a fariseů a zákoníků. To byly pro jeho Srdce veliké oběti! A bolestně se dotýkala Srdce i zatvrzelost lidu. Hořce zaplakal nad Jerusalemem, který nechtěl býti zachráněn.

Tím vším ještě nebyla dosažena výše jeho činnosti pro blaho lidstva. Musel i život obětovati, obětoval ho rád, obětoval v nejkrásnějším věku, obětoval i svou krev do poslední kapky, proto ještě po smrti připustil probodnutí svého Srdce.

Při těch obětech musíme obdivovati i jeho celoživotní *vytrvalost*, ve které pokračoval až do své smrti svého vzkříšení, bude pokračovati až do našeho vzkříšení. Stále se za nás obětuje, stále je mezi námi v nejsvětější svátosti, aby nás vychovával a přetvořoval pro nebeský život na věčnosti. Vykonal a vykoná někdo něco tak velikého pro celé lidstvo? To může konati jen božské Srdce Ježíšovo, proto ono jediné jest veškeré chvály nejhodnější.

Jest tu i *výsledek*. Jistě nezaslouží hany, kdo veliký plán k blahu a záchraně mnohých vymyslíl a bez bázně a odhodlaně ho provádí. Nedostaví-li se toužebný výsledek, mluví se o jeho neopatrnosti a neprozřetelnosti, vykládá, že podceňoval obliže, své síly a sebe přeceňoval; jest po chvále. Dílo ko-

runuje veliký, všeobecný a trvalý výsledek. Kde tento jest, musí hana mlčeti, dostavuje se uznání, mluví obdiv a chvála. Tak tomu jest u vykupitelského díla božského Srdce Spasitelova.

Dílo to korunuje *výsledek veliký*. Lidstvo bylo nejen zachráněno a vysvobozeno z otroctví satanova, nýbrž i povýšeno láskou a milostí k společenství s Bohem; na zemi bylo založeno království svatých, nový ráj, v němž tekou proudy milosti; smrt byla přemožena a pozbyla ostnu svého, stala se přechodem k lepšímu životu, který bude korunován vzkříšením těla.

Dílo to korunuje *výsledek všeobecný*. Z vykoupení není nikdo vyloučen, kdo se nevyklučuje sám. „Jděte do celého světa“, mluví Spasitel apoštolům, „a pojdte ke mně všichni“ volá nám. Vyzývá služebníky své „vyjít na náměstí a ulice města a přivést chudé, zmrzačené a slepé i kulhavé“ (Lk. 14, 21). Miliony vykoupených duší jásají, že máme božské Srdce, které vykonalo veliké dílo vykoupení. Sv. Jan praví, že „viděl zástup veliký, jehož spočítati nikdo nemohl, ze všech národů a pokolení a kmenů i jazyků“ (Apokalypse 7, 9).

Dílo to korunuje i *trvalý* výsledek. Co bylo vykonáno pro blaho lidstva jednotlivci je pomíjející, časné, kdyby to trvalo i do konce světa. Dílo vykupitelské je nepomíjející, věčné. Věčné jsou štěstí, radost a blaženost obyvatelů nebe, věčná i jejich sláva.

Srdce Ježíšovo zažehalo kletbu, přineslo požehnání, zahanbilo smrt, dalo život věčný, zaslouží největší chválu, je veškeré chvály nejhodnější.

Sv. Jan líčí zástupy vyvolených, které zpívají: „Hoden jest Beránek, aby vzal čest a slávu i chválu, neboť vykoupil krví svou pro Boha lidi z každého pokolení a jazyka a lidu i národa“ (Apokal. 5, 12 a 9).

Ríkáme-li: Srdce Ježíšovo, veškeré chvály nejhodnější, děkujeme Spasiteli za jeho dílo; chválíme ho! Přidáváme-li: smiluj se nad námi, prosíme božské Srdce Ježíšovo s plnou důvěrou o milost, abychom je za veliké dílo vykopení mohli ve věčné blaženosti s anděly a svatými chváliti a velebiti na věky.

Srdce Ježíšovo, králi a střede všech srdcí.

Ježíš Kristus ... kníže králů pozemských, jenž nás miluje a nás obmyl od hříchů našich krví svou a učinil nás královstvím.

Apokal. 1, 5-6.

Veliký význam má zákon o centru věcí. Zaměstnává vědu, musí s ním počítati umění i technika. Všimá si ho matematika, fyzika a mechanika, nazývajíce ho těžištěm, všimá si ho i dynamika. Astronomie učí, že na obloze jednotlivá tělesa nebeská mají těleso centrální, kolem něhož se točí a pohybují v kruhu přesně stanoveném.

Každý člověk má v sobě také centrum, střed, je to jeho srdce se svými touhami, pudy, láskou a vůlí, které jako *král* řídí a spravuje myšlenky a slova a skutky člověka. Jako země a všechny planety krouží kolem slunce jako svého středu, tak má každé lidské srdce, mají všechna srdce dohromady jedno slunce, jedno centrum, k němuž patří a kolem něho se pohybovatí musí — je to boholidské Srdce Ježíše Krista. *Srdce Ježíšovo* přitahuje srdce lidská, oživuje je, osvěcuje, *vládne nad nimi jako král v říši své*. To máme na mysli při prosbě: Srdce Ježíšovo, králi a střede všech srdcí, smiluj se nad námi!

Uvažme, jak *veliké právo má Kristus na toto své království*; jak v něm *moc svou vykonává*.

1. Říkáme velmi často „*božské Srdce Ježíšovo*“, čímž vyjadřujeme nejhlubší původ království boholidského Srdce. Pán můj a Bůh můj! volal apoštol Tomáš, když se dotekl ran a boku Kristova; Pán můj a Bůh můj říkáme i my uctívající božské Srdce. Ježíš je náš Bůh a v Bohu je náš konečný cíl i pokoj všech lidských srdcí. Bůh je naše štěstí, spokojenost a blaženost. Srdce od Boha odloučená jsou nespokojená. Naše věčná blaženost v nebi, že tu smíme býti na blízkou božskému Srdci, s ním bydletí a žítí. Ale i zde na zemi jsme šťastní jen v blízkosti Srdce Ježíšova, patříme-li mu, jsme-li s ním spojení milostí.

Srdce Ježíšovo je král a střed srdcí, že je to *srdce lidské*. Jako takové se nám přiblížilo se svým božstvím, jako takové postavilo trůn svůj ve středu našich srdcí. Vzhlížíme k němu jako pravzoru a obrazu, abychom se mu připodobnili; svým srdcem jsme jeho poddaní, svým srdcem jsme mu oddaní. Vedle mnohých království a říší, jejichž vládci a králové jsou lidé slabí a smrtelní, je *neviditelné, skryté království srdcí*, a v tomto *království chce božské Srdce kralovati*, jeho středem a králem býti. Věru šťastná srdce, jejichž králem jest božské a zároveň lidské Srdce Ježíšovo!

Pán učinil nás královstvím. Je to právě království, objímající nebe i zemi, čas i věčnost, *království srdcí*. Nikdo nemá na něm podílu, kdo mu nepřináleží srdcem. Lidí z donucení poddaných Pán nezná; pohrdá vyznáním ústním, nesouhlasí-li srdce; v srdcích vroucně a nadšeně oddaných rozšiřuje Srdce Ježíšovo své království. — V tomto království je Srdce Ježíšovo *králem*, poněvadž je Spasitel vytvořil a svou láskou vydobyl. Miluje nás. Láska ho pohnula přijati lidské srdce, s námi bydleti, útrapy života, chudobu, odříkání a pronásledování snášeti. Jeho pobyt na zemi byla samá láska, jeho učení radostná zvěst milosrdenství, jeho zázraky projevy lásky. Církvi své dal přebohaté dary. Tak si božské Srdce vydobylo lidská srdce, v jejichž středu kraluje a rozplameňuje ohněm lásky své.

Miluje nás a obmyl od hříchů našich krví svou. Království, které spravuje, sám zřídil, láskou svou vydobyl, všechna srdce i každé jednotlivé s námahou si připravil, obmyl je od hříchů proudy krve své, krví svého Srdce. Ta srdce jsou jeho, zcela a plně jeho. Ježíši tvými jsme, tvými býti chceme, tys náš král, tys střed našich srdcí!

2. Srdce Ježíšovo má právo býti králem a středem srdcí. Ptejme se tedy, jak toto království vykonává.

Toto království vše převyšuje, vše objímá a je neomezené. Je kníže králů pozemských. Na rouchu, na bedru svém má napsáno: „Král nad králi a pán nad pány“ (Apokal. 19, 16). Všichni králové a vládcové, všechna království a všechny země jsou poddaní Boho-člověka, jenž sedí na pravici Boha Otce a jenž sám o sobě řekl: „Dána je mi veškerá moc na nebi i na zemi“ (Mt. 28, 18). I nepřátelé a odpůrci musí mu sloužiti; jsou jeho podnožkou; ovládati je bude holí železnou a jako nádobu z hlíny je rozbije (Ž. 2, 9), a veškeré koleno i těch, kteří jsou v podsvětí, bude před ním poklekat (Filipp. 2, 10).

Jeho království vše objímá a je neomezené, povládne až do konce světa, kdy jako soudce bude souditi živé i mrtvé, t. j. spravedlivé i hříšníky. Právě při posledním soudu rozvine v celé nádheře a slávě své království a moc svou ukáže neskonalou odměnou

svých věrných a věčným trestem těch, kteří nechťeli na zemi králem ho uznávatí a nepřátelsky k němu se chovalí.

Nezapomínejme, že mluvíme o Srdci Ježíšově, tedy o království srdcí, a to je království vnitřní, které Spasitel spravuje svoⁿ láskou.

Vnitřní království jest ono, ve kterém je králem a středem Srdce Ježíšovo, t. j. Pán chce, aby mu lidská srdce byla poddána, lidská srdce chce spravovati, úplně ovládnouti a ovládati. Každý kníže a vladař, každý pán pozemský, kteří mají služebníky, musí býti spokojení, slouží-li jim na venek slušně a dobře; jejich zákony a příkazy upravují a určují vnější chování poddaných, vztahují se na skutky a řeči poddaných; jejich vnitřní život, vůle, touhy, myšlení a smýšlení nepodléhají pánům a jejich příkazům.

Zcela jiná a proto také neskonale dokonalejší a pronikavější je vláda božského Srdce. „Bůh vyšetřuje srdce i ledví“ (Ž. 7, 10), zná i nejtajnější myšlenky a hnutí člověka. Zná je a podrobuje svým svatým zákonům, odměňuje nebo trestá podle hodnoty a hříšnosti.

Spasitel řídí srdce, t. j. požaduje především vůli člověka, hledá a uznává jen službu dobrovolnou, dobrovolně šlechetné podrobení. V říši Kristově nejsou otroci a služebníci z přinucení. I nejkrásnější slovo, nejšlechetnější skutek mají jen cenu nepatrnou; neví-li

o tom srdce, není-li při tom dobré vůle. I utrpení stává se záslužnější v očích Božích, přijímáme-li je ochotně a trpělivě snášíme. Tak z našeho srdce a skrze naše srdce ovládá božské Srdce slova a skutky neporovnatelně dokonaleji a povšechněji, ale i šlechetněji a důstojněji než mohou králové a vládcové pozemští.

Toto království srdcí řídí Spasitel svým Srdcem, t. j. svou láskou. Láska a jen láska jej pohnula přijati srdce lidské a trůn onoho království, které má býti královstvím lásky a milosti. Miluje nás a učinil nás královstvím. Láska je jeho první, vlastně jediný zákon. Láska k Bohu, která v sobě zahrnuje všechna ostatní přikázání, a láska k bližnímu, kterou přikázal zvláštním příkazem. V tomto království lásky je spíše králem, když rozdává, než když službu a tribut požaduje. Svě království přirovnává ke skvostné hostině, svatební tabuli, k níž lidstvo zve, aby je vybraným způsobem za královských počt nasýtil a napojil. Tak se děje v jeho Církví. Udržuje ji, oživuje stále svatými svátostmi, denně nás živí, chceme-li, krví svého Srdce, svým Srdcem v nejsvětější svátosti. Kde je král, kde říše, kde se děje něco podobného? Tak může kralovati jen božské Srdce Ježíšovo, král a střed všech srdcí.

Musíme Spasiteli děkovati za království srdcí, v němž božské Srdce trůní jako král a v neskonalé lásce všechna srdce lidská k sobě přitahuje. K svému neštěstí mnohá

srdce odporují této lásce, která je chce jen a jen obšťastniti a oblažiti. Chtějí raději patřiti k nepřátelům Spasitele, nad nimiž jednou vládnouti bude mocí trestající spravedlnosti. My hledáme lásku Spasitele a nalézáme ji. Chceme se přičiňovati, abychom se přibližovali víc a víc božskému Srdci, králi a středu srdcí. Kristus se svým Srdcem je náš pokoj, naše blaženost; nedejme se odloučiti od něho!

Srdce Ježíšovo, v němž jsou všechny poklady moudrosti a vědomosti.

Chci, abyste dospěli k úplnému poznání tajemství Boha Otce a Krista Ježíše, v němž jsou všechny poklady moudrosti a vědomosti skryty.

Kolos. 2, 1–3.

Starší filosofové nazývali duši dítěte nepopsanou tabulí. Na tuto tabuli píše se každý den, každou hodinu. Jsou to nejdříve nevědomá a polovědomá smyslová poznání, která dítě samo činí, pak spolupůsobí řeč a vyučování, a tak se na tuto tabuli píše po celý život. Kéž by vše, co se píše, bylo dobré a užitečné a prospěšné! Kéž by do srdcí lidských nebyly psány lež, blud, zloba a zkáza! Potřebujeme potravu, potřebujeme šatů, ale důležitější je to, co píšeme na tabuli srdce, neboť podle toho, co tam napsáno, řídí se celý život člověka. Člověk, aniž by si toho

byl vědom, hledí při všem, co koná, čeho žádá a po čem touží, na tabuli svého srdce a podle toho, co tam psáno, je dobrý nebo špatný.

Je tedy nutno srdce vyzdobiti moudrostí a vědomostí a tyto hledati tam, kde jsou v plné kráse a čistotě. Sv. Pavel píše, že v Kristu jsou skryty poklady moudrosti a vědomosti, proto Církev svatá vede nás k nejlepšímu pramenu, kde bychom pravou moudrost a vědomost mohli čerpati, k božskému Srdci Páně.

Srdce Ježíšovo, v němž jsou všechny poklady moudrosti a vědomosti. Tažme se: *co je vědomost a moudrost; proč je nazýváme pokladem; kde ten poklad hledati?*

1. *Vědomostí* rozumíme každé vědění, které rozumná bytost má nebo může míti o Bohu, Božích tvorech a o sobě. Říše vědomosti je tak nekonečná jako Bůh sám, tak široká jako celý svět. Může býti jen jediné srdce, které skrývá všechny poklady moudrosti a vědomosti, božské Srdce Ježíše Krista. My se svým omezeným rozumem podobáme se muži, jenž nabírá vodu z veletoku nepatrnou hlíněnou nádobou, bohužel ne vždy vodu čistou, ale dosti často zkalenou bahnem bludu a pošetilosti.

Všecko naše vědění je polovičaté, nedokonalé, nejasné, nepřistoupí-li světlo *moudrosti*, která všecko konání a vědění harmonicky sjednocuje, a s nejvyšší moudrostí, Bohem,

prazdrojem veškeré moudrosti, spojuje. Ve světle této moudrosti získává člověk o všech věcech ono vyšší vědění, které mu je ukazuje v pravé ceně a podobě, podle toho na ně pohlíží, a pokládá za prostředek k dosažení svého nejvyššího cíle, Boha.

2. Litanie nazývá tuto vědomost a moudrost *poklady*. Jsou to vnitřní statky, které duši kráslí, zdobí a obohacují, statky, ke kterým podle Spasitele „zloděj se nepřibližuje a mol je nekazí“ (Lk. 12, 33). O moudrosti praví Písmo svaté: „Bohatství za nic jsem pokládal proti ní. Aníž jsem přirovnával k ní drahého kamene; neboť všeliké zlato a přirovnání k ní je troška písku a za bláto nutno pokládati stříbro proti ní“ (Moudr. 7, 9).

Vědomost a moudrost *zasluhují názvu poklady*, že nám získávají největší užitek pro tento život i pro život věčný. Denně vidíme, co dokazují vynálezy a vědomosti lidské, netřeba tudíž o nich mluvit; o moudrosti platí slova Písma: „Spolu s ní přišlo mi všechno dobré“ (Moudr. 7, 11). A v knize Přísloví čteme: „Moudrost vystavěla dům sobě, vytesala sedm sloupů, zbilá svůj dobytek, smísila víno, ano i přistrojila stůl svůj... a zvala slovy: pojďte, pojídejte pokrmů mých, a pijte víno, které jsem smísila yám“ (9, 1—5). To dělá moudrost, která nikdy nezahálí. Ze všech statků tohoto světa, ze všech událostí životních, z radosti i bolesti

ví Bohu chrám a oltář, trůn králi nebe a srdcí. Chlebem pravdy připravuje člověku občerstvující hostinu duševní a drahým vínem obveseluje jeho srdce, naplňuje svatým nadšením a láskou k Bohu, činíc je šťastným a veselým ve službě Boží. Moudrost je neškonalý poklad, kdo ho používají, jsou přátelé Boží.

3. Kde máme tento poklad hledati, kde ho možno nalézt? V litanii prosíme: Srdce Ježíšovo, v němž jsou všechny poklady moudrosti a vědomosti, smiluj se nad námi! Tedy v Srdci Ježíšově! Ježíš je jednorozený Syn Boží, nestvořená moudrost Otcova, v níž Bůh sám sebe vidí a poznává, nestvořená moudrost, která vše stvořila, zákony opatřila, všecko zachovává a řídí. Ježíš je světlo, které vše proniká. Jeho oko vidí vše i v nejskrytějších hlubinách země a srdce, Ježíš všecko zná, všemu rozumí, vše ví, v něm je všecka moudrost a vědomost.

Srdce Ježíšovo má všechny poklady moudrosti a vědomosti. Proč Srdce? Láska Ježíšova nám všechny ty poklady činí přístupnými, rozdává je podle schopnosti srdce našeho. „Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám oznámil všecko, co jsem slyšel od Otce svého“ (Jan 15, 15). Zcela se to na nás splní, bude-li v blaženosti nebeské Kristus sluncem našeho života. V nebi nejsou lidé nerozumní, neučení, tam nemusí nikdo pracně sbírat drobtly vědomosti, tam ze Srdce Ježíšova

snadno a rychle budeme čerpati všecku onu vědomost a moudrost, které budou i naší okrasou, naším pokladem, naší blažeností.

I v tomto životě je Srdce Ježíšovo otevřeno všem, kteří chtějí hledati v něm poklady moudrosti a pravého vědění. „Já jsem cesta a pravda a život.“ Pobyť božského Spasitele na zemi, podivuhodný příklad jeho chudého a odříkaného života, jeho utrpení ukazují nám cestu, kterou jako pouťníci této země jíti máme k svému vyššímu cíli, k Bohu. Jeho slova a jeho svaté učení jsou nauky pravé moudrosti a hluboké vědomosti. Zjevil nám nejdůležitější a nejvznešenější pravdy o Bohu, nejsvětější Trojici, poučil o vzniku světa a jeho určení a našem postavení a úkolu v tom světě, o našem cíli a konci, o konci světa, o původu zla a ceně utrpení, o zlobě a následcích hříchů; můžeme tedy dáti spolehlivou odpověď na ty otázky, které marně chtěli zodpověděti největší filosofové pohanští. Školáci katoličtí, kteří znají katechismus, mají více pravé moudrosti a bezpečnější vědění všech filosofů pohanských. A což teprve musíme říci o velikých a svatých mužích, kteří čerpali z pokladů vědomosti a moudrosti, které jsou skryty v Srdci Ježíšově, kteří modlitbou a badáním pronikli do hlubin toho Srdce! Ukřižovaný byl knihou, ze které se učili moudrosti a vědomosti sv. Bonaventura, sv. Tomáš Akv. a přemnozí jiní, kříž a utrpení universitou pro všechny vyvolené a svaté duše, které se v této škole

přiučily vědě, přesahující všecko lidské vědění. Spasitel nás volá do této školy k svému Srdci: „Učte se ode mně, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“ Sv. Bonaventura volá: Hle, otevřen jest poklad božské moudrosti a věčné lásky. Vejdi tedy v jeho otevřené rány.

Všichni jsme pozváni učit se u Krista a přijímati poklady moudrosti a vědomosti z jeho Srdce. Musíme ovšem pamatovati slov Písma svatého: „Do zlovolné duše nevejde moudrost, aniž bydleti bude v těle, poddaném hříchům“ (Moudr. 1, 4). Musíme tedy mít čisté srdce, čisté hříchů, hříšných náklonností a vášní, aby do něho mohla vejíti moudrost nebeská. Jako hřích oslabuje oko víry a často až do smrti zakaluje, tak je pošetilost a nevědomost a podceňování pravé moudrosti nemocí hříšného, sesvětělého srdce. — Kéž by nás toho Spasitel chránil, kéž by nás naplnil touhou a žádostí po pokladech svého Srdce! Proto chceme vroucně a často prositi: Srdce Ježíšovo, v němž jsou všechny poklady moudrosti a vědomosti, smiluj se nad námi!

*Srdce Ježíšovo, v němž přebývá
veškerá plnost božství.*

*V něm přebývá všecka plnost
božství. Kolos. 2, 9.*

Co Církev svatá v litanii k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu hned v první prosbě naznačuje, ve třetí výslovně praví, v páté až osmé

krásnými obrazy dosvědčuje - že Srdce Ježíšovo je podstatně spojené s božstvím, tedy Srdce Boha a proto i veškeré úcty nejhodnější - na to nás upozorňuje ještě jednou v prosbě patnácté slovy: Srdce Ježíšovo, v němž přebývá veškerá plnost božství, smiluj se nad námi!

Slova ta napsal sv. Pavel Kolosským, aby, jak praví vykladači jeho listu, potřel vynořující se bludy, že Kristus není Bohem. Apoštol dokazuje, že Kristus je člověk a Bůh, že v něm přebývá všechna plnost božství, t. j. celá božská podstata se všemi božskými vlastnostmi a to tělesně, t. j. skutečně. Tuto pravdu svaté víry bylo třeba v prvních dobách křesťanských hlásati a zdůrazňovati, ale stejně nutno je ji zdůrazňovati i v dobách našich. Víra a nevěra dělí lidstvo ve dva veliké tábory, které nejostřeji dělí a charakterisuje doznání nebo popření božství Kristova. Přestal býti křesťanem a je novodobým pohanem, kdo nectí Ježíše jako Syna Božího, poněvadž opravdový křesťan musí uznávati Ježíše Krista svým Pánem a Bohem, z této víry se těšiti a jí se honositi.

Srdce Ježíšovo, v němž přebývá veškerá plnost božství, smiluj se nad námi! Uvažujme *bohatství* a *svatost* a *vznešenost* božství.

1. V Srdci Ježíšově přebývá veškerá plnost božství znamená, že v něm je skryto *neskonale bohatství božství*. Bůh všechno stvořil, je Pánem všeho, všechno mu patří doko-

nale a výlučně, je tedy neskonale bohatý. O Ježíši Kristu praví evangelium Janovo: „Všecky věci povstaly skrze ně (t. j. Slovo), a bez něho nepovstalo nic z toho, co povstalo.“ Je tedy i Ježíš Pánem všeho, což znamená nezměrné bohatství. Celá země se všemi poklady viditelnými, celé nebe se všemi nebeskými duchy, všecko je vlastnictvím Ježíše Krista, vlastnictvím jeho Srdce, poněvadž v něm přebývá plnost božství.

I největší vnější bohatství nelze nazývat pravým bohatstvím. Pravé bohatství je něco vnitřního s majitelem nerozlučně spojeného. Pravé bohatství je v Srdci Ježíšově v plnosti jeho božství. Vše, co je ve vesmíru krásné a dobré - harmonie a pořádek a velikost a moc a síla - všecko je v míře neskonale vyšší a dokonalejší v Srdci Ježíšově. Vše to, bez nejmenší nedokonalosti, přebývá v Srdci Páně věčně a nezměnitelně, patří k jeho podstatě, k jeho bytí. To je tak neskonalá plnost bohatství, že toho na světě nedovedeme chápat a pochopit.

Mluvíme o Srdci Ježíšově, jehož *nejpravějším a nejlepším bohatstvím je láska*. I tato přebývá v neskonalé plnosti v Srdci Páně, neboť Bůh je láska, láska nezměrná, která ho naplňuje neskonalou blažeností, která nás milovala před věky, v čase nás stvořila a šťastnými učiniti chce po celou věčnost. Láska ta objímá všecko tvorstvo, hlavně všechna lidská srdce, největší jako nejmenší, nejvznešenější a nejvyšší jako nejprostší a

nejnižší. Všem se dává a tím jí neubývá jako neubývá ohně a světla, rozsvěcujeme-li a zapalujeme od nich, jest to nezměrné a věčně zářící plamenné moře.

2. V Srdci Ježíšově přebývá všechna plnost božství, přebývá v něm *neskonalá svatost*, neboť Bůh je nekonečně svatý. Proti této svatosti je všechna naše spravedlnost „roucho nečisté“ (Js. 64, 6), i čistota andělů nepatrná, neboť „také na svých andělech nepravost najde“ (Job 4, 18). Andělé svatou bází se chvějí před Bohem trojjediným a bez únavy zpívají: Svätý, svätý, svätý Pán Bůh zástupů. Taková je svatost Srdce Ježíšova!

Kde je svatost, je nejen dokonalá čistota a bezhříšnost, nýbrž i největší nenávisť ke hříchu. I tato přebývá v Srdci Ježíšově. Písmo sväté praví: „Nic nemáš v nenávisti z těch věcí, které jsi učinil“ (Moudr. 11, 25). Nic z toho - co se nám protiví, před čím utíkáme a čemu se vyhýbáme: chudoba, bolest, utrpení všeho druhu, potupa, pronásledování - nenávidí Pán, všechno to od dětství vzal na sebe a vyvolil si největší potupu a utrpení. Jen hřích tak strašně nenávidí, že ani nejmenšího slínu hříchu nesměla matka jeho míti a proto byla bez poskvrny hříchu počatá. Hřích nenáviděl a proto krev svou prolil a Srdce své probodnouti dal, aby ho zničil. Hřích, i nejmenší hřích, nenáviděl a nenávidí a právě proto, že odporuje jeho svatosti, musí býti zničen nebo ztrestán, třeba i věč-

nými mukami a věčným ohněm. V hluboké pokoře a s pravou lítostí skloňme hluboce hlavy své, stojíme-li před božským Srdcem, aby Bůh všecky naše hříchy zničil a dal nám onu nenávisť a ošklivost k hříchu, které srdce naše činí podobnými Srdci Páně.

3. V Srdci Páně přebývá všechna plnost božství, tedy i *neskonalá vznešenost Boží* a s ní velebnost a sláva.

Vznešenost Ježíšovu vyjadřuje evangelista slovy: „Sedí na pravici Boží,“ a sv. Pavel píše: „Posadil ho na pravici své v nebesích vysoko nade všechno knížectvo, nade vši mocnost i sílu, nade všechno panstvo a nad každé jméno, které se jmenuje ve věku tomto i budoucím. A všechno poddal pod nohy jeho, a právě jeho dal za hlavu nade všechno Církví“ (Efes, 1, 20-22). Mohli bychom v myšlénkách vystoupiti až nad nejvyšší hvězdy, mohli bychom uvažovali vznešenost duchů nebeských, kteří stojí nejbliže trůnu Božímu, uvažovali vše převyšující důstojnost a velikost matky Boží - vše to nelze porovnat se vznešeností a velebností božství, které jediné je nekonečné.

S neskonalou velebností je spojená i nezměrná sláva. „Nebesa vypravují slávu Boží“ (Ž. 18, 1), t. j. celý vesmír ve své kráse, velikosti, harmonii, se svým bohatstvím a svými zákony jest sláva Boha, jenž to vše stvořil, tedy také sláva Srdce Páně. Sv. Jan líčí, jak svatí padají před trůnem Božím, skládají

své koruny a volají: „Hoden jsi, Pane a Bože náš, přijmouti slávu a čest i moc, neboť ty jsi stvořil všechny věci a z vůle tvé byly a stvořeny jsou“ (Apokal. 4, 11).

Ještě větší sláva přísluší Pánu za dílo lásky, za naše vykoupení. „Hoden jest Beránek, ten, jenž byl zabit, aby vzal moc a bohatství a moudrost i sílu a čest a slávu i chválu“ (Apokal. 5, 12).

Pravá sláva každé osoby je spojená s její podstatou. V Srdci Ježíšově je plnost božství, proto jest i jeho sláva neskonalá, nevyslovitelná, nepochopitelná.

Vznešenost Boží zahrnuje v sobě i *neomezenou moc panovnickou*. Tato moc Boží není omezená výškou, hloubkou, šířkou, vše mu musí sloužiti a také slouží. Každá dobrovolně mu prokázaná služba je naší ozdobou, svobodou, spoluvladařením. Která služba dá se srovnati se službou Bohu, jenž je rozkoší a radostí andělů a svatých po celou věčnost? Kdo má tolik, tak věrných a vznešených služebníků? Která vláda může se srovnávati s vládou Boží? Taková vláda je možná jen tam, kde je plnost božství. Plnost božství přebývá v Srdci Ježíšově!

Je pro nás opravdovou radostí, že všechna plnost božství přebývá v Srdci Ježíšově. Věříme tomu, víme to, chceme si to vždycky uvědomovati, kdykoli poklekáme před svatoštánkem, kdykoli přistupujeme k svatému přijímání, abychom nezapomínali úcty, která Spasiteli patří:

Z této plnosti božství, které přebývá v Srdci Spasitele, *chceme mítí užitek*. Naše srdce jsou chudá, chceme je obohatit z bohatství Srdce Ježíšova, posvětit jeho svatostí, oslaviti jeho vznešeností. Dosáhneme toho, budeme-li mítí posvěcující milost Boží, které si musíme zasloužití. O tu milost budeme prositi horlivě, vroucně a zbožně, kdykoli se modlíme: Srdce Ježíšovo, v němž přebývá veškerá plnost božství, smiluj se nad námi!

Srdce Ježíšovo, v němž se Otci dobře zalíbilo.

Tento je Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo. Mt. 3, 17.

Děti světa, lidé, kteří jdou s duchem světa a jsou jeho služebníci, trpce, ba často velmi trpce zakusili, že při nejlepší snaze a veškeré námaze je těžko lidem se zalíbiti. Mnohdy je to velmi těžké u jediného člověka, tím ovšem těžší u více lidí. Lidé mají při posuzování druhých nedokonalé a pochybené měřítko, mají také různé názory a záliby. Jednomu se líbí, čím druhý pohrdá; jeden chválí, co druhý haní; těžko tedy lidem se zalíbiti.

Staří pohané hledali a našli útěchu v myšlence a úvaze, že na potlesku světa nezáleží, že jeho úsudky jsou nespolehlivé, že je také bláhový a pošetilý, řídí-li se ve

svém životě lidmi místo hlasem svého svědomí, - to je pravda jen poloviční. Naše svaté náboženství tuto pravdu doplňuje a praví, že nutno ve všem, co myslíme a mluvíme, konáme a trpíme, starati se o potlesk a zalíbení toho, pro něhož jsme stvoření a na něm zcela závislí, jenž je naším cílem a koncem, jehož soud je pravda a jedině rozhodující pro blaho časné i věčné, totiž Boha. *Laskavý a spokojený pohled Boží* je neskonale cennější laskavosti a milosti všech vládců pozemských. *Boží zalíbení* zvyšuje naše štěstí, bohatství a naši blaženost. Co tedy činili, abychom se Bohu zalíbili?

Odpověď dává sám Bůh, „Tento jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo“. Víme, co činiti. Vzorem nám musí býti Syn Boží. Musíme býti dítkami Božími milostí posvěcující, musíme se podobati Synu Božímu. Pak srdce svá připodobňovati Srdci Páně následováním těch ctností, které zvláště Pánu Bohu se líbí. Jsou to: *Pokora a poslušnost a horlivost pro čest Boží*.

1. *Pokoru* doporučuje Spasitel: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“ Pýcha s domýšlivostí zavinila první hřích. Jako satan svou domýšlivostí chtěl býti Bohu podoben, tak pýchou přivedl prarodiče k pádu a uvedl do záhuby. Budete jako bohové. Zhřešili pýchou. Opak konal Syn Boží. Sv. Pavel píše: „Sama sebe zmařil, přijav způsobu služebníka tím, že podobným se stal

lidem a ve vnějším zjevu svém byl shledán jako člověk“ (Filipp. 2, 7). Zmařil sama sebe, t. j. neukázal se v lesku a všemohoucnosti božství, nýbrž zakryv svoji vnější slávu a velebnost božskou, dobrovolně vzal na sebe způsobu či přirozenost služebníka Božího a to přirozenost služebníka nikoliv andělskou, nýbrž lidskou. Syn Boží stává se služebníkem Božím: „Nepřišel, aby se mu sloužilo, nýbrž aby sloužil“ (Mr. 10, 45). Ve vnějším svém zjevu byl shledán jako člověk zcela nenápadný, chudý, pronásledovaný, trpící a umírající. Sestoupil v prohlubeň pokory, když s hříšníky, jakoby sám pokání potřeboval, dal se od Jana pokřtíti. Chtěl „vyplnití velikou spravedlnost“ (Mt. 3, 15), svou pokorou ukázal, že bere na sebe hříchy světa a chce za ně dostiučiniti.

2. Druhá ctnost, která se Bohu líbí, je *poslušnost*. Neposlušnost byla příčinou prvního hříchu, neposlušnost uvalila kletbu hříchu dědičného na všechny lidi, která musela býti shlazena poslušností druhého Adama. Proto byl „Ježíš poslušným až k smrti, a to k smrti kříže“ (Filipp. 2, 8). Cítíme tuto poslušnost Srdce Ježíšova zvláštní prosbou, kterou později vyložíme, dnes chceme poukázati na *dvojitou vlastnost poslušnosti*: vytrvalost a obětivost.

Obdivujeme *vytrvalost poslušnosti*, pro kterou se Srdce Páně nebeskému Otci líbilo. Trochu poslouchati, někdy poslouchati, není ovšem nic velikého a nemůže to býti zváno

ctností poslušnosti. Poslouchati vždy a všude a za všech okolností a po celý život, poslouchati Boha a lidi jako zástupce Boží, to je poslušnost podle vůle Boží, taková se Pánu Bohu líbí. Spasitel tak činil. *Vůli tvou, Bože můj, činit jest mi, zákon tvůj mám ve svém srdci*“ (Ž. 39, 9). Tato slova žalmisty právem kladou do úst Spasitele v tom okamžiku, když v lůně Panny přijal lidské srdce. Celý život jeho byl životem poslušnosti. *„Seštopil jsem s nebe, nikoliv abych činil vůli svou, nýbrž vůli toho, jenž mne poslal“* (Jan 6, 38). Tak radostně poslouchal, že poslušnost nazýval svým pokrmem; *Můj pokrm jest činiti vůli toho, jenž mě poslal“* (Jan 4, 34).

Obdivujeme *obětivost* Ježíšovy poslušnosti. Vůle nebeského Otce nevyměřila mu život snadný, pohodlný a slavný, nýbrž plný chudoby, námahy a práce, pronásledování a potupy, i život svůj měl předčasně skončiti na kříži v největších mukách za nejsurovějších nadávek a rouhání. To bylo velmi bolestné i pro Srdce jeho, které lidsky cítilo. Smutný až k smrti klesá Pán na hoře Olivetské a zápase s úzkostí a hrůzou a krvavým potem pokryt prosí Otce úpěnlivě: *„Otče, všechno jest tobě možné, odejmi tento kalich ode mne“* (Mr. 14, 36), a hned dodává: *„Avšak ne má, nýbrž tvá vůle se staň“* (Lk. 22, 42). Tak podroboval Ježíš vůli svou vůli Otce a poslušně vyprázdnil kalich utrpení. A na kříži s pokornou poslušností naklonil hlavu a duši svou odevzdal do rukou

Božích. Tak poslušně žil a umřel náš vzor, Ježíš Kristus, Syn Boží milý, v němž se Otci zalíbilo.

3. Věčnému Otci líbila se i *horlivost* Srdce Ježíšova *pro čest a slávu Boží*. Při narození Spasitele oznamovali andělé slávu Boží jako povolání zrozeného Syna Božího. Sláva na výsostech Bohu! Když veřejně učil, řekl: „Oslavy od lidí nepřijímám“ (Jan 5, 41); „Nehledám slávy své“ (Jan 8, 50); ale „cílím Otce svého“ (Jan 8, 49). Tak se namáhal pro čest a slávu Otce, že horlivost ta ho ztrávila, že zahořel i svatým hněvem proti kupujícím a prodávajícím, kteří znesvěcovali předsíň domu Božího. Na konci svého života se modlil: „Já jsem tě oslavil na zemi, dokonav dílo, které jsi mi dal“ (Jan 17, 4). Bylo to veliké dílo, oslava nebeského Otce. Pro tento cíl trpěl a pracoval, dýchal a žil, pro něj bilo a rozplaměňovalo se jeho bohodivské srdce, pro čest a slávu Boží dal život i krev. Smrtí na kříži smazal potupu a neúctu, které přečetné hříchy lidstva způsobily Bohu, stvořiteli a zachovateli světa.

Nahlédněme teď do svých srdcí. Jsou podobná Srdci Ježíšovu? Nemají mu býti podobná? Chceme-li, aby v nás Bůh měl zalíbení, což musíme ceniti více než bohatství, štěstí a slávu světa, musíme se v hluboké pokoře ponížiti, ochotně hlavy skloniti v poslušnosti k Bohu a jeho zástupcům, nesmíme hledati čest a slávu svou, nýbrž celým ži-

volem podporovali čest a slávu Boží, musíme zkrátka konati vše k větší cti a slávě Boží. Tak se ukážeme pravými dětmi Božími a připodobníme se Synu věčného Otce. Pak můžeme očekávat slova Pána: Byli jste mými hodnými dětmi, měl jsem ve vás zalíbení, odměnou bude vám štěstí věčné. Modleme se často a vroucně: Srdce Ježíšovo, v němž se Otci dobře zalíbilo, smiluj se nad námi!

Srdce Ježíšovo, z jehož plnosti jsme všichni obdrželi.

A z plnosti jeho my všichni jsme obdrželi, a to milost jednu za druhou, neboť... milost a pravda přišla skrze Ježíše Krista.

Jan 1, 16.

Čteme-li pozorně první kapitolu evangelia Janova, vynořuje se nám v mysli představa bohatého kupce, který slán svůj poslal na tržišti, aby lidem prodával své drahocenné zboží. Nekonečně bohatý a laskavý Bůh to byl, jenž sestoupil na tuto zem, a skulččná sláva to byla, kterou mezi námi vyslavoval. „A viděli jsme slávu jeho, slávu jako jedno-rozeného od Otce, plného milosti a pravdy“ (Jan 1, 14).

Kdo si může koupiti, kdo vzíti z této slávy, z této plnosti? Všichni, kteří chtějí. Evangelista píše: „Všichni jsme obdrželi

z plnosti jeho, a to milost jednu za druhou.“
A aby nás upozornil na drahocennost daru
a neskonalou dobrotu božského dárce praví
ještě jednou: „Milost a pravda přišla skrze
Ježíše Krista.“

To nám připomíná prosba litanie: Srdce
Ježíšovo, z jehož plnosti jsme všichni obdr-
želi, smiluj se nad námi! Uvažujme o draho-
cenných darech, které jsme od Boha dostali
a dostáváme, totiž o *milosti a pravdě*.

1. Co jest *pravda*? tázal se Pilát Krista.
Pilát nevěděl, co je pravda a nedal si práci,
aby to zvěděl. Pravda je nejvyšší a nejnut-
nější statek lidstva, nejhlubší potřeba duše.
Je to životní element našeho ducha, pravda
je nám tím, čím ptáku vzduch a rybě voda.
Není člověka, a třeba sám byl podvodník,
který by chtěl býti obelháván a podváděn,
třeba jen v maličkostech. Každý chce slyšeti
pravdu. Všude ji hledáme, milujeme ji; ne-
návidíme blud a lež, ošklivíme si je jako
žaludek jed a zkažený pokrm; lékáme se
jich jako oko po světle toužící leká se tmy
a noci. Potřeba pravdy je nutnější, když se
jedná o vyšší zájmy: jsoucnost, budoucnost,
životní cíl a věčnost. V tomto případě lež a
blud, ba jen nejistota a pochybnost, jsou ne-
šťestím a záhubou a přinášejí neštěstí a bídu
celému lidstvu.

V hrozně situaci bylo lidstvo od Adamova
pádu. Lhář od počátku zapletl je do sítě své
pekelné tmy, lidstvo podobalo se zbloudilému

poulníkovi, jenž ve tmě a mlze marně hledá cestu, nezná ani cíle, nerozeznává přítele a nepřítele, vysazen jest všemu nebezpečí klamu a zkázy. — Víme, jak národové pohanští propadli nejhrubší pověře, uctívajíce jako bohy ubohé výtvary fantasie, jak ani nejmoudřejší mezi nimi nemohli náležitě a uspokojivě zodpovědět otázky o cíli a konci člověka, znajíce a ceníce jen statky pozemské.

Přichází Kristus. „Já jsem cesta a *pravda* a život.“ Přinesl pravdu. „Já jsem se k tomu narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě“ (Jan 18, 37). Kristus hlásal pravdu, celým životem dosvědčoval, smrtí svou zpečetil. Poslal Ducha pravdy. Založil Církev, základ a uvrzení pravdy. Kde je slunce, šíří se plnost světla, kde Kristus plnost pravdy. Kristus ukazuje věčný cíl a bezpečnou cestu k němu, je pravda a cesta.

2. Od Krista máme i *milost*. Evangelista tento dar zvlášť zdůrazňuje. První a člověku nejpotřebnější milost je pravda a její dobrovolné přijetí věrou. Bez očí bychom neviděli ani při nejjasnějším světle, nic by nám neprospěla pravda bez víry, bez milosti víry.

Slova: „Viděli jsme slávu jeho . . . z plnosti jeho my všichni jsme obdrželi, a to milost jednu za druhou“, vztahují se na dar milosti, která je pravou slávou, do jisté míry výronem slávy jednorozeného Syna Božího,

slávou synovství dítek Božích — milost posvěcující.

Kristus dává dvojí milost: posvěcující a pomáhající. Posvěcující naše duše svatými činí, posvěcuje, činí člověka dítkem Božím, spoludědicem Kristovým. S ní nedá se srovnati žádná královská důstojnost, žádná sláva, žádný lesk této země. Kdybychom žebráka v nádherném rouchu posadili na bohatě ozdobený trůn, nebyla by tato změna tak velikou jako ona, když hříšní lidé, ozdobení milostí posvěcující, stávají se dítkami Božími. Král od nejchudších poddaných rozeznává se úřadem a důstojností, ne však přirozeností. Býti dítkem Božím znamená přijmouti vyšší přirozenost, nadpřirozenost, Bohu podobnou důstojnost a schopnosti, které nás uschopňují požívatí oné blaženosti, která záleží v patření na Boha, proti níž i největší pozemská radost a blaženost jeví se mnohem menší než slabě hořící olejová lampička proti jasně zářícímu slunci.

V této blaženosti ještě nejsme, ještě není dokončena naše proměna, podobáme se nepěkné housence, která se musí nejdříve zakukliti, aby mohla pak jako nádherný motýl vésti nový život. Jako dítky Boží, jejichž sláva ukáže se leprve ve věčném životě, musíme se k tomuto životu zde na zemi víc a víc připravovati a vyzbrojovati konáním dobrých, záslužných skutků. Kristus činí nás k tomu schopnými, dává nám z plnosti svého Srdce milost jednu za druhou. S touto milostí, kte-

rou nám uděluje, která nám *pomáhá* modliti se, pracovati, bojovati a trpěti, nabýváme rozmnožení a zvýšení milosti a získáváme poklady a bohatství nebeské věčnosti, milost jednu za druhou a za milost nepomíjející slávu.

Z plnosti Spasitelovy jsme přijali a přijímáme stále. Nabízí nám dary své ve mši svaté, pokladnici milostí, nabízí nám je ve svatých svátostech, které ustanovil, ve svatém přijímání, k němuž nás denně zve, dává nám je jako odměnu za modlitby, k nimž nás vybízí.

Říkáme právem, že to vše přijímáme ze *Srdce Ježíšova*. Jest to neskonalá láska Ježíšova, která nám získala nejbohatší poklady milosti svou obětí na kříži, tatáž láska, která milosti štědře rozdává, ba přímo vnucuje. „Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a oblíženi jste, a já vás občerstvím“ (Mt. 11, 28). Mezi námi stojí Spasitel jako stál ve veliký den slavnosti a volá: „Žíznil-li kdo, pojd' ke mně a pij“ (Jan 7, 37). Stojí na trzišti našeho života a nabízí nekonečné poklady svého Srdce. Láska k nám ho nutí dávat nám dary své a činili nás věčně šťastnými.

Z toho všeho nutně vyplývá děkovati vroucně Spasiteli za velikou lásku jeho Srdce, dokazovati mu vděčnost svou tím, že si jeho darů vážíme a proto co nejvíce k svému užítku použijeme. Spasitel chce a touží nalézt srdce, kterým může z plnosti

své slávy bohatě rozdávati. Nabídněme mu srdce svá! Zbavme je všech pozemských pout, očistme od hříchů, aby je prozářily paprsky nebeské pravdy a naplnila milost Boží. Přicházejme často k Srdci Ježíšovu, pramenu všech milostí, se svatou touhou obohatili se, dovolávejme se v žízni a chudobě jeho milosrdenství. Srdce Ježíšovo, z jehož plnosti jsme obdrželi pravdu a milost, upevňuj nás v pravdě, dávej nám svou milost, smiluj se nad námi!

Srdce Ježíšovo, žádosti pahrbků odvěkých.

Bude očekáváním národů.

Gen. 49, 10.

Až dosud litanie k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu připomínala přirozenost Srdce Ježíšova, jeho podstatné spojení s božstvím, jeho vlastnosti a dokonalosti a požehnaný vztah k lidstvu. Touto prosbou nastává jakýsi obrát, jest to spíše historická úvaha o životě a utrpení Spasitele.

Dějiny lidského srdce začínají tím okamžikem, kdy srdce začíná bít, lépe řečeno, kdy začíná cítiti a pociťovali. U Ježíše tomu tak zcela není, jeho Srdce, než počalo bít a cítiti, mělo za sebou tisíciletou historii, život ne sice fysický, a skutečný, ale žilo, bylo, existovalo v horoucí žádosti věřících a

doufajících duší. Advent nám připomíná tuto touhu, kterou chce vzbuditi i prosba: Srdce Ježíšovo, žádosti pahorků odvěkých, smiluj se nad námi!

Slova nejsou volena libovolně, jsou vyňata z Písma svatého. Když umírající patriarcha Jakob požehnal synům svým, řekl Josefovi: „Požehnání tvého otce bude větší, než požehnání otců jeho, dokud nevzejdou vzácné plody pravěkých pahorků“ (Gen. 49, 26). Vykladači Písma sv. souhlasně tvrdí, že míněn Spasitel, o němž jinde se praví, že bude očekávání národů.

Národové toužili po Kristu *dlouho; silně; pevně.*

1. Žádost lidstva po Vykupiteli byla *dlouhá, stará, prastará*, ne sice tak stará jako vesmír, ale skoro tak stará jako lidstvo samo. Adam a Eva po vyhnání z ráje okusili plně bídu vyhnanství, sílila je jedině naděje, že Bůh, jak jim slíbil, pošle Vykupitele. Jak po něm toužili! Jak po něm vzhlíželi k pahrbkům a horám s touhou spatřiti slíbeného Vykupitele! Marně čekali, sestárli, odešli, odešla celá pokolení, ale Spasitel nepřicházel. Z vůle Boží proroci čas od času zvěstovali lidu přípověď prarodičům danou, ale Vykupitel nepřicházel. Byly tu hory a pahorky od dob Adamových, prastaré, odvěké, které Boží zaslíbení a hlasy proroků slyšely a svědky byly dlouhé touhy lidstva spatřiti Vykupitele. Jako se říká o pyramidách egyptských, že

jsou svědky moci a slávy starých faraonů, tak můžeme odvěké pahorky nazývat svědky a nosiči touhy lidské po Kristu.

2. Žádost lidstva po Vykupiteli byla *hluboká a vroucí, silná a veliká*. Veliká byla bída před Kristem, nářky všeobecné, naděje na lepší život nepatrná, nálada skleslá. Jako nemocný vroucně touží po úlevě bolestí, hlasitě volá o pomoc v hrozných bolestech, v nocích bezesných nemůže se dočkat rána, tak toužilo a očekávalo lidstvo Vykupitele. Volalo po něm stále vroucněji, živěji, srdečněji, očekávajíc návrat ztraceného štěstí. „Rosu dejte nebesa s hůry, mraky deštěte spravedlivce! Otevři se země a vpuč spasitele“ (Is. 45, 8). Nejen lidstvo, nýbrž i veškeré tvorstvo toužilo po Vykupiteli, celá země s horami, údolími i pahrbky. Sv. Pavel píše: „Vždyť i tvorstvo očekává s toužebností zjevení synů Božích, veškeré tvorstvo spolu sténá“ (Řím. 8, 20 a 22), t. j. touží po vykoupení z nynějšího stavu. Lidstvo i tvorstvo vykoupiti mohl jedině Kristus, byl tedy i žádostí pahrbků odvěkých.

3. Žádost po Kristu byla *silná, vše převyšovala, přežila, přetrvala*. Veliká měšla a mohutné říše zanikly, zmizely, jsou z nich zříceniny, ale touha po Vykupiteli stále rostla, mohutněla, upevňovala se v srdcích věřících a doufajících lidí. Nedivno, že byla tak pevná, byla založena a zbudována na slibu věčné

Pravdy, na slovech Božích, která musí býti splněna do poslední písmenky. Nebe a země pomínou, slova Boží nepomínou. Podle okolností možno dlouho čekati na splnění, ale splněna býti musí.

Žádost a očekávání národů podle moudrých úradků Božích nebyly dlouho splněny, ale lidstvo zklamáno nebylo. „Když přišla plnost časů, Bůh vyslal Syna svého“ (Gal. 4, 4). „A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi, a viděli jsme slávu jeho“ (Jan 1, 14). Byla to sláva plná milosti a pravdy, skrytá v pokladech lásky a milosrdenství plného Srdce.

Spasitel musí býti i žádostí našich srdcí. Ještě stojí pahrbky odvěké, které po něm toužily, a pokud jsou národové a kmenové, lidé a lidská srdce, jest a bude Spasitel očekáváním národů.

K národům, kteří nepoznali světla pravé víry, Spasitel dosud nepřišel, k nám přichází svou milostí, po které máme stále více toužiti a přičiňovali se ji získati. Přichází k nám s božstvím i člověčenstvím, tělem i duší i srdcem ve svatém přijímání. Jest naší povinností vycházeti mu vstříc s onou vroucí touhou, s jakou ho svolávali s nebe patriarchové a proroci starozákonní.

Spasitel zůstává na věky žádostí národů, veškerého tvorstva, hor a pahorků. Vykoupení lidstva není ještě skončeno, ještě nejsou zcela splněna zaslíbení, která láska jeho Srdce dala věrným stoupencům, ještě je na zemi

bída, pláč a bolest, ještě jsou slzy na tvářích zbožných lidí, ještě tu není ráj, nový Jeruzalem, nová země, jak bylo slíbeno. To vše se splní, až Spasitel opět přijde, ale ne v chudobě a poníženosti, nýbrž s mocí a velebností. To bude den plného vykoupení, uzavření, konec. „Když se to počne dít, pohleďte vzhůru a pozdvihněte hlav svých, neboť se přibližuje vykoupení vaše“ (Lk. 21, 28).

Den druhého příchodu Krista, den soudu je dnem hněvu a hrůzy pro bezbožné, pro zbožné je dnem plného vykoupení lidstva, dnem zjevení a oslavení dítek Božích, dnem, kdy Srdce Ježíšovo dá pocítiti svým věrným žár své lásky a dobroty, kdy setře všecku slzu s očí jejich a obnoví všecko“ (Apokal. 21, 4-5). „A smrti nebude již, ani zármutku, ani křiku, ani bolesti nebude již, neboť první věci pominuly“ (21, 4). Bude to den, kdy „tvorstvo bude osvobozeno od poroby porušení ve svobodu slávy synů Božích“ (Řím. 8, 21).

Po tomto dnu, můžeme říci po Srdci Ježíšovu, touží a sténá tvorstvo, touží odvěké pahrbky již dlouho, vroucně, silně. - Toužiti s nimi je naše povinnost. Naše povinnost jest podle sv. Pavla odříci se bezbožnosti a světských žádostí, očekávati blahou nadějí a slavný příchod velikého Boha a Spasitele našeho Ježíše Krista“ (Tit. 2, 12-13). Je to naše povinnost, ale i naše radost ze zemi, štěstí a útěcha. Každý, kdo „má tuto nadějí, posvěcuje se“ (1. Jan. 3, 3). Křesťanská naděje s pevnou jistotou, že bude splněna, posvěcuje nás i naše

práce, dává klid, stálost, radost a útěchu ve všech chvílích života. Tuto naději živme a udržujme! Čiňme tak hlavně v adventě a kdykoli prosíme: Srdce Ježíšovo, žádosti pahrbků odvěkých, smiluj se nad námi!

Srdce Ježíšovo, trpělivé a mnohého slitování.

Bůh je trpělivý a milosrdný.

Vykoupení lidstva bylo veliké dílo Božího milosrdenství. Milosrdenství ukázal a prokázal jednorozený Syn Boží při svém vtělení. Sotva začalo božské Srdce jeho bít, cítilo lásku k nám a milosrdenství. Milosrdenství musí se řídit podle potřeb a schopností toho, kdo ho potřebuje. To bylo při vykoupení lidstva nesmírně obližné. Lidstvo při příchodu Krista podobalo se těžce nemocnému, který je necitelný, apatický. Co tu pomůže všechna vědomost a schopnost, nejlepší lék, co všechno slitování, když nemocný nechce léků přijímat? Tu musí k lásce a slitování přistoupiti trpělivost. Slitování musí jako matka trpělivě čekat, ve dne v noci u lůžka nemocného seděti, vyčkati okamžiků, kdy možno po troškách léku podati, vytrvati, musí míti trpělivost. Božské Srdce bylo trpělivé a plné slitování. Dříve než mohl Spasitel toto slitování skutkem prokázati ve veřejné činnosti a zpečetiti smrtí svou na kříži, ukazoval je

ve svém dětství a skrytém životě vznešenou, klidně čekající, vše snášející a přemáhající trpělivostí. O tom chceme uvažovati, takže se tedy: *v jakém stavu bylo lidstvo při příchodu Krista; co se Spasiteli přihodilo a co zkusil; co konal?*

1. *V jakém stavu bylo lidstvo při příchodu Krista?* Příchod Spasitele byl předem ohlášen. Od času proroka Daniele byla známa i doba jeho příchodu, mohlo se tedy lidstvo na jeho příchod připravit, což Bůh chtěl a zamýšlel; nechtěl překvapiti, zastihnouti nepřipravené. Jako žádá od nás, abychom se připravili na jeho druhý příchod, tak chtěl tehdy, aby se lidstvo připravilo na jeho první příchod. Času mělo opravdu dosti.

Pán příchod napřed ohlásil a k důstojnému přijetí pomáhal milostí a prozřetelností svou. Když lidstvo propadlo hrozné modloslužbě a ukázalo se neschopným důstojně jej přijati, vyvolil si jeden národ a ten vychovával. Velikými divy a projevy zvláštní přízně oddělil ho od pohanů a udržoval v něm víru v jediného Boha a zaslíbeného Vykupitele.

Jaký byl národ vyvolený, když Kristus přišel? O důstojné přípravě nelze mluvit. Nikdy nebyl národ židovský tak degenerovaný, demoralisovaný a v několik stran rozštěpený, jako tehdy. Víra, naděje ve Vykupitele byla zatemnělá, seslabená a sesvětštělá. Ti, kteří v srdcích svých po něm toužili,

loužili po něm z důvodů politických, očekávali, že je zbaví římské nadvlády a založí veliké a slavné království pozemské. To jistě nebyl stav lákavý pro příchod Syna Božího s poklady milosti a pravdy.

Pán je trpělivý a mnohého slitování. Byl trpělivý a mnohého slitování již ve Starém zákoně, kdy lid vyvolený byl často nevěrný a nevděčný a proto musel býti trestán a kárán. Pán to trpělivě nesl a slitovával se. Byl mnohého slitování, které ještě zvětšil, když podle úradků Božích měl přijmouti lidské Srdce. Našel matku, pannu neposkvrněnou, pěstouna, muže spravedlivého, předchůdce, velikého proroka, a přišel, aby celému světu ukázal bohaté milosrdenství a činně je uplatňoval vznešenou trpělivostí.

2. *Nebeská trpělivost.* Věděl, co ho na zemi očekává. Stalo se, co se dalo očekávat, co evangelista vyjadřuje slovy: „Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali“ (Jan 1, 11). Nebylo pro božské Dítě na zemi kolébky, musel se spokojiti jeslemi ve chlévě. „Neměli místa v hospodě“ (Lk. 2, 7). Pán to připustil, byl trpělivý a mnohého slitování.

A ještě více. Příchod Mesiáše nemohl zůstatí utajen. Mudrci od východu přišli do Jerusalema a tázali se, kde je novorozený král židovský. V Jerusalemě věděli, že Spasitel je na světě, věděli, kde se narodil. Radovali se z toho? Šli ho uvítati, holdovati mu, klaněti se mu? Ulekli se! Ulekli se

jako mnohý nemocný při spatření lékaře, jenž přichází ho léčiti. Když Herodes dlouho očekávaného zachránce, Spasitele násilně chtěl odstraniti, mlčeli, nebránili mu v tom.

Pán je trpělivý a mnohého slitování. Srdce Ježíšovo, plné trpělivé a milosrdné lásky bilo pro zaslepené, nemocné lidstvo. Nechtějí-li mě, půjdu do cizí země a čekati, až nadejde chvíle návratu. A vrátil se. Nešel do Jerusalema, kam toužilo srdce, byl tam dům nebeského Otce, odešel do Nazareta, zapadlé vísky, a tam světlo světa se ukrylo. Žil tu ve skrytosti celých třicet let. Srdce Ježíšovo bylo opravdu trpělivé a mnohého slitování.

3. Trpělivé slitování Ježíšovo čekalo toužebně a hledalo, kde by mohlo činně zasáhnouti. Kde bylo radno, *projevovalo podivuhodným způsobem bohatství lásky a milosrdenství*. — V Betlemě bylo několik chudých ale zbožných pastýřů, kteří byli hodní jeho slitování. Pán andělem je přivolal k jesličkám a připravil jim radost prevelikou. Chválíce a velebíce Boha za vše, co viděli a slyšeli, vrátili se k práci své. — Na východě žili tři moudří, osvícení muži, toužící po Mesiáši, byli hodní a schopní Božího slitování. Dal je přivésti hvězdou, padli před ním, klaněli se mu. — Při chrámu jerusalemském byla stařenka, modlitbou a postem sloužila Bohu, byla hodná Božího slitování, ukázal se jí v chramě. „Velebila

Boha a mluvila o něm všem, kteří očekávali vykoupení Israelova“ (Lk. 2, 38). — Byl tu i stařeček Simeon. Jedinou touhu měl, jediné přání: spatřiti Spasitele před svou smrtí. Taková duše byla hodná milosti Boží. Směl na ruce vzíti božské Dítě a hleděti v jeho dobré oči, nahlédnouti do Srdce, plného slitování a trpělivosti. Stařeček přešfasten volá vděčně: „Nyní propouštíš Pane služebníka svého podle slova svého v pokoji, neboť viděly oči mé spásu tvou.“

I další skrytý život Ježíšův byl přeplněn trpělivostí a slitováním. Srdce jeho hořelo božskou touhou pomoci nemocnému lidstvu a s plnou odevzdaností do vůle Boží očekávalo chvíli, kdy bude moci lidstvu ukázati svou lásku a slitování; Spasitel trpělivě obětoval svému nebeskému Otci denně za lidstvo své přebohaté zásluhy, byl velikým prostředníkem a přímělcem u Otce, pýchou a smyslností nemocnému lidstvu dal to, čeho hlavně potřebovalo, nejkrásnější příklad pokorné poslušnosti a vytrvalé práce, osvěcoval je světlem pravdy. Lidstvo potřebovalo trpělivého slitování, jen tak mohli býti zachráněni ti, kteří pomoci potřebovali, jen napodobením božského příkladu mohli tisícové býti přivedeni k dokonalosti a svatosti.

Srdce Ježíšovo, trpělivé a mnohého slitování, smiluj se nad námi! I my potřebujeme často v životě trpělivého slitování Srdce Ježíšova, aby nás za netečnost a tvrdost srdce, nevěru a nevděk netrestal a milosti své

neodnímal. Chceme pokorně prositi o odpuštění, proviníme-li se proti jeho lásce; činili opravdové předsevze-li srdce svá náležitě očistiti a připraviti pro jeho milost. Pevná víra, důvěra a naděje s vroucí touhou po Spasiteli učiní nás podobnými svatým duším pastýřů a mudrců, Simeona a Anny, abychom byli i my hodní Spasitelova slitování.

*Srdce Ježíšovo, bohaté ke všem, kteří
tebe vzývají.*

*Jest Pán všech, jsa bohat ke
všem, kteří ho vzývají.*

Řím. 10, 13.

Když nastal čas veřejné činnosti Pána, musel lidstvu aspoň částečně zjeviti své božství. Bůh nekonečný má mnohé vlastnosti a dokonalosti: je neskonale bohatý - patří mu svět a vše, co je na něm a v něm; je neskonale mocný - může vše učiniti jediným pokynem: je všudypřítomný - není místo, kde by nebyl; je nekonečně krásný, svatý, spravedlivý. Žádné dokonalosti nedal ve veřejném životě tak vyniknouti jako dobrotě, lásce a slitovnosti Srdce svého. Sv. Pavel krásně praví: Ukázala se zajisté milost Boha, Spasitele našeho, všem lidem“ (Tit. 2, 11). Tato milost a dobrota nikoho nevyklučuje, není zajisté rozdílu mezi židem a pohanem,

neboť jeden a týž jest Pán všech, jsa bohat ke všem, kteří ho vzývají.

Srdce Ježíšovo, bohaté ke všem, kteří tebe vzývají. Ta slova vztahují se na všechny lidi, doby, na celou věčnost. Všecka přirozená i nadpřirozená dobra, všecka radost a rozkoš věčnosti vycházejí z bohatství Ježíšova Srdce, vše to štědře uděluje všem, kteří je vzývají. Veliký je počet těch, kterým pomáhá. Uvažujme o *tomto počtu; způsobu pomoci a nadmíře této pomoci.*

1. Všude a ve všech dobách, kde je mnoho lidí, jest i mnoho utrpení a bídy. Objeví-li se někdo, kdo pomoci může a chce, odevšad přicházejí nešťastníci všeho druhu, vylézají jako živočichové, když zima pominula a slunce začíná jasně svítiti a teple hřáti.

Tak tomu bylo, když Spasitel začal veřejně učiti. Při čtení evangelií se nám zdá, že nikde nebylo tolik a takových ubožáků jako v malé zemi židovské za času Krista Pána. Byli tu slepí, hluchí, němí, kulhaví, malomocní, zlým duchem trápení; všem pomáhal. Hned na počátku své činnosti mohl říci učedníkům Janovým: „Zvěstujte Janovi, co jste slyšeli a viděli: slepí vidí, kulhaví chodí, malomocní se očišťují, hluchí slyší, mrtví vstávají z mrtvých, chudým se zvěstuje evangelium“ (Mt. 11, 4-5). Co Spasitel činil, bylo opravdu veliké, božské. Zástupy ho obklopovaly, chodily s ním, tlačily se na něho. Šel-li na poušť, následovaly ho o hladu; vy-

stupoval-li na horu, byly tu; odešel-li večer do samoty, časně zrána na něho čekaly a vyhledávaly ho. Mnohdy nemohl pro zástupy ani učiti, vstoupil tedy na lodičku a odtud učil zástupy. U všech cest, kudy se ubíral, čekali ubožáci všeho druhu a volali o smilování. Pro nával lidu nemohli se k němu dostat, museli nemocného k nohám jeho spustiti stropem. Evangelisté vypravují jen některé události a zázraky, užívajíce často výrazů souborných, na př. mluví o zástupech, ubožácích všeho druhu. Sv. Jan píše výslovně: „Jest však ještě mnoho jiných věcí, které učinil Ježíš: kdyby se napsaly každá zvlášť, myslím, že by ani celý svět neobsáhl těch knih, které by se musely napsati“ (21, 25). A sv. Petr praví: „Chodil dobře čině a uzdravuje všechny posedlé od ďábla“ (Sk. ap. 10, 38), byl neskonale dobrotivý a bohatý ke všem, kteří ho vzývali.

2. Všimněme si *způsobu této pomoci*. Spasitel pomáhal *snadno a rychle* údiv budícími zázraky, *pomáhal rád a laskavě*, bez nejmenší žislnosti. Nenechal prosící dlouho čekat, nepředpisoval nesnadných prostředků, ponejvíce uzdravoval hned slovem svým. „Chci, buď čist“ (Lk. 5, 13); „Dívko, tobě pravím, vstaň“ (Mr. 5, 41); „Mládenče, tobě pravím, vstaň“ (Lk. 7, 15); „Lazare, pojď ven“ (Jan 11, 43). To bylo slitování jistě bohaté, božské! Pomáhal rád a laskavě, *neznal netrpělivosti*, únava nevyčerpala bohatství jeho

lásky. Byl pro vše a pro všechny. Přichází pohanský setník a prosí: „Pane, služebník můj leží doma ochrnutý a zle se trápí, Ježíš odpovídá: „Já přijdu a uzdravím ho“ (Mt. 8, 6-7). Jairus nařiká: „Pane, dcera má právě skonala, ale pojd', vlož na ni ruku svou, a bude žít“ (Mt. 9, 18), Ježíš jde hned s ním. Mnohdy pomáhal, nečekaje na prosby, na př. nasytil hladové zástupy, poradil Petrovi znovu lovit, uzdravil člověka 38 let nemocného. Pro vše a pro všechny měl dobré a bohaté Srdce. Jednoho večera unavený usedá pod košatý strom, aby si tu odpočinul. Matky přicházejí s dětmi, aby jim žehnal. Apoštolové jim brání, Spasitel je kárá slovy: „Nechte dítek a nebraňte jim jít ke mně, neboť lakových je království nebeské“ (Mt. 19, 14), a žehnal dětem.

Jeho slitování bylo *nežistné*. Pro sebe nežádal ničeho, nežádal peněz ani statků, slávy ani cti, chvály ani diků. Prikázal uzdraveným, aby nikomu o tom neříkali (Mr. 7, 36); uchýlil se na horu, když ho chtěli králem učiniti. Řekl: „Syn člověka nepřišel, aby se mu sloužilo, nýbrž aby sloužil“ (Mt. 20, 28); byl dobrým pastýřem, jenž dává život, aby chránil ovce před vlkem. Byl bohatý dobrotou a láskou a slitováním ne pro sebe, nýbrž pro všechny, kteří ho vzývali.

3. *Spasitel dával a pomáhal nadměrně.* Dokazuje to jeho první zázrak v Káni — šest plných džbánů vína; nasycení několika

tisíců mužů, žen i dětí a dvanáct košů drobtů; hojný rybolov. Apoštolové v nebezpečí volali: „Pane, zachovej nás, hyneme“, žádali jen o záchranu, ale „Ježíš vstal a přikázal větrům a moři, a nastalo ticho veliké“ (Mt. 8, 25-26).

Uzdravoval *neduhy tělesné, pamatoval i na duše*. Jeho učení bylo a je světlo, útěcha a výstraha lidem všech věků. Co slyšíme a dovídáme se u příležitosti zázraků a dobrodiní Páně! Slyšíme, že nešťestí a nemoci jsou tresty za hříchy, že se zvětšují, upadá-li člověk znovu do hříchů. dovídáme se, že zlo přichází na lidi bezhříšné jako zkouška, aby Bůh byl oslaven. Slyšíme, že mnohými nemocemi je vinen satan, jeho zloba, že mnohé duchy lze vymýtili jen modlitbou a postem. Slyšíme, že smrt je spánek, co činili, abychom se nemuseli smrti báti. „Kdo věří ve mne, živ bude, kdo ve mne věří, neumře na věky“ (Jan 11, 25-26). — I milost víry a odpuštění hříchů je dílo jeho lásky a nadměrné štědrosti. Spasitel byl bohatý ke všem, kteří mu důvěřovali, vyhledávali ho a vzývali.

Jeho Srdce je věčně dobrotivé a bohaté a mnohého slitování, nabízí nám všechny poklady své lásky a milosti po vykoupení a založení Církve ještě mnohem štědřeji. Je-li Pán tak štědrý a dobrotivý, proč je svět tak chudý na milost, duševní slatky a časné štěstí? Pán je bohatý ke všem, kteří ho vzývají! Přemnozí toho opomíjejí, přemnozí tak jen málo a velmi zřídka. O milost a dary duševní, které jedině mají pravou cenu,

staráme se následkem lehkomyšlnosti se-
světštělého světa velmi málo, časnou pomoc
očekáváme a vyhledáváme všude dříve než
u Spasitele, jenž jediný je bohatý ke všem
a pro všechny. Jistě byl by svět šťastnější a
měl více bohatství, kdybychom více pamato-
vali na Spasitele a jeho pomoc.

Je veliký rozdíl mezi tím, co boháči mohou
dátí prosící chudině, a mezi tím, co může
Bůh dátí prosícímu lidstvu. Chudý, přichá-
zející s prosbou k boháči, jde mnohdy marně,
není připuštěn nebo je odbyt. Dostane-
li jednou, sotva se odváží přijíti po druhé a po
třetí. K Bohu může s prosbou přijíti každý,
každý je připuštěn, může přijíti častěji, čím
častěji, tím lépe. Každá prosba je vyslyšena;
nedostaneme-li to, zač prosíme, dostaneme
něco lepšího. Bůh každou prosbu pokládá za
dobrý skutek, naši víru, lásku, důvěru, přítul-
nost odměňuje zde na zemi i na věčnosti.
Modleme se, ovšem se srdcem čistým a zbož-
ně, vzývejme vroucně božské Srdce Ježíšovo.
V tomto Srdci, které je bohaté a štědře uděluje
všem, kteří je vzývají, máme nevyčerpatelný
pramen bohatství a štěstí. Volejme často a
s plnou důvěrou: Srdce Ježíšovo, bohaté ke
všem, kteří tebe vzývají, smiluj se nad námi!

Srdce Ježíšovo, zdroji života a svatosti.

Já jsem přišel, aby měli život a měli hojnost.
Jan 10, 10.

Činnost Ježíšova sledovala dvojí cíl: dokázali své božské poslání, ukázali, že nepřišel na zem prokazovali časná dobrodiní. Spasitel chtěl dáti a mohl dáti z věčně proudícího pramene své lásky dobra větší, vznešenější, trvalá, věčná, kterých můžeme ztratiti jen vlastní vinou, která naším spolupůsobením se zvyšují a zdokonalují. „Já jsem přišel, aby měli život a měli hojnost.“ Chtěl nám dáti svatost a život. Právem tedy Církev svatá nazývá Srdce Ježíšovo zdrojem života a svatosti a to nejen proto, že tato dobra pocházejí z plnosti lásky božského Srdce, nýbrž i proto, že stále pro lidstvo lekou ze Srdce Ježíšova jako z nevyčerpatelného pramene.

Snažme se pramen života a svatosti poznati z jeho vzniku, t. j. poznati z evangelií, jak se Ježíš prokázal na zemi zdrojem života a svatosti. K tomu poslouží *smýšlení Ježíšovo o hříšnicích a jeho chování k nim*; hříšníci totiž jsou duševně mrtví, *probuditi je k životu*, posvětili jejich duše, bylo veliké dílo toho, o němž předpověděno: „On spasí lid svůj od hříchů jejich“ (Mt. 1, 21).

1. Tón udávající židovstvo za času Krista Pána pohrdalo domnělými hříšníky. Vzpo-

meňme, jak fariseové jimi pohrdali a styku s nimi se okázale vyhýbali. Vidouce, že Spasitel jich vyhledává, s nimi se stýká, uzdravuje a zachrániti snaží, reptali: „Tento přijímá hříšníky a jí s nimi“ (Lk. 15, 2). „Kdyby tento byl prorokem, věděl by, kdo a jaká jest ta žena“ (Lk. 7, 39). Když řekl Zacheovi: „Sestup spěšně dolů, neboť dnes musím v domě tvém zůstat, vidouce to, reptali: K člověku hříšnému zavítal“ (Lk. 19, 5 a 7).

Spasitel podobnými řečmi nedal se zmásti. Prohlásil, že tak činí zásadně. „Nepotřebuji zdraví lékaře, nýbrž chorobní“ (Mt. 9, 12). „Jděte a naučte se, co jest to: Milosrdenství chci a ne oběti. Neboť nepřišel jsem povolati spravedlivé, nýbrž hříšné“ (Mt. 9, 13). „Přišel Syn člověka, aby spasil, co zahynulo“ (Mt. 18, 11).

Spasitel jasně a zřetelně vyslovil svou vůli a dal nám nahlédnouti hluboko v ne-skonale dobré Srdce své. Přirovnal se k pastýři, jenž opouští devadesátdevět ovcí, a jde hledat ovci ztracenou. Mluvil o ženě, která horlivě hledá drachnu ztracenou, a když ji nalezne, svolá přítelkyně a sousedky své a řekne: „Radujte se se mnou, neboť jsem našla drachnu, kterou jsem ztratila“ (Lk. 15, 9). Jak krásně ukazuje lásku Srdce svého k hříšníkům v podobenství o synu marnotratném! Hříšníky, duševně mrtvé, miloval nejněžnější láskou Srdce svého! Lásku k hříšníkům patří k jeho podstatě a vykupitelskému

dílu. „Já jsem přišel, aby měli život a měli hojnost“.

2. Smýšlení a zásadám odpovídal i způsob jednání s hříšníky. Měl velikou trpělivost s hříšnými lidmi, mezi nimiž žil a učil. Byl obklopen světem zloby, falše a zvrácenosti, lidé jeho milosrdné lásce nerozuměli, nalézal zatvrzelost, odpor a nepřátelství. Neustával učiti, varovati, chybuující k sobě volati. Měl moc trestati, ale netrestal; káral učedníky svolávající oheň na Samařské, kteří ho nepřijali; přirovnával se ke kvočně, která volá kuřátka pod křídla svá, aby je chránila.

A šel ještě dále. Nabízel lidem odpuštění hříchů, život duše, největší a nejpotřebnější dar, základ všech milostí. Viděl-li lítost v srdci člověka, řekl mu, aniž by se dal prositi: „Člověče, odpouštějí se tobě hříchové tvojí“ (Lk. 5, 20). A přišli-li k němu a padli k nohám jeho jako Magdalena, vyhledávali ho jako Levi, toužili po něm jako Zacheus, volal je k sobě, vyznamenával, obšťastňoval spásou svou. Stále budil tyto duševně mrtvé k životu. Přestal učiti, ale nepřestal hříchy odpouštět. Okem laskavým pohlédl na Petra, jenž ho třikráte zapřel; prosil Otce úpěnlivě za ty, kteří ho na kříž přibíjeli; ještě na kříži hledal hříšníky, kajícímu lotrovi slíbil ráj.

Spasitel byl na zemi zdroj života a zdroj svatosti. Z hříšníků dělal sluhy a přátele Boží, z Magdaleny světici, světce z nerozhodného Nikodema, z celníka Levi svatého evange-

listu, z bázlivých a světsky smýšlejících rybářů svaté apoštoly. Jako slunce, než se objeví na obloze, zaplašuje tmu a šíří kolem světlo, tak jako zářící ranní červánky vidíme státi kolem Krista svaté muže a ženy, kteří Kristu, slunci spravedlnosti, děkují za odpuštění hříchů a krásu ctností: Zachariáš s Alžbětou a předchůdcem Páně Janem Křtitelem, Joachim a Anna, pěstoun jeho Josef, ale hlavně P. Maria, zrcadlo spravedlnosti a svatosti, která již v okamžiku početí byla posvěcena světlem jeho milosti.

3. Tak se ukazoval Kristus již na zemi jako zdroj života a svatosti. *Jest jím a bude jím po všechny časy.* Pro všechny lidi přišel na svět, všechny učil, pro všechny pracoval a trpěl, aby měli život a měli hojnost. Proto založil Církev, jejíž neviditelnou hlavou zůstává, aby z jeho Srdce stále pramenily život a svatost pro všechno lidstvo. Svaté svátosti jsou sedmi prameny milosti a svatosti. Kdo spočítá ty obrovské miliony lidí, kteří od založení Církve svátostí křtu dostali život duše, kteří svátostí pokání byli probuzeni k životu, svátostí oltářní posílení a posvěcení! Všichni, kteří v Pánu umírají, žijí na na věčnosti nový život nesmrtelnosti, za který děkují Spasiteli. Všichni svatí, jejichž činy obdivujeme a na oltářích uctíváme, čerpali slávu a vznešenost a svatost z pramene Srdce Ježíšova.

Je-li nám milý život, který nekončí smrtí,

nýbrž v lepší, věčný přechází, musíme jíti k Srdci Ježíšovu, jeho láska musí nás nadchnouti k životu milosti. Jsme-li tak nešťastní, že těžkým hříchem ztrácíme život duše, musíme ho u Srdce Ježíšova naléztí upřímnou lítostí a pravým pokáním. Ve svátosti pokání otvírá nám Kristus své Srdce, své milosrdenství, pramen života. — Chceme-li v životě ctnostném pokračovati, vésti zbožný a svalý život, musíme k pramenu svatosti, k Srdci Ježíšovu. Ve svatém přijímání dává nám chléb života, napájí krví svého Srdce, přeměňuje nás, Kristus žije v nás a my v něm. Kéž by katolíci poznali, co jim slouží k spáse! Pojďte ke mně všichni, pojďte s důvěrou a touhou dostati a udržeti si pravý život, pojďte k Spasiteli, k Srdci Ježíšovu, zdroji života a svatosti!

Srdce Ježíšovo, smírná oběti za hříchy naše.

A on jest oběti smírnou za hříchy naše, ale nejen za hříchy naše, nýbrž i za hříchy celého světa.
1. Jan. 2, 2.

Litanie k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu touto prosbou přechází k utrpení Páně. Právem. Papež Klement XIII. povolil v 18. století a zavedl tuto pobožnost, abychom horlivě uctívali lásku trpícího a pro vykoupení lidstva umírajícího Spasitele. — Podnět

a nejhlubší příčina Kristova utrpení jsou hříchy světa. Kristus by netrpěl, kdyby nebylo hříchů, jest obětí smírnou za hříchy naše i celého světa. Nejvíce při tom trpělo jeho Srdce, neboť láska nutila ho obětovati se za nás. Smutná je duše má až k smrti. Srdce pocítilo takovou úzkost, že potil krvavý pot a byl blížek smrti.

Srdce Ježíšovo je smírnou obětí za hříchy naše. Abychom tomu náležitě rozuměli, musíme provázeti Spasitele na horu Olivetskou a uvažovali, že *Spasitel zastupuje hříšníky, dále soud Boží a odsouzení k smrti.*

1. *Spasitel zastupuje hříšníky.* Písmo svaté vypravuje, jak Jakob, aby dostal požehnání otcovo, vydával se za Esaua. Potáhl ruce a krk kozelčími kůžkami a slepý otec, ohmatav jeho ruce, pokládal ho za Esaua. Sv. Augustin myslí, že to byl předobraz Krista, zastupujícího nás hříšníky. Kozelčí kůžky jsou naše hříchy, Jakob jimi pokrytý znamená Spasitele, jenž nemá na sobě hříchy vlastní, nýbrž cizí. — Božský Spasitel v neškonalé lásce Srdce svého zamýšlel opak toho, co chtěl Jakob. Jakob oblékl kozelčí kůžky, aby dostal požehnání otcovo, Syn Boží vzal na sebe hříchy naše a tak se dělal Otcovi svému nepoznatelným, aby nás zbavil kletby Otcovy a Boží požehnání a milost nám získal.

Zastupovati hříšníky bylo veliké dílo, hrozné břemeno pro nejsvětější Srdce, uvá-

žíme-li, že neskonalé svatosti působí oškli-
vost i ten nejmenší hřích. Hříchy naše na-
plňovaly božské Srdce oškliivostí a působily
i nevýslovné muky.

Hrozné jsou výčitky svědomí. Mnohdy
dohánějí člověka k zoufalství, jindy vydávají
ho světské spravedlnosti k potrestání. To jsou
následky často jen jediného hříchu. S jakou
tíhou dolehaly na božské Srdce hříchy celého
světa! Nedivno tedy, že byla smutná duše
jeho až k smrti, že hrůza povalila ho na
zem, že pociťoval to, co prorok před dávnou
dobou vložil v ústa jeho: „Já pak spíše červ
jsem nežli člověk, pohanění lidí a povrhel
chátry“ (Ž. 21, 7).

2. Smírná oběť Syna Božího vyžadovala,
aby, obližen hříchy světa, předstoupil před
tvář Otce a *podrobil se jeho soudu*.

Dostaviti se k soudu jako obžalovaný
a zločinec jest pro každého člověka poní-
žující. Co jest soud lidský proti soudu Bo-
žímu! Bůh je vševědoucí, neplatí žádné
výmluvy a omluvy, nemožno zapíratí, hájiti
se. „Hrozné jest upadnouti v ruce Boha
živého“ (K žid. 10, 31). Lépe je volati se
žalmistou: „Nevcházej v soud se svým slu-
žebníkem“ (Ž. 142, 2).

Syn Boží nebyl soudu ušetřen a ten byl
i pro Bohočlověka dosti těžký. Obližen hří-
chy celého světa, neznal ho Otec či lépe
řčeno nechtěl ho znáti. Jako slepý Isák
nepoznal Jakoba a pokládal ho za Esaua,

byl — smím-li tak říci — věčný Otec slepý pro Syna, v němž se mu zalíbilo. Přicházíš-li ke mně obtížen hříchy celého světa, chceš-li za hříchy ty pykati a mě usmířiti, musíš pocítiti tíhu mého hněvu a mé ošklivosti. Bylo to tak hrozné pro Syna Božího, že úpěnlivě prosil: Otče, odejmi tento kalich ode mne. Anděl ho musel těšiti a síliti, aby pil kalich hořkosti.

3. Syn Boží před soudem Božím! Aby bylo lidstvo s Bohem smířeno, musel Syn Boží Bohem *býti souzen a k smrti odsouzen*, a to bylo to nejtěžší a nejhroznější pro Srdce Ježíšovo.

Trest smrti byl ve všech dobách a u všech národů trestem nejtěžším. Za času Kristova byla smrt na kříži nejpotupnějším trestem.

Kdo odsoudil Ježíše k smrti? Sám Bůh, věčný Otec! Když v noci velerada pronesla svůj rozsudek: Hoden jest smrti, mohlo bo-holidské Srdce Spasitele zůstati klidné, byl to rozsudek nespravedlivý, výrok hříšníků a zločinců, stojících ve službách pekla. Těch se Syn Boží nemusel báti, mohli ještě více křičeti: Hoden jest smrti. Ortel z úst věčného Otce byla hrozná rána pro Srdce Syna. Zasáhla Srdce, že byla od Otce a že byla spravedlivá, poněvadž Spasitel zastupoval hříšníky. Chceš-li zastupovati hříšníky, dobrá, musíš umříti, utrpěti smrt, kterou zaslouhují hříšníci, musíš je smrtí na kříži od věčné smrti zachrániti, jsi hoden smrti, zasloužil jsi ji.

Dojemnými slovy se nám líčilo, jak jednou otec, hlava státu, byl nucen své dva mladé a nadějně synky odsouditi k smrti pro spiknutí a velezrádu. Přítomný lid se zatajeným dechem pozoroval jeho těžký boj srdce. Nevíme, co synové v tom okamžiku mysleli a cítili, ale, byla-li jen jiskřička lásky v srdcích jejich k otci, byl jistě při pohledu na bolest otcovu rozsudek smrti z úst jeho pro oba hrozným. Jak bylo Srdci Ježíšovu, které tak vroucně a ohnivě Otce milovalo, když tento diktoval trest smrti! Otec nemohl ho šetřiti, když z lásky k nám stal se naším zástupcem a smírnou obětí za hříšníky. Vidíme-li tu nezměrnou lásku Srdce Ježíšova, která ho pohnula tak hrozně trpěti, jistě s vděčností, láskou a důvěrou budeme prositi: Srdce Ježíšovo, smírná oběti za hříchy naše, smiluj se nad námi!

Při této prosbě chceme si také připomínati slova sv. Jana: „Dítka moje, toto vám píši, abyste nezhřešili. A zhřešil-li někdo, máme přímluvce u Otce, totiž Ježíše Krista, spravedlivého“ (1. list 2, 1). Miluje-li někdo opravdu Srdce Ježíšovo, nemůže hřešiti, svévolně přikázání Boží a církevní přestupovali, uváží-li, jak hrozně trpělo božské Srdce, aby Otce usmířilo. A zhřešil-li přece někdo, nenechá jistě hřích na duši své, ale obmyje ji ve svátosti pokání a spojí se se Srdcem Kristovým ve svátosti oltářní. Oheň Srdce Ježíšova ničí každý hřích, Kéž bychom Srdce Ježíšovo více milovali a hojně používali svá-

losti pokání a nejsvětější svátosti oltářní!
Srdce Ježíšovo, smírná oběti za hříchy naše,
dej, abychom si svátost pokání zamilovali,
duše své očišťovali a s čistými dušemi před-
stoupili před soud věčného Otce!

Srdce Ježíšovo, potupami nasycené.

*Já pak spíše červ jsem nežli
člověk, pohanění lidí a povrhel
chátry. Ž. 21, 7.*

Přečetné a rozmanité jako květy zahrad,
rostliny polí a luk a ovoce stromů jsou bo-
lesti, utrpení a trýzně lidí v údolí slzavém.
Jsou bolesti těla, trýzně duše, zármutek srdce.
Pán a Spasitel z lásky k nám mnoho trpěl
na duši i na těle. Hroznější muk tělesných
byla jeho muka duševní. Zahrnuli ho hanou,
potupou, posměchem. Potupami bylo Srdce
jeho nasyceno a přesyceno. „Já pak spíše
červ jsem nežli člověk, pohanění lidí a po-
vrhel chátry.“ Za červa se pokládal, který je
ničen bez ohledu a slitování.

Srdce Ježíšovo, potupami nasycené. Je to
úvaha nejvýš smutná. Ctitelům Srdce Ježíšova
drahá a milá, neboť pobožnost k božskému
Srdci byla zavedena i proto, abychom láskou
k němu odčiňovali způsobenou potupu. Po-
tupa působí božskému Srdci bolest a v jistém
smyslu dosud nepřestala a nepřestane. Spa-
sitel ve své slávě nepociťuje bolesti a utrpení,
ale potupa Pánu způsobená zůstává potupou,

jako je jí potupa vladaře, třeba o ní vladař nevěděl.

Při potupě, které se dostává Spasiteli, rozeznáme tři periody: jeho život pozemský; mystický život jako hlavy Církve; eucharistický život v nejsvětější svátosti.

1. *Pozemský život božského Spasitele ve smrtelném těle.* „Podoby neměl ni krásy, neměl vzhledu, povržen byl a nejposlednějším z lidí, mužem bolesti, zkušeným v utrpení, tupen byl“ (Is. 53, 2—3). To jest obsah života Spasitelova na zemi: pohrdání, opovržení a potupa šly za ním, potupa, nadávky, rouhání, posměch v den utrpení byly jen dokončením, květem a plodem, stále ho provázející chudoby, stálého opovrhování a ponížování.

Nechceme mluvit o jeho ponížení v jesličkách, na útěku do Egypta a v chudé dílně nazaretské. Trpěla tím jeho čest a činnost. Vyčítali mu, že z Nazareta nemůže pocházeti nic dobrého, že je synem tesaře. Když začal učit a zázraky činit, když procházel zemí všude dobře čině, provázely ho nadávky, hana a posměch. Nazývali ho rušitelem soboty, pijanem, rouhačem, vyslancem ďábla a knížetem duchů zlých. Bouří lid, říkali, zakazuje dávat daň císaři, chce býti králem, je svůdce a kejklíř.

V den utrpení bylo nejhůře, tu bylo Srdce jeho nasyceno a přesyceno nejhroznějšími potupami. Zajali ho, jak bylo usneseno, ale proč šli na něho s meči a kyji jako na ně-

jakého zločince? „Jako na lotra jste vyšli s meči a kyji, abyste mě jali“ (Mr. 14, 48). Byl veleradou k smrti odsouzen a až do rána držen v žaláři. Proč ho tu nenechali o samotě, proč se mu směli břiři a strážci posmívati, na něho plivati, do obličeje híti? Předvedli ho před Piláta, nenašel na něm viny. Proč ho poslali k Herodovi, jenž ho v posměšném rouchu zpět posílá? Proč ho bičovali, za posměchu luzy trním korunovali, proč k lotru Barabášovi přirovnávali? Proč s dvěma lotry ukřižovali? A jakou potupou umírajícího zahrnovali vojáci, luza židovská i inteligence! „Všichni, kteří mě vidí, smějí se mi, šklebí ústa a potřásají hlavou“ (Ž. 21, 8).

2. *Mystický život Syna Božího.* Kristus je hlava Církve, my údové těla, které oživuje Duch Svatý. Hlava trpí, trpí-li údy, jejich potupa je potupou hlavy, při tom trpí i srdce. Tu nutno upozorniti na dvě nepopíratelné skutečnosti, které dokazují, jak velice trpí hlava Církve, Kristus a jeho Srdce, když trpí údové těla.

První nápadná skutečnost, kterou pozorujeme všude v dějinách Církve a zvláště v dějinách světců, jest ta, že nejzbožnější a nejsvětější duše stále zvlášť byly pronásledovány, haněny a tupeny. Ke světcům, kteří světem pohrdali, dovoloval si svět všecko jakoby byli vyvrhelem světa. Kristus to předpověděl. „Není služebník větší nežli pán

jeho. Jestli mne pronásledovali, i vás budou pronásledovati“ (Jan 15, 20). „Jestliže hospodáře nazvali Belzebubem, čím spíše domácí jeho?“ (Mt. 10, 24). Ten, jenž to předpověděl, předem to pocítil a vytrpěl. Božské Srdce se všemi bolestí pocítuje, jako trpí matka, jsou-li její nejmilejší děti pronásledované, tupené a mučené. Svatí jsou stále miláckové Srdce Ježíšova.

Druhá skutečnost, která zvláště v nynější době je nápadnou, je hanobení duchovního stavu. Kněžství ustanovil a Církvi dal sám Spasitel; kněžství je Církvi potřebné, neboť Spasitel plody vykoupení — správu a udělování svátostí — výhradně vložil v ruce kněžské a tak jest skrze ně stále přítomen svou milostí a nadpřirozenou působností mezi věřícími.

Tímto stavem pohrdati, snižovati ho, haněti a pronásledovati je potupa činěná hlavě Církve a Srdce Ježíšovo ji těžce pocítuje. Zví-li šlechetný dobrodinec, že jeho služebníci, rozdávající bohaté dary potřebným, jsou proto haněni, tupeni a posměchem pronásledováni, pocítuje jistě bolestně toto příkoří, poněvadž potupa služebníků jest i potupou pána. Srdce Ježíšovo velmi lěže pocítuje potupy svého kněžstva.

3. *Eucharistický život Ježíše Krista v nejsvětější svátosti.* To je život plný urážek, zneuctění, potupy. Tuto svátost vymyslíla a dala nám neskonalá láska Srdce Ježíšova

a právě v této svátosti víra s nevěrou se spolčují, aby božské Srdce sytily nevděkem a potupami. Kolika potupami sytí nevěra denně božské Srdce popíráním jeho božství! Jaká potupa božského Srdce, viní-li nevěra Pravdu ze lži, Všemohoucnost z klamu a Lásku z podvodu! To všecko znamená sytiti Srdce Pána potupami.

A víra? Víra slabá, nedostatečná, chladná? Nebeský Král zve katolíky k nebeské hostině, a kolik jich přichází? Přemnozí nepřicházejí z příčin docela malicherných a zájmů sobeckých. Spasitel denně se obětuje ve mši svaté pro blaho lidstva, věřící podle příkazu Círky sv. mají povinnost býti na mši svaté v neděle a zasvěcené svátky, a kolik, kolik katolíků svévolně nedbá těchto příkazů, pohrdá láskou Spasitele, nevyužívá pramenu milosti, pokladnice nebeských darů? To je potupa Spasitele, jeho lásky. A jaká teprve potupa, přijímáme-li nehodně svátostného Spasitele, chováme-li se neuctivě v jeho přítomnosti, jsme-li k němu chladní a lhostejní, jsme-li roztržití a nepozorní! Kristus svátostný je nasycován potupami.

Z toho všeho viděti, že máme kajícně a pokorně se modliti: Srdce Ježíšovo, potupami nasycené, smiluj se nad námi! Při tom máme svou horlivost, víru a lásku k božskému Spasitele oživovati. Chceme býti dobrými dětmi, které se snaží přítulností, úctou, láskou a horlivostí dáti božskému Srdci náhradu a satisfakci za to, čím mu zlé děti a zlí lidé

bolest působí. Chceme si vyprošovati jeho milosrdenství pro život i smrt, abychom šťastní byli na věčnosti.

Srdce Ježíšovo, pro nepravosti naše potřené.

*On byl raněn pro hříchy naše,
roztlučen byl pro nepravosti naše.*

Is. 53, 5.

Četné, veliké a těžké bolesti pociťovalo Srdce Ježíšovo po celý pozemský život, ale nejvíce bolely ony, které působily naše hříchy. Jako těžké kameny dopadaly na Srdce, drtily je, rozbíjely, roztlučen byl pro nepravosti naše. Jak hrozný musí býti hřích, když pod tíhou jeho zhroutilo se tak veliké a mocné Ježíšovo Srdce!

Srdce Ježíšovo, pro nepravosti naše potřené, smiluj se nad námi! Uvažovali jsme, jak bolestným bylo pokání Ježíšovo za nás hříšníky, jak hrozným bylo pro Srdce jeho předstoupiti před soud Otce s hříchy celého světa. Dnes uvažujme: *tíhu každého jednotlivého hříchu i všech dohromady pro Srdce Ježíšovo a jak vznešené vlastnosti toho Srdce tíhu tu ještě zvyšovaly a nezměrně stupňovaly.*

1. Hřích jest urážka Boha. Dopouští se ho rozumný tvor dobrovolným a vědomým přestoupením Božích přikázání. Jest v tom

veliká zloba a hrozná provinění. Urážka je tím větší, čím větší je vznešenost, důstojnost a velebnost osoby uražené a čím níže svým postavením stojí urážející, čili čím větší je rozdíl mezi urážejícím a uraženým. Přestoupení příkazu je tím těžší, čím větší je právo a moc prikazujícího příkazy dávatí a poslušnost vyžadovati. Největší právo a moc má Pán nebe i země, Stvořitel všeho tvorstva. A největší rozdíl je mezi Bohem a člověkem. Rozdíl ten je neskonalý. Proto *jediný těžký hřích* je neskonale hrozná urážka Boha, strašlivá tíha. Tato strašlivá tíha celou váhou spočívala na Srdci Ježíšově. Na tomto Srdci spočívala i *tíha všech hříchů všech lidí* od Adama až do posledního hříšníka na zemi! To byly závratné miliardy hříchů. Jaká to tíha!

A proč právě je to božské Srdce, které tak těžce hříchem zraněno bylo? Nejopovrženějším a největším zločincem i u pohanů byl ten, kdo sáhl na život otce nebo matky. A proč? Poněvadž všechny zločiny na rodičích páchané byly ranami nevděku, které zraňovaly srdce. Vedle Boha děkuje dítě rodičům za svůj život, rodiče denně prokazují mu dobrodiní jedno za druhým, zasluhují tedy největší vděčnosti a lásky. Ukazuje-li dítě rodičům místo vděku nevděk, místo lásky hněv, pozvedá-li ruku k násilí, k ráně proti otci a matce, dopadají tyto rány na srdce rodičů a zraňují je smrtelně. — Co je to proti urážce, která se děje božskému majestátu těžkým hříchem! Bůh je láska, láska

neskonalá. Láska Boží, proti níž i nejněžnější láska rodičů je kapka z oceánu, člověka stvořila; vše, co člověk má, má od Boha. Tatáž láska Boží člověku dává život, zdraví, stará se o něho. Co bychom byli bez lásky Boží? A hříšník? Místo vděčnosti a lásky pozvedá ruku proti Bohu, svému Otci, pozvedá ji k ráně týmiž údy, které má od Boha, činí tak vědomě, činí tak dobrovolně, uráží svého dobrodince, tvor Stvořitele, dítě nejlaskavějšího Otce, jenž jest láska neskonalá. Není to příšernější než vražda otce nebo matky? Není to strašná rána do božského Srdce?

A teď pohledněme na Srdce Ježíšovo, potřené pro nepravosti naše. Než Bůh přijal lidské srdce podobaly se hříchy lidí kameňům, které šílenec vrhal proti slunci: slunce nedosáhl, zničil sám sebe. Bůh nemůže hříchem býti zničen, zraněn, jeho blaženost je neskonalá. Ježíš měl srdce božské a lidské a toto Srdce bylo zasaženo a zraněno každým jednotlivým i nejmenším hříchem mnohem bolestněji než srdce otce nebo matky nevděkem dítěte: bylo to Srdce Stvořitele a Spasitele, největšího dobrodince, Srdce neskonalé lásky. Co muselo toto Srdce vytrpěti pod nezměrným břemenem hříchů celého světa! Bylo strašně zmučeno, takořka rozdrceno a roztlučeno.

2. Všimněme si *vznešených vlastností Srdce Ježíšova*. Břemena, která tíží srdce naše, mů-

žeme někdy klidně setřásti nebo aspoň lehčími učiniti. Někdy k tomu pomáhá přirozená lehkomyšlnost, jindy klidná úvaha rozumu, který hledá vše možné, aby srdci ulevil. Zcela jinak tomu bylo u Krista. *Jasný jeho rozum, Bohem osvícený, podstata jeho Srdce a nejoprávněnější jeho city* neulehčovaly mu břemeno lidských hříchů, naopak nesmírně zveličovaly a přitěžovaly. Spasitel *nejlépe poznával* neskonalost Boží velebnosti a lásky, nicotnost a nehodnost tvorstva a úplnou závislost na Bohu, *nejlépe poznával* povinnost člověka Boha poslouchati, milovati, vděčným býti, *poznával* tedy *nejlépe* i podstatu hříchu, tíhu jeho, když hříšník tohle vše popírá. *Jasně, ostré, vše pronikající poznání* podstaty hříchu a nevděku pocit bolesti nesmírně zvyšovalo. — Spasitel *nejjasněji poznával* v hříchu, i nejmenším, největším zlo, viděl, jak hřích porušuje velebnost morálního pořádku v Božích příkázáních, viděl hroznou spoušť, kterou působí hřích v lidských duších, věděl, že hřích je nejhlavnější příčina všech utrpení člověka, že by byl na světě druhý ráj bez hříchů lidstva, věděl, že i smrt má osten svůj od hříchu, že i věčné zavržení je jen následek hříchu. Poněvadž Kristus ze všech rozumných tvorů *nejjasněji* vše to poznával, *nezmenšily* poznání a úvaha rozumu bolesti jeho Srdce, naopak je rozmnožily a zvětšily. — Srdce Ježíšovo je plné lásky k Bohu i lidem. *I tato dvojí láska* zvětšovala bolesti, které hříchy Spasiteli působily.

Svaté duše velmi těžce nesou urážky, které se dějí Bohu těžkými hříchy, ty urážky pociťují jako vlastní muka právě proto, že Boha vroucně milují, pro jeho čest a slávu horlí. Srdce Ježíšovo jako lidské srdce Pána Boha nejvíce milovalo, pro čest a slávu Boží horlivostí se ztravovalo. Jaká muka musí mu působiti lidské hříchy! — Podobné účinky měla i láska Srdce Ježíšova k nám. Co pociťují něžně milující rodiče, vidí-li děti v hanbě, neštěstí a bídě? Co asi vytrpěl otec marnotratného syna, když viděl syna hladového, roztrhaného a nešťastného? Neplakal Spasitel nad Jerusalemem, že nechtěl poznati, co mu slouží k spáse, že následkem hříchů musí ho stihnouti trest Boží? Kolik trestů stihlo již lidstvo za hříchy, kolik duší věčně zavržených pyká za hříchy! Spasitel to vše viděl, věděl; cítilo to i Srdce, které lidstvo tolik milovalo.

Je-li hřích pro božské Srdce hrozným břemenem jako urážka Boží a nevděk člověka, jestliže jasné poznání rozumu toto břemeno neumenšuje, nýbrž zvětšuje, jestliže láska Ježíšova Srdce toto břemeno činí ještě těžším, pak jistě chápeme, že bolesti Srdce Ježíšova byly opravdu děsné, že to Srdce bylo potřené pro naše nepravosti.

A čemu nás učí tato úvaha? Hřích poznávali, nenáviděli, utíkali před ním jako jedovatým hadem. Hřeší-li lidé s úsměvem na rtech, hřeší-li denně, hříchy jako vodu pijí, je to zaslepenost duše. Neznají podstaty

hříchu, nechtějí znáti, nechtějí nahlédnouti, jakým zlem hřích jest. — Co musíme činiti, abychom se zalíbili Srdci Páně, které tolik trpělo pro nepravosti naše? Čiň dobré, varuj se zlého, nejvíce se varuj těžkého hříchu! To požaduje Srdce Páně, máme-li se mu líbiti. — Člověk, který setrvává v těžkém hříchu, je člověkem politováníhodným proto, že je tvorem nejbídnějším. Hřích byl pro božské Srdce těžkým, přetěžkým břemenem, jak je může slabý člověk nésti po celý život, po celou věčnost! Setřes každý, kdo jsi tak nešťastný, hřích s duše své upřímnou lítostí a platnou zpovědí. Božské Srdce rádo pomůže. — Srdce Ježíšovo, pro nepravosti naše potřené, smiluj se nad námi! Smiluj se, abychom hřích poznávali, nenáviděli, z lásky k tobě se ho varovali, abychom se ho hned zbavili ve svátosti pokání a pak dále žili v lásce a milosti Boží.

Srdce Ježíšovo, až k smrti poslušné.

Ponižil sebe sama stav se poslušným až k smrti. Filipp. 2, 8.

Křesťan snáší utrpení důstojně, ochotně a trpělivě. Utrpení je mu rozvinutím nejvyšší síly duševní, bojištěm a jevištěm krásných ctností, jejichž základ tvoří dětinná a radostná poslušnost k Bohu, dobrovolné podrobování se vůli Boží.

Božský Spasitel je překrásný příklad radostné a ochotné poslušnosti k Bohu. Věčný Otec určil ho za Beránka, jenž má snímat hříchy světa, a žádal od něho bolestnou a potupnou smrt na kříži. Spasitel, jak praví apoštol, sebe sama zmařil přijav způsobu služebníka . . . ponížil sebe sama, stav se poslušným až k smrti kříže. Je poslušný jako sluha, řekněme lépe: je poslušný jako milující syn. Poněvadž Ježíš miloval Otce svého i nás, přijal kříž do svého Srdce, na což upozorňuje Církev, učíc nás volati a prositi: Srdce Ježíšovo, až k smrti poslušné, smiluj se nad námi!

Uvažujme: jakou oběť Otec od Syna požadoval; co činilo Srdce Ježíšovo, aby bylo poslušné až k smrti.

1. Máme-li porozuměti velikosti oběti, kterou měl Pán přinést z poslušnosti k Otci nebeskému, nesmíme přehlížeti, že Syn Boží stal se člověkem pro nás a jako člověk, třeba nejvýš moudrý a dokonalý, lidsky myslil, cítil a trpěl. To zvláště platí o dni a hodině jeho utrpení. Spasitel, po lidsku řečeno, přináší oběť svého poznání a rozumu, neskonale větší oběť než byla ona Abrahamova, jenž měl obětovati Isáka. Abraham měl obětovati syna svého. Ježíš měl obětovati sama sebe. Abraham byl pouze zkoušen, Isák byl ušetřen, Ježíš nebyl ušetřen, obětoval sama sebe.

Lidský rozum vidí jasně, že nebyla nutnou k vykoupení lidstva smrt Ježíšova, tím méně

potupná smrt jeho na kříži. Spravedlnosti Boží mohlo plně býti zadostučiněno a lidstvo mohlo býti zachráněno již tím, že Syn Boží při vtělení se ponížil, mohlo se tak státi každým nejmenším utrpením, každou ctností Syna Božího. Měla-li téci krev smírná, stačila jediná kapka k zachránění lidstva celého světa. Otec požadoval smrt na kříži, požadoval všecku krev Synovu do poslední kapky. Otec to žádal a Syn byl poslušný až k smrti, k smrti kříže.

Oběť rozumu byla provázená i obětí Srdce, onoho božského Srdce, které si bylo vědomo své svatosti a nevinnosti, nejšlechetnějších úmyslů, velikých dobrodiní lidstvu prokázaných, horlivosti pro čest a slávu Boží. Jaká to oběť Srdce viděti se opuštěn Bohem, vydati se v ruce hříšníků a nepřátel Božích, mocnostem tmy a pekla!

Všimněme si nepřátel Božích. Daří se jim všecky plány, všecky obtíže překonali, dosahují cíle, smrti Ježíšovy, a jak se jim zdá i jeho morální porážky a zničení hanbou a potupou kříže. Snadno je mohl Bůh ztrestati, v provedení úmyslu zabrániti nebo aspoň slížití překážky, kterých bylo dosti. Báli se lidu, sběhu lidu, nedostavil se; neměli důkazů viny a spolehlivých svědků; Pilát byl proti, dovedli ho donutiti býti jim po vůli; lid měl rozhodnouti mezi Ježíšem a Barabášem. Stalo se, co nikdo neočekával. Barabáš byl na přání lidu propuštěn. A peklo? Jeho práce poznáváme z nelidskosti, necitel-

nosti, bezohlednosti a krutosti a všeho toho, co se dalo na Velký pátek. Zajetí Ježíše v noci jako nějakého lupiče a vraha, surové jednání s ním, necitelné bičování, posměšné trním korunování, posměšná scéna u Heroda, Pilátovo Ecce homo, volání lidu, aby byl ukřižován — to všecko mohlo jen peklo vymyslet a způsobit, aby ta smrt na kříži byla pro Spasitele ještě potupnější a bolestnější. A když se Spasiteli na kříži posmívali a rouhali a poslední okamžiky živola ztrpčovali, nebylo to jako jásavé volání pekla a triumfální pokřik?

Spasitel vydal se v ruce nepřátel a zuřícího pekla. I Srdce pociťovalo, že jest opuštěn Otcem, jenž neslyší prosby jeho, že s ním jednají jako s vyvrhelem člověčenstva. Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil. Spasitel cítil tíhu a břemeno Otcem požadované oběti; byl poslušný až k smrti.

Zastavme se na chvílku u svého nitra. Zkoušky a dopuštění Boží v tomto životě, jeho ohled a shovívavost k hříšníkům, utrpení a rány, které dopadají na spravedlivé, jsou mnohým kamenem úrazu, pohoršení a těžkých pokušení. Vidí-li, jak se dobře vede bezbožníkům, jak jsou bohatí a mocní, jak se jim daří jejich plány, jak triumfují zloba, lež a blud, vidí-li, jak jsou spravedlivci pronásledováni, pomlouváni a utlačováni, jak žijí v bídě a jsou pronásledováni nemocemi všeho druhu, začínají pochybovati, malomyslněti, reptati proti Bohu. Je to správné?

Rozhodně není! Co chybí takovým lidem? Poslušnost, která vyžaduje úplné podrobení se vůli Boží, žádá-li i oběti, nesení kříže. Spasitel byl poslušný až k smrti. I kdyby rozum vše náležitě nechápal, poslušnost vyžaduje dělennou víru a odevzdanost do vůle Boží.

2. *Co činilo Srdce Ježíšovo, aby bylo poslušné až k smrti?* Je to řada překrásných ctiností, které nás přímo ohromují. *Naprosté plnění vůle Boží* za všech okolností. Věděl v okamžiku svého vtělení, že život jeho bude řetězem chudoby a odříkání, ponížení a skrytosti, nepřátelství a pronásledování. Měl býti mužem bolesti, opovrženým a posledním z lidí, jako ovce na porážku vedená, jako němý beránek. Viděl a cítil všechny bolesti při křížování. To bylo jeho určení, to byla vůle Otce. To byl nápoj jeho, kalich, který Otec podával, pokrm, kterým utišoval hlad, křest, kterým musel býti křtěn, po němž toužil. — *Naprostá důvěra v Boha*, že bude oslaven, jak mu Otec slíbil. „Oslavil jsem tě a ještě oslavím“ (Jan 12, 28). Ve své opuštěnosti na kříži po bolestném zvolání: *Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?* vyjadřuje naději svou slovy: „Neodvrátil obličej svého ode mne, když jsem volal k němu, vyslyšel mne . . . obrátí se k Hospodinu všechny končiny země, budou mu klanět se všichni kmenové, on bude panovati nad národy“ (Ž. 21).

Náš Pán a Spasitel byl poslušný, srdečný a ochotný v odevzdanosti a pokoře, trpělivosti a lásce. A jako dobrý syn radostně otcí zvěstuje, že vše vykonáno, co bylo uloženo, mluví umírající Spasitel poslední slova; Dokonáno jest! V lásce a odevzdanosti odevzdává ducha svého v ruce Otce a ve smrti potvrzuje ještě dílo svého života, své poslušnosti k Otci skloněním hlavy.

„Vpravdě, tento člověk byl Syn Boží“ (Mr. 15, 39), Vpravdě byl poslušný, poslušný až k smrti kříže, poslušný z plnosti a hlubokosti svého boholidského Srdce.

Nezapomínejme toho! Ve všech utrpeních a zkouškách, přijdou-li pokušení a pronásledování, budou-li nepřátelé jásatí a peklo zdánlivě triumfovati, pohlížejme s důvěrou na vzor Pána a Mistra! Poslušně podrobme se Bohu svým rozumem, dejme mu ochotně srdce své, řídme se jeho vůlí. I v křížích zůstaňme věrní Bohu v pokoře, trpělivosti i lásce, vytrvejme pod křížem až k smrti. Srdce Ježíšovo, až k smrti poslušné, smiluj se nad námi!

Srdce Ježíšovo, kopím probodené.

*Jeden z vojnů bodl jej koptm
v bok, a hned vyšla krev a voda.*

Jan 19, 34.

Srdce Ježíšovo bylo v životě, utrpení i smrti středem díla vykupitelského, sluncem ctností a lásky, které jeho utrpení ozářilo a jako oheň

a teplo prospívalo našim srdcím. „Větší lásky nemá nikdo nad tu, aby kdo položil život svůj za své přátele“ (Jan 15, 14). Srdce Ježíšovo mělo největší podíl na vylití přesvaté krve. Fysické zranění, které nastalo po smrti, je konečným aktem utrpení Páně, vše převyšující koruna díla vykupitelského.

Probodení boku Kristova jest evangelium o božském Srdci. O vánocích poklekáme u jesliček, o velikonocích u Božího hrobu, o svátku božského Srdce zastavujeme se u kopí, které nám otevřelo toto Srdce. Jeden z vojínů bodl jej kopím v bok, a hned vyšla krev a voda. Církev svatá připomíná toto evangelium prosbou: Srdce Ježíšovo, kopím probodené, smiluj se nad námi!

Zastavme se u tohoto evangelia, plného vznešených tajemství, na jejichž důležitost upozorňují slova evangelistů, obrazy a výroky proroků, hlasy světců všech dob. Není možno všechna vyčerpati a hloubku jejich pochopiti. Připomeneme si aspoň tři: *nadmíru lásky Ježíšovy; založení Církvě; četná dobrodiní s vykoupením spojená.*

1. Chceme-li pochopiti *nadmíru lásky Ježíšovy*, která se projevuje otevřením Srdce, musíme si připomenouti, že podle úradků Božích spočívalo vykoupení lidstva v obětování těla a krve Kristovy. Stačila na vykoupení jediná kapka krve, na př. při obřízce. Spasitel chtěl pro lidstvo obětovati všechnu krev do poslední kapky, chtěl býti skutečnou

obětí z lásky k nám. Proto zlámali kosti obou zločinců, ale otevřeli bok Kristův. *A hned vyšla krev a voda.* Tak nám dal vše, co ještě Srdce skrývalo. Co Bůh činí, činí nejen zcela a dokonale, nýbrž i přebohatě a nadměrně, z čehož můžeme poznati, že jeho milosrdenství je bez počtu a dobroty neskonale poklad. Viditelná rána v boku Kristově ukazuje nejlépe lásku jeho Srdce. — Za lásku lásku! Milujme Spasitele co nejvíce objímejme a prosme, aby připoutal tvrdé a nekající srdce naše k Srdci svému pouty opravdové lásky.

2. Druhé velké tajemství, obsažené v evangeliu svátku Srdce Ježíšova, je *založení svaté Církve*. O tom máme výslovná ujištění slavných učitelů církevních, na př. sv. Ambrože, Augustina, Jeronýma i slova sv. Pavla, jenž v listě k Efeským praví o manželství, že „toto tajemství je veliké s ohledem na Krista a Církev“ (5, 32), poněvadž jest obrazem spojení Krista s Církví.

Uvedení sv. Otcové praví, že Církev, neposkvrněná nevěsta Ježíše Krista, tato pravá Eva, t. j. matka živých, přijala svůj život a postavu z boku na kříži spícího druhého Adama, jako byla Eva vytvořena z boku spícího prvního Adama; praví, že z otevírané rány Srdce Spasitele vycházejí svátosti, které děti Církve přivádějí k vyššímu, nadpřirozenému životu, živí a udržují. Stává se tak hlavně křtem a svatým přijímáním, které nás

napájí krví Kristovou. Proto vylekla krev a voda z boku Spasitele.

Založením a trváním Církve splňují se slova Zachariáše: „A vyleji na dům Davidův a na obyvatelstvo jerusalemské ducha milosti a modliteb i patřili budou na mne, kterého zbodli“ (12, 10). Jako slova Božího požehnání, pronesená po ukončení díla šestého dne, byla koncem tvoření, tak bylo otevření Srdce Ježíšova svorníkem a mezníkem díla vykupitelského, bylo oním požehnáním, které ducha milosti a modliteb vylévalo na vznikající Církev a zavádělo novou epochu světových dějin. Jak patřili národové v novém Jerusalemě, Církvi, k ukřižovanému Spasiteli, jak k němu vzhlíží naše doba, která v pobožnosti k božskému Srdci uctívá probodené Srdce, jak k němu pohlíží s láskou a důvěrou, jak prosí to Srdce o milosrdenství a slitování! Jak nový proud milosti a modliteb vytryskl v Církvi úctou božského Srdce!

3. Třetí tajemství, které vyplývá z evangelia o otevření Srdce Ježíšova, jsou *přečetná dobrodíní s vykoupením spojená*. Je to především *očista člověčenstva*. Srdce Ježíšovo je rozpečetěná kniha; otevřený pramen; nový ráj; otevřené nebe. Hříchem Adamovým vše bylo uzavřeno, Kristus vše otevřel, ztracené vrátil, s Bohem lidstvo smířil. — Srdce Ježíšovo je *pokladnice*, k níž máme přístup a z níž každé chvíle můžeme bráti poklady pro duši, zvláště pravdu a milost. A viděli

jsme slávu jeho... plného milosti a pravdy... a z plnosti jeho všichni jsme obdrželi, a to milost jednu za druhou. — Před Kristem následkem hříchu panovaly lež a blud, lidský duch obestřen byl tmou; *plameny Srdce Ježíšova přivodily světlo*, božské Srdce jako slunce šíří světlo a teplo. — Srdce Ježíšovo je *nebeský příbytek*, což značí klid a pokoj, ochranu a bezpečnost, lásku. Láska činí šťastným, klidným, spokojeným.

To vše připomíná evangelium o otevření Srdce Ježíšova. S radostí a vděčností přijmejte tu radostnou zvěst. Má nám způsobiti takovou radost, jakou způsobil anděl pastýřům slovy: Zvěstuji vám radost velikou; jakou vyvolala v srdcích apoštolů slova: Vstalť jest! Církev svatá chce v nás vzbuditi radost slovy Isaiáše: „Pějte Pánu, že velebně jednal, buď to známo po zemi veškeré! Plesejte, jásejte, občané sionští, neboť veliký je mezi vámi Svatý národa israelského“ (12, 5—6).

Chceme si povšimnouti i napomenutí: „Vážiti budete s radostí vody ze studnice Spasitelovy“ (12, 3). Abychom tak radostně činili, musí se oživit naše důvěra: „Ejhle, Bůh je Spasitel můj! Doufat mohu bez obavy. Ano, má síla a sláva je Hospodin, neboť on stal se mojí spásou“ (12, 2). Využijme milosrdenství Božího. Srdce Ježíšovo, kopím probodené, smiluj se nad námi!

Srdce Ježíšovo, zdroji všeliké útěchy.

Hojná jest skrze Krista i útěcha naše.
2. Kor. 1, 5.

Hrozný den byl Velký pátek, kdy vraždili Syna Božího, kdy slunce se zatmělo, země se třásla, skály pukaly, opona chrámová se roztrhla, hroby se otvíraly na znamení, že i příroda i mrtví se hanbili za spáchaný zločin. Všude hrůza a strach. „Vidouce, co se dělo, báli se velice“ (Mt. 27, 54). Báli se, že bude následovati přísný trest Boží. A stalo se něco jiného. Otevřelo se Srdce Ježíšovo a požehnaný proud krve a vody stékal na smířenou zemi — útěcha Pána po hrůzách utrpení a nebezpečí! Tato útěcha byla ne-skonalé milosrdenství Boží a zdroj této útěchy otevřené a sladké Srdce Ježíšovo. „Je to hojnost milostí Hospodinových, že není veta po nás; nemá konce jeho milosrdenství“ (Nářky 3, 22). „Jako utrpení Kristova plynou hojně na nás, tak hojná jest skrze Krista i útěcha naše“. Církev svalá učí prositi: Srdce Ježíšovo, zdroji všeliké útěchy, smiluj se nad námi!

Tažme se: Kdo dostává útěchu Pána, kdy a jak?

1. *Kdo dostává útěchu Pána? Celý svět! Srdce Ježíšovo je zdroj všeliké útěchy. Spasitel nevyloučil nikoho z útěchy Božího milosrdenství, všecky chce zachrániti a spasiti; nebyli vyloučeni ani nejzvrhivější nepřátelé,*

nebyli vyloučeni Kaifáš, Herodes a Pilát, ani ti, kteří Krista křižovali a v hrozných bolestech ještě se mu posmívali. Dosud platí jeho slova: „Pojďte ke mně všichni“ — všichni, teď spíše než dříve — „já, budu-li povýšen, poláhnou všecko k sobě“ (Jan 12, 32).

Byla a jest otázka, *zda všichni lidé byli schopní přijímati útěchu z Ježíšova Srdce? Nebyli!* Přemnozí se sami vylučovali, poněvadž zůstávali nepřáteli Božími. *Tak tomu bylo, jest a bude.* Bůh je zdroj všeliké útěchy, ale ne pro nepřátele a ty, kteří jimi zůstali chtějí. Není jim pro nevěrce a hříšníky, popírače a rouhače a pronásledovatele Církve. Nepřátelé Ježíšovi nemohou útěchy očekávat; zůstávají bez útěchy v životě, utrpení i smrti, jsou ponecháni svému osudu.

Útěcha Srdce Ježíšova je vyhrazena věrným stoupencům a učedníkům a těm, kteří jimi býti chtějí, krátce všem, kteří zdroji útěchy — Srdci Ježíšovu — se přibližují a chtějí z něho čerpati s věrou a důvěrou. Čím jsme tomu zdroji blíže, tím snadněji a bohatěji z něho těžíme sladkou útěchu. Kolik útěchy a jakou útěchu pocítilo mečem bolesti proniknuté srdce P. Marie a učedník Jan při otevření Srdce Ježíšova! Kolik Magdalena, nábožné ženy, stojící u kříže! Kolik učedníci Páně, kteří sice tu nebyli, ale zůstali Kristu věrní!

Útěcha dodává odvahy a srdnatosti, což se ukázalo na dvou učednících po otevření Srdce Páně. Josef z Arimateje a Nikodem

neodvážili se veřejně s ním se stýkati, teď s láskou a věrností starají se o jeho pohřeb a hrob, aby důstojně uložili mrtvé tělo Mistrovo. Kolik útěchy dostali všichni, kteří tu byli, ze zdroje všeliké útěchy a všelikého potěšení! I když ronili slzy, nebyly to slzy hořkosti, nýbrž vděčnosti a sladké lásky, tiché naděje a svatého klidu.

2. *Kdy dostáváme útěchu?* Srdce Ježíšovo je zdroj všeliké útěchy.

Tedy vždy, kdykoliv útěchy potřebujeme, a té potřebujeme velmi často! Život pozemský je život v údolí nářků a slz, pro duše zbožné život ve vyhnanství, život odříkání, odlučování od společnosti hříšných dětí světa, putování bezvodnou pouští, namáhavé prodírání trnitou cestou s těžkým křížem. K tomu všemu třeba útěchy: je nutná a proto patří útěcha jako pokoj k podstatě pravého náboženství; ona útěcha a onen pokoj, kterých svět dáti nemůže, které dává jedině Srdce Ježíšovo.

Dostávají se hodiny, dni a doby, kdy útěchy potřebujeme ve vyšší míře; jsou to hodiny hrůzy, utrpení a nebezpečí. Jsou to hodiny, o kterých Spasitel učedníkům mluvil: „Vy budete kvíliti a plakati, ale svět se bude radovati“ (Jan 16, 20); hodiny, o kterých praví Ježíš svým nepřátelům: „Toto je hodina vaše a moc temnosti“ (Lk. 22, 53); jsou to hodiny, kdy dobro zdánlivě podléhá a zlo triumfuje; hodiny, kdy bojuje svět ve spojení s peklem, kdy věrní stou-

penci Kristovi jsou pronásledováni, kdy trpí a často i zmíratí musí.

Takovou hodinou, takovým dnem, ba nejhroznějším a nejpříšernějším dnem světových dějin byl právě Velký pátek, kdy Syn Boží za posměchu nepřátele zkrvavený na kříži visel, kdy triumfovaly lež a zloba, kdy dobří byli rozprášeni jako listí bouří, kdy se zdálo, že smrtí Kristovou je všecko ztraceno. Učedníci do Emaus jdoucí naříkají: „Nadáli jsme se, že on to jest, jenž má vykoupiti lid israelský“ (Lk. 24, 21) a „ukřižovali jej“ (Lk. 24, 20).

A právě tento nejpříšernější a nejčernější den osvětlovalo světlo útěchy ze Srdce Ježíšova. Bylo to vykoupení, odpuštění, nekonalé slitování a milosrdenství. V okamžiku, kdy puklo Srdce Ježíšovo, byla zlomena moc pekla. Z otevřeného Srdce Ježíšova proudil život, zrodila se Církev a klíčil vyšší život slavného vzkříšení.

A tak nebo skoro tak je tomu ve všech temných a smutných chvílích života. Z otevřeného boku Spasitele proudí světlo a útěcha a život v bojích Církve, v potřebách křesťanského věřícího lidu, v utrpeních Boha milující duše, ve tmách smrti. Čím větší bída, tím větší a jistější útěcha, Čím je nouze nejvyšší, Pán Bůh nejbližší. Největší zlo, které člověk sám zaviňuje, je hřích, ale ani tu nesmíme malomyslněti a zoufati, Srdce Ježíšovo otvírá zdroj útěchy, vede nás ke zpovědnici, dává útěchu božského milosrdenství.

3. *Jak dostáváme útěchu?* Skrze Utěšitele Ducha Svatého! Duch Svatý nás vede ke zdroji všeliké útěchy — Srdci Ježíšovu, v němž přebývá *plnost pravdy a milosti*. Z této plnosti my všichni jsme obdrželi.

Pravda. Pravdy křesťanské, jak jsou uloženy v evangeliu a jak je hlásá Církev svatá, vždycky povznášejí, útěchu dodávají, obšťastňují. Jak často čerpáme útěchu z lajemství života a utrpení Páně, jeho bohatého a laskavého milosrdenství, ze slov jeho lásky a příslibení! Ať nás v životě potká cokoli, vždycky jest otevřeno Srdce Ježíšovo, zdroj všeliké útěchy.

Tento zdroj jsou i *jeho milosti*, proudy milosti ve svatých svátostech. Milost, kterou dostáváme, je víc než útěcha, je to pomoc, posila, uzdravení, potrava, život duše a někdy i nemocného těla. Ve mši svaté a ve svatém přijímání spojuje se s námi sám Pán útěchy a zdroj všelikého potěšení.

Ničeho se nám nedostává, když jako věřící katolíci a děti svaté Církve jsme blízko tohoto pramene. Zůstaňme jen hodně blízko stále s pevnou věrou a silnou nadějí! Nedržme se světem, který Krista nepoznal a nenáviděl ho. Nehledejme útěchy u světa, útěcha světa se podobá zkaženému a otrávenému a omamnému nápoji nebo vodě močálů, která působí zimnici. Jedině ze Srdce Ježíšova vychází nápoj občerstvující, voda tryskající do života věčného. „Kdo se napije z této vody, kterou já mu dám, nebude žízniti na věky, nýbrž

slane se v něm pramenem vody vytryskující do života věčného“ (Jan 4, 13-14). Srdce Ježíšovo, zdroji všeliké útěchy, dej nám tělo vody, abychom nežíznil na věky!

Srdce Ježíšovo, živote náš a vzkříšení naše.

Já jsem vzkříšení a život.

Jan 11, 25.

Jako Srdce pro smrtelné tělo v jistém smyslu je středem života, jako na př. obličej člověka se zjasňuje a celý člověk cítí se šťastným, sídlí-li v srdci jeho radost a štěstí, tak i oslavené Srdce je pro Bohočlověka zdrojem blaženosti a slávy, zdrojem onoho nového, slavného života, jaký vzkříšené tělo Spasitele vede a vésti bude po celou věčnost.

Srdce Ježíšovo je zdrojem vzkříšení a blaženosti nejen *pro sebe*, nýbrž i *pro nás všechny*, pro celé lidstvo, což Spasitel naznačil slovy: „Já jsem vzkříšení i život“. Kristus svým vzkříšením je novou hlavou lidstva vykoupeného, naše hlava a náš život. Jako první hlava, praotec lidstva, na nás uvalila smrt, tak dává druhá hlava, Kristus, život a vzkříšení a tento život, jak pro skutečné, tak i mystické tělo, Církev, vychází z jeho Srdce. Je to život slavný, nesmrtelný. Tak je Srdce Ježíšovo náš život a vzkříšení naše.

Věčný život, za který děkujeme Srdci Ježíšovu, plně a zcela se rozvine po našem

vzkříšení, má se tedy jako v zárodku již tady vyvíjeti; musíme tedy s milostí Boží spolupůsobiti, abychom život ten měli, jej udržovali, posilovali a zdokonalovali. Sv. Pavel píše: „Jestliže jste povstali s Kristem, hleďte těch věcí, které jsou svrchu, o to pečujte, co svrchu jest, ne o to, co jest na zemi“ (Kol. 3, 1-2). Má-li Kristus býti na věčnosti naše vzkříšení a náš život, musíme: *vnitřně se přeměnit*, čili pečovali o statky nebeské a *hledati je*.

1. *Musíme se vnitřně přeměnit*, hledati těch věcí, které jsou svrchu, t. j. pečovali o ctnost, svaťost života a vůbec o to, abychom, zlého se varujíce a dobré konajíce, udrželi se s Bohem ve spojení, zjednali si zásluhy dobrých skutků a dosáhli věčné blaženosti. Nebeskými musí býti naše myšlenky, názory, zásady, city, radosti, naděje, slova.

Jak cítí a smýšlejí pozemští lidé? Pečují o to, co je na zemi. Člověk, který nepovstal s Kristem, má smysl jen pro to, co je pozemské. Smyslné radosti a zábavy, bohatství a statky, pocty a vyznamenání mají u něho cenu, jsou veliké v jeho očích, na nich lpí tělem i duší; pociťuje bolest, musí-li je opustiti nebo se jich zřici.

Tak žili, smýšleli a cítili staří pohané, pro vyšší, věčné statky neměli smyslu a srdce. Tak žijí i moderní děti světa, lidé Bohu a víře odcizení, kteří nevěří v nebe, peklo, věčnost.

Zcela jinak žije člověk, který povstal s Kristem, Pečuje o to, co je svrchu, pečuje o věci nebeské. Jeho názory, zásady, idee a city směřují k nebi. Ví, že je dítkem Božím na této zemi, ale ne pro tuto zemi, cílí se tu pouťníkem, který tu nemá místa trvalého, ale hledá budoucího; jeho naděje a radosti, útrapy a bolesti platí nebi; slávu a čest hledá v kříži Kristově, v němž naše spása a vzkříšení a náš život. Odkud čerpá člověk tento život? Ze Srdce Ježíšova! Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Jako míza z kmene vniká do ratolestí a udržuje jejich život a plodnost, jako krev ze srdce proudí do celého těla, tak proudí do našeho srdce nový, slavný, nadzemský život vzkříšeného Spasitele a činí nás svatými. „Žiji pak již nikoli já, nýbrž žije ve mně Kristus“ (Gal. 2, 20).

2. Hledejte těch věcí, které jsou svrchu. *I naše jednání a konání musí býti nebeské.* Člověk pozemsky smýšlející hledá pozemské, časné, vůbec jen časné; nezná vyššího, věčného cíle. I když se k Bohu modlí, neprosí o pravé, věčné statky, nýbrž o požehnání pro své pozemské podnikání, o rozmnožení peněz a statků, o zbavení časného zla a utrpení.

Hledá věci pozemské s mnohou starostí, námahou a obětí. Používá všech sil těla i duše, nedopřeje si mnohdy odpočinku. aby krátkého života využil ve smyslu pozemském. — Namáhá se marně. Často se mu jeho

podniky nedaří, místo bohatství a slávy přináší chudobu a hanbu, a kdyby se vše i nejlépe dařilo, musí to nakonec všechno opustiti.

Jak docela jinak žije ten, jenž hledá, co je svrchu, jenž hledá věci nebeské! Žije nový život v *modlitbě, práci, utrpení*.

V modlitbě. Tím nepravíme, že vyplňuje čas dlouhými pobožnostmi a tak zanedbává svých stavovských povinností. On si modlitby váží, náboženským povinnostem dává přednost před zábavou, rád přináší nějakou oběť, aby je mohl vykonati, dovede i při práci a zaměstnání mysl svou k Bohu pozvednouti.

V práci. S Kristem povstalý člověk pracuje, jistě ne méně než člověk pozemsky smýšlející, pracuje horlivě a svědomitě ve svém stavu a povolání, stará se o rodinu a lidi sobě podřízené, slouží věrně své vlasti, státu, obci ale při tom všem má před očima jediný cíl: líbiti se Bohu, plniti jeho nejsvětější vůli, dosíci věčné odplaty.

I utrpení člověka s Kristem povstalého je docela jiné než člověka pozemsky smýšlejícího. Netrpí tupě jako zvíře, že musí, není netrpělivý, nereptá proti Bohu, trpí v duchu Kristově. Kristus musel trpěti a tak vejíti do slávy své. Utrpení pokládá za dar Boží, za příležitost získati si velikých pokladů pro nebe, podobati se svému vzoru a Mistru. I největší bolesti mohou mu působiti radost, apoštolové se radovali, že mohli trpěti pro Krista, mučedníci radostně podstupovali muka

převeliká, sv. Terezie volá: Pane, ne zemřítí, ale pro tebe trpětí. To je docela jiný život než lidí pozemsky smýšlejících. Je to život, který jest opakem života přirozeného. „Jako v Adamovi všichni umírají, tak i v Kristu všichni budou oživeni“ (1. Kor. 15, 22).

Tento nový život v nás neumírá a nemůže ani umřítí, ze Srdce Ježíšova stále dostává obnovu, sílu a proměnění tak, že my, kteří jsme s Kristem povstali, vedeme již nyní život nesmrtelný. — Je to život nesmrtelný, poněvadž nezaniká s tělem; je to život šťastný, poněvadž zbavuje vši nízkosti a všednosti, otroctví hříchu, tyranie vášní, kleby pekla. Jak tu proudí pokoj a radost do srdce, zjasňuje dni našeho života a v hodině smrti září jako červánky lepšího, věčného života!

Srdce Ježíšovo, jako země rostlině, dává nám nový život; jest naším životem a vzkříšením, povstali jsme s Kristem. Jak musíme Spasiteli děkovati, jak jej milovati, jak toužiti v Srdci Páně přebývati nyní i věčně!

Srdce Ježíšovo, pokoji a smíre náš.

Pokoj vám ! Já jsem to, nebojte se.
Lk. 24, 36.

Boží hněv spočíval na zemi a pokrýval ji jako spousty vod, Boží láska stvořila záchrannou archu, Srdce Ježíšovo, které pro všechny lidi bylo otevřeno a svět mělo očistiti, hříchu

zbaviti, s Bohem smířiti. Když krvavou obětí na kříži dílo smíru dokonáno, ukázala se krásná, zářící duha míru nad člověčenstvem, neskonale krásnější a významnější než byla ona za času Noe. Lidstvo bylo zachráněno, s Bohem smířeno.

Proto Kristus po svém vzkříšení velmi často připomíná slovo „pokoj“. „Pokoj vám! Já jsem to, nebojte se.“ Jindy řekl: „Pokoj s vámi.“ Proto jako plod svého vykoupení dal Církvi dvojí božský dar, otevřel nám dva prameny pokoje a smíru, které mají téci až do konce světa a nikdy nesmí vyschnouti, jako vytékala krev a voda z boku jeho. Ustanovil dvě svátosti na odpuštění hříchů a smíření s Bohem: křest a pokání. Za to musíme děkovati božskému Srdci Páně, jeho lásce; proto právem říkáme, že Srdce Ježíšovo je náš pokoj a smír. Uvažujme: *jak velikým dobrem je pokoj; jak za něj máme děkovati božskému Srdci.*

1. *Jak velikým dobrem pokoj jest, netřeba dlouze dokazovati. Pokoj je základ života, práce, činnosti. Bez pokoje nedaří se jednotlivci, společnosti, státu. Války a spory jsou nemoc, výminečný stav. I největší úspěchy zbraní sledují pokoj. Není snad člověka, jenž by si nepřál pokoje, i svárlivý morous, jenž snad jiným pokoje nedá, sám chce míti klid a pokoj. Pokoj chce míti lodník na moři, pokoj chce míti po boji toužící barbar, pokoj chce míti na své zbraně hrdý vítěz, ale pokoj,*

míníme tu pokoj srdce, nedá se koupili za všechny poklady světa. Může býti člověk přebohatý, může míti služebnictva nadbytek, starosti srdce a bolesti jeho nezaplaší; pokoj srdce získává se nevinou, nevášnivostí a rozmanitou ctností.

Nevinu, nevášnivost, ctnosti ztratilo hříchem dědičným všecko lidstvo, ztrácí hříchem osobním každý jednotlivec. Po hříchu ozývá se svědomí svými výčitkami, znepokojuje srdce a zaplašuje pokoj; zlé náklonnosti a nárůživosti způsobují neklid v nitru člověka a vypuzují pokoj. To ještě není to nejohroženější a nejsmutnější. Mnohem horší jest, že hříchem ztrácí člověk onen pokoj, který je nejdůležitější a nejnütnější, pokoj s Bohem. Proč je tento pokoj tak důležitý, důležitější než život, než vlastní duše? Poněvadž je základ a podmínka každého pokoje a poněvadž, nesmířen s Bohem žiti a tak býti jeho nepřitelem, je největší neštěstí. Bohu nikdo nikam neujde, nikde se před ním nemůže ukryti. Rozejdeme-li se s člověkem, jehož moci a msty se obáváme, můžeme se mu vyhnouti, je dosti míst a zemí, kde se před ním můžeme skrýti. Bůh je s námi všude, je nám tak blízko, jako vzduch, který nás obklopuje, který dýcháme. „V něm žijeme a se hýbáme i trváme“ (Sk. ap. 17, 28). Na Bohu jsme také naprosto závislí, víc než si myslíme a chápati můžeme. Bůh má nad námi neomezenou moc a vládu, náš život, naše duše se všemi silami a schopnostmi jsou

zcela v moci Boží. Urážíme-li Boha, činíme si z něho nepřítel, jenž může hrozně trestati! Nejen může, ale i skutečně trestá, trestá věčně ty, kteří jej, nekonečně svatého a spravedlivého, uráželi a polepšiti se nechtěli. „Odejděte ode mně, zlořečení, do ohně věčného“ (Mt. 25, 41).

Hrozné je žiti s Bohem v nepřátelství, žiti ve hříchu! V takovém stavu bylo lidstvo pádem Adamovým, v takovém je každý, kdo těžkým hříchem Boha uráží, jeho hněv na sebe svolává, zasluhuje jeho nepřátelství. Záchrana a smíření přirozenou cestou jest nemožností. Za všechny poklady světa, největším a nejpřísnějším pokáním, za cenu největších ctností a dobrých skutků nemohlo lidstvo pokoj s Bohem docílit, smíru dosíci. — Jen jediný mohl to dokázati, pokoj nám dáti, s rozhněvaným a uraženým Bohem nás smířiti, Bohočlověk Ježíš Kristus, pokoj náš a smír!

2. *Proč říkáme: Srdce Ježíšovo, pokoji a smíre náš?* Proč připisujeme Srdci, co vykonal Boží Syn? Všecko, co od Ježíše máme, co pro nás vykonal, připisujeme zcela právem jeho Srdci.

Srdce Ježíšovo, Boží Srdce ve *smyslu symbolickém*, které jest první a nejvyšší příčina našeho vykoupení, pokoje, smíru, je láska Boží, neboť „tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl ži-

voť věčný“ (Jan 3, 16). Co praví Ježíš o svém Otci, platí i o něm, poněvadž jest s Otcem jedné podstaty. Tedy Syn Boží tak velice svět miloval, že se nelekal státi se člověkem a přehořkým utrpením a potupnou smrtí smířiti lidstvo s Bohem a vrátiti ztracený pokoj. Z jeho lásky vychází smír a pokoj.

Srdce Ježíšovo ve *smyslu slovném*, tedy fysicky uvažováno, mělo největší podíl na díle vykupitelském. Jako zdroj drahocenné krve stále pro nás pracovalo. Když začalo bít, toužilo po dni krvavé oběti. „Mám však pokřtěn býti křtem, a kterak jsem tisněn, dokavad se nevykoná“ (Lk. 12, 50). Tento křest bylo bohaté, úplné vylití krve jeho na kříži. Počal hroznými bolestmi a úzkostmi Srdce na hoře Olivetské, kdy krvavý pot barvil zemi, pokračoval při surovém bičování svatého těla a trním korunování hlavy, končil prolitím krve při křižování. Když Srdce jeho dollouklo, daroval nám je, pokladnici drahocenné krve a tím i poslední krůpěj krve a vody, aby výkupná cena pokoje a smíru s Bohem byla nadměrná. Jak proměňuje tato krev lidstvo, zemi, tvorstvo a dává pokoj a radost a přináší požehnání a zalíbení věčného Otce!

Nyní i po všecy časy jest a zůstane božské Srdce Ježíšovo zárukou a zdrojem trvalého pokoje a smíru mezi Bohem a lidmi. Ježíš se stále přimlouvá u Boha Otce za ubohé, hříšné lidstvo. Přimlůvcem stal se přijetím lidské přirozenosti, která věčně zůstává spo-

jená s jeho božstvím; na tuto přirozenost poukazuje ve svém milosrdenství a lásce k nám, jako náš druhý praotec spravedlnosti Boží ukazuje, čím se pro nás stal, co pro nás konal a trpěl, ukazuje své rány, své otevřené Srdce. Proto píše sv. Jan: „Dítky moje, toto vám píši, abyste nezhřešili. A zhřeší-li někdo, máme přímluvce u Otce, totiž Ježíše Krista, spravedlivého“ (1. Jan. 2, 1). — Ježíš je ve mši svaté stálá a smírná obět. Je to nekrvavé obnovování krvavé oběti, proměňuje víno ve svou krev, která vytékala z jeho Srdce a vylita byla na odpuštění hříchů. — Nezapomínejme svátostí pokoje a smíru, křtu a pokání. Bez ustání proudí milost posvěcující z otevřené rány Srdce Ježíšova. Voda křestní dostává svou moc a posvěcení vodou, která vytékala z boku Ježíšova, pokání očisťuje duši krví Kristova Srdce. Spravedliví umývají roucha svá a zbělují je v krvi Beránkově. Můžeme říci v krvi Ježíšova Srdce. Srdce Ježíšovo jest opravdu pokoj náš a smír.

Děkujeme vroucně božskému Srdci Páně za toto veliké dobrodiní, které získal svým utrpením a svou smrtí, krví svou. Děkujme slovy, ale hlavně skutky horlivým používáním prostředků k pokoji a smíru s Bohem, pramenů radosti na zemi a blaženosti v nebi. O slitování budeme prositi i za ty, kteří jsou zaslepení a nešťastní, kteří, hříchy obliženi jako děti hněvu Božího, jdou slzavým údolím a vydávají se nebezpečí věčných trestů místo

aby hledali skrze Srdce Ježíšovo pokoj a smír s Bohem.

Srdce Ježíšovo, pokoji a smíre náš, smiluj se nad zbloudilými a zaslepenými, smiluj se nad hříšníky, smiluj se nade všemi námi!

Srdce Ježíšovo, zápalná oběti hříšníků.

*Oběti jejich budou se líbiti mně
na mém oltáři. Is. 56, 7.*

Veliký a naprosto nutný dar dal nám Spasitel ve svátosti křtu a pokání. Láska jeho Srdce ukazuje se ještě jasněji, božštlěji druhým trvalým darem, ustanovením oběti novozákonní, neboť tato obět, mše svatá, tento dar jest Bohočlověk sám. Tu neskonalá láska božského Srdce překonává všecko očekávání, všechny vynálezy a ideály. Nač by člověk nikdy nepomyslíl, rozum andělský nikdy nevymyslíl, stává se skutkem. Sám Bohočlověk pod způsoby chleba a vína se denně obětuje a nekrvavě obnovuje a obnovovati bude v našich kostelích až do konce světa svou krvavou obět. Litanie k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu nám to připomíná prosbou: Srdce Ježíšovo, zápalná oběti hříšníků, smiluj se nad námi!

Spasitel ustanovením nejsvětější oběti mše svaté dal dar, který *Boha neskonale těší a zároveň uspokojuje nejhlubší potřebu našeho srdce; dal nám ho obětováním sama sebe; dal ho nám hříšným v přemíře štědrosti.*

1. Srdce člověka *pocituje potřebu* Bohu obětovati. Tato potřeba je tak hluboká a nevyhladitelná jako samo náboženství. Kdo není naprosto zkažený, zaujatý a nevěrec, cítí ve svém srdci potřebu Bohu obětovati. Důkazy podávají světové dějiny. Od počátku lidstvo obětovalo: obětoval Adam, Abel i Kain, obětoval Noe po potopě, obětovali patriarchové, obětovali i pohané, kteří zapomněli na zjevení Boží, zapomněli, že je jediný Bůh, ale nezapomněli na oběti. Bůh v Starém zákoně přijímal oběti věřících se zálibou jako předobrazy budoucí dokonalé oběti.

Člověk bez obětí nemůže býti, bez obětí nemůže se cítiti spokojeným. Člověk pocituje svou nedokonalost ve všech směrech, svou závislost na Bohu: musí prositi o dobra tělesná i duševní; zhřešil a břemeno viny zneklidňuje svědomí, potřebuje smírné oběti, aby mu naklonila milosrdenství Boží. Denně přijímá tisícera dobrodiní Boží, z nichž mnohá si vyprošuje vroucí modlitbou, dík zato nejlépe ukazuje obětí díků. Ví, že jest stvořen Bohem, že jej tedy musí chváliti a velebiti, činí tak nejlépe obětí chvály.

Může býti na zemi obět, která je Bohu opravdu příjemná? Mohou plodiny země, zvířata a lidé býti důstojnou obětí? Nejsou-li, pak taková obět nestačí naší touze a potřebě. „Požívám snad masa býků, nebo piji kozelčí či krev?“ (Ž. 49, 13). A jinde čteme: „S jakou důstojnou obětí mám předstoupiti před Hospodina . . . zdali s oběťmi zápalnými, s ročními

býčky? Zdali může usmířen býti Hospodin tisíci beranů nebo desetitisíci tučných kozlů?“ (Mich. 6, 6—7). Těmito a podobnými výroky chtěl Bůh národu israelskému naznačiti, že jeho oběti jsou bez ceny, že je přijímá jen s ohledem na jedinou oběť dokonalou, naznačenou slovy proroka Malachiáše: „Od východu slunce až na západ veliké je jméno mé mezi národy; na každém místě bude obětováno, a podávána bude jménu mému oběť čistá“ (1, 11).

Tuto čistou, velikou, svatou, celý svět ob-
jímající a Boha důstojnou oběť dala nám
láska Srpce Ježíšova, tou obětí je sám Spa-
sitel. Je to oběť božská a proto oběť Boha
důstojná a proto jest mu i neskonale pří-
jemná. Ona jediná splňuje největší a nejsvě-
tější potřebu našeho života. Víme, že touto
obětí neskonalé ceny Boha důstojně chválí-
me, patřičně mu děkujeme, plně usmírujeme
za své hříchy, že nám tato oběť je jistou zá-
rukou splnění přání a proseb, přednášených
Bohu s obětí jednorozeného Syna Božího.
„Tento jest Syn můj milý, v němž se mi za-
líbilo“ (Mt. 3, 17).

2. *Vznešený je dar Ježíše Krista.* Ještě lépe
poznáváme lásku jeho Srdce, uvážíme-li, že
mše svatá je nejen dar Boží pro nás, nýbrž
i pravá oběť se strany Bohočlověka. S vý-
razem oběť spojen je pojem odříkání, násilí,
bolesti. Přesněji a jasněji vzato, obsahuje
výraz oběť dvojí věc: dokonalé zasvěcení

Bohu, zničení objektu Bohu zasvěceného, kterážto zničení je přirozeně více nebo méně spojeno s bolestmi a odříkáním. Zcela jasně to bylo viděti při obětování zvířat ve Starém zákoně. Zvířata byla vyňata z obecného užívání a obecné potřeby a Bohu darována; byla zabita, t. j. násilně života zbavena. Maso bylo spáleno na znamení, že nic z toho nepatří člověku, že vše patří Bohu jako chvála a dík, smír a prosba.

Všecky ty oběti byly jen stíny a předobrazy jediné pravé oběti Kristovy na kříži. Tu se Syn Boží, podle sv. Pavla, zmařil přijav podobu služebníka, když se Bohu dobrovolně vydal k smazání viny za naše hříchy, když bez hlasu trpěl jako pravý obětní beránek, vylévaje za hrozných bolestí krev do poslední kapky, když umíraje odevzdával ducha svého do rukou Otce.

Mše svatá je nekrvavé pokračování, obnovení, ustavičné opakování Kristovy oběti na kříži. Není tu sice bolesti, ale je tu úplné zasvěcení a zmaření. Mystickým způsobem odděluje se, jako na kříži, tělo a krev ve způsobách chleba a vína. — Poslušen slovně hodného kněze sestupuje král králů a světů při proměňování na ollář, zakrývá své božství a člověčenství, skrývá slávu svou před naším zrakem, dopouští zneuctění těchto způsob náhodou nebo lidskou nedbalostí a zlobou. Nakonec jsou zničeny i způsoby svatým přijímáním.

Podivuhodná obět, vynález v pravdě božský a Boha důstojný! Se sv. Janem vděčně

musíme volati: „Vizte, jakou lásku Otec nám prokázal!“ (1. Jan. 3, 1).

Tuto lásku prokázal za hříšníky, jest obětí hříšníků. Kdyby to byl učinil pro nebe, soubor všech divů a všeho bohatství, kdyby to byl učinil pro anděly nebo jen pro svaté duše, kdyby se jim daroval jako Bohu milá obět chvály, díků a prosby, chápali bychom to. Ale Spasitel chce býti i obětí smírnou, obětí hříšníků. „V tom je láska, že On prve miloval nás a poslal Syna svého jako obět smírnou za hříchy naše“ (1. Jan. 4, 10).

Tuto smírnou obět přinesl svou smrtí na kříži a pokračuje v ní a obnovuje ji denně mší svatou na nesčetných oltářích celého světa. Předobrazné oběti starozákonní přinášeli jen v chrámu jerusalemském. Kdyby byl božský Spasitel určil přinášeti tuto obět jen na jednom místě, museli bychom mu býti neskonale vděčni za obět mše svaté a pokládali se nevýslovně šťastnými za tu lásku a milost. Snad by toho vyžadovala prozřetelnost a opatrnost. Spasitel znal zkaženost lidské přirozenosti, věděl, že o vážnost mše svaté bude lépe postaráno a každému zneuclění vyvarováno, když toto božské dobrodiní bude časem a místem omezeno a jen na jednom místě podáváno. Předvídal lhostejnost lidí, podceňování svého dobrodiní a zneužívání, když mše svatá denně na více místech obětována bude. — Všecko to překonala nezměrná láska Srdce Ježíšova. V rozdávání dobrodiní nechtěl býti omezen časem

a místem, poněvadž miloval nezměrně. Chtěl býti pro všechny časy na všech místech obětí pro hříšníky. Zařídil to tedy tak, že může býti slavena obět lásky jeho Srdce kněžími na každém místě. A poněvadž Spasitel ve mši svaté jest obětním darem i obětujícím knězem, způsobil milostivým darem svého Srdce, že můžeme neščíslněkrátě přinášeti Bohu milou obět v jeho Synu. Láska Srdce Ježíšova krásně uskutečňuje předpověď proroka Isaiáše: „Oběti jejich budou se mi líbiti na mém oltáři.“

Dvoji povinnost vyplývá pro nás z této úvahy: učíme se rozuměti veliké lásce Srdce Ježíšova, uznávati ji vděčně, cítiti, chváliti a velebiti. Přináší-li pro nás některý člověk, třeba osobnost v našich očích výše stojící, i jen malou obět z nežistné lásky, býváme mile dojati a cítíme se vázáni k patřičnému díku. Co musí srdce pociťovati, jak je k díkům zavázáno, když Syn Boží z nejnežistnější lásky přináší za nás obět neskonale ceny, sama sebe, a to ne jednou, ne na jednom místě, ale stále a všude! — Jsme povini horlivě využítí tohoto dobrodiní. Nejen v neděle a zasvěcené svátky s knězem slaviti mši svatou, často, denně budme přítomni, ovšem bez zanedbání svých povinností. Nutno přinést i nějakou obět, abychom mohli býti na mši svaté. Žádná, ani největší obět, není dosti velikou aby mohla odpovídati oběti Spasitele. Právě ocenění oběti Kristovy a dík za ni nespočívá ve slovech a citech, nýbrž ve skutcích.

Největší radost způsobíme božskému Srdci, když s dětinnou láskou a důvěrou přijímáme, co nám láska jeho darovala. Sebe sama nám dal jako obět za hříšníky: dejme se a obětujme se rádi jemu!

Srdce Ježíšovo, spáso v tebe doufajících.

Není v nikom itném spásy.

Sk. ap. 4, 12

V Písmě Svatém jsou slova tak hluboké a praktické moudrosti životní, že převažují a vyvažují celé svazky knih, slova objímající nebe i zemi, čas i věčnost.

Taková slova promluvil Petr před vele-radou, když jménem Krista uzdravil chromého žebráka. Zdá se jakoby tehdy Petr, první papež, stál na hlásné věži, aby všem národům a zemím zvěstoval: Není pro lidstvo spásy v nikom jiném, leč v Ježíši Kristu! Jen od něho můžeme spásu doufati, u něho ji hledati a nalézti. — Slova Petrova potvrzují světové dějiny, znovu je potvrdí věčnost. Vyprošujeme si spásu od Srdce Ježíšova, proto voláme: Srdce Ježíšovo, spáso v tebe doufajících, smiluj se nad námi! Uvažujme o této prosbě. *Co je spása? Spása jest v Srdci Ježíšově. Za jakých podmínek spásy dojdeme?*

1. *Co je spása?* Je tolik co štěstí, bohatství, zdraví, radost a zábava, sláva a čest, či snad vše to dohromady? Nechceme to zcela

popírali. Tvrdíme, že i tato dobra, pokud toho jména zasluhují a člověku opravdu prospívají, mohou být čerpána ze Srdce Ježíšova; tvrdíme, že mnohý člověk měl by lepší život, kdyby zanechal cest hříšných a řídil se učením Krista a dbal jeho příkazů, že by mnohý při své práci a ve svém povolání měl více Božího požehnání, kdyby dbal zásad práv a povinností, kterých křesťanství neúprosně vyžaduje, že více skutečné radosti a zábavy nalézáme ve zbožném životě křesťana než v hříšných zábavách a radovánkách světských, že je spojena s hříchem a zločinem hanba a škoda, s ctnostným a svatým životem největší sláva a nejvyšší čest. Budme tedy vděčni Srdci Ježíšovu i za všechna dobra časná, z něho vytékají všechna dobrodiní přirozenosti, milosti a slávy, a hledejme pravou spásu i v časných potřebách a záležitostech jen u toho, jenž nás nikdy neopustí a naši naděje nikdy nezklame.

Slovem spása nemíníme nic malého, bezvýznamného, pomíjejícího a nahodilého. Naše největší a nejnutnější potřeby jsou podstaty vyšší, jsou to *dobra duševní*. Pravá spása musí sloužiti nesmrtelné duši, musí znamenati nebeské štěstí, nebeské poklady. Kde spásu očekáváme a hledáme, žádáme, abychom dostali dobra duševní, aby nás nikdo při nich nerušil, v držení jich nepřekážel, aby jich nikdo nemohl uloupiti, tedy ani smrti ne. Pravou spásu vidíme za hrobem a smrtí, očekáváme a hledáme ji ve věčné

vlasti, v nebeské otčině. Jen tam a jedině tam je spása, kde se zahojí všechny bolesti a rány, kde pokoj a mír a radost věčná.

2. *Spása je jedině v Ježíši Kristu, jeho Srdci!* Není v nikom jiném spásy. Byli velicí muži, zasloužili o lidstvo, národy, státy, Církev, jsme jim vděční, chválíme je, ctíme, velebíme, ale Spasitel je jen jediný, Spasitelem nazýván jediný Kristus. — Kdo chce Spasitelem býti a Spasitelem se nazývati, musí býti bytostí nejvyšší, musí býti Bohem; Bůh jest element duše, její život, klid, cíl, konec. Z Boha má potravu, růst, sílu, velikost a blaženost. Jediný Bůh zná i potřeby, bídu a nemoci duše. Jen ten, kdo to vše zná, může duši léčiti a vyléčiti. Ježíš je Bůh, jediný mezi všemi lidmi, jest tedy spása jedině v něm. Není v nikom jiném spásy!

Kdo chce býti a slouiti Spasitelem, musí míti Srdce pro lidstvo, jeho bolesti a nemoce, Srdce soucitné, k němuž bychom „mohli přistupovati s důvěrou, abychom došli milosrdenství a našli milost ku pomoci příhodně“ (K žid. 4, 16). Takové Srdce přijal Ježíš při svém vtělení. „Máme v něm velekněze, jenž má soucit s našimi slabostmi, který byl podobně jako my zkušěn ve všem kromě hříchu“ (K žid. 4, 15).

Život božského Spasitele dokazuje, že po všechny časy byl a je lidstvu tím, co jeho jméno znamená: Spasitel, Zachránce, Vykupitel. Spasitelem byl a jest slovy, vznešeným

příkladem, zázraky, činností svou na zemi, utrpením, zmrtvýchvstáním a nanebevstoupením, založením Církve, které předal pokračování svého zprostředkujícího a vykupitelského úřadu, svou pravdu a sílu, své milosti a svátosti k spáse celého lidstva a každého jednotlivce až do konce světa.

V tom všem vidíme a obdivujeme lásku jeho Srdce, která druhou božskou osobu pohnula sestoupiti na zem a zachrániti nás, býti naší spásou, naším Spasitelem. Není v nikom jiném spásy!

3. Má-li nám býti Spasitel tím, čím býti chce, *musíme v něho doufati*, jedině v něho. Tato naděje chybí mnohým lidem, národům i státům, hlavně v době naší tolik odcizené a nepřátelské Kristu a Církvi. Miliony lidí nevěří v Ježíše Krista, nevěří, že je Syn Boží, že je Spasitel světa, nedoufají v něho a neočekávají ničeho od něho. Staví ho stranou, nechťejí o něm slyšeti, volají jako židé: Hoden je smrti. Doufají a spoléhají na sebe, na své síly, na svůj rozum, své schopnosti. Spásu očekávají od vědy a osvěty, kultury a vzdělání lidu. Spoléhají na zbraň, vojsko a policii, silné strany a spolky, parlamenty a vlády, jen Krista přehlížejí. Jaká to pošetilost, jaký nesmysl! Žízňají a utíkají od živého pramene, potřebují světla a zavírají dveře i brány jasným paprskům slunečným. Pro tyto nešťastníky marně Spasitel přišel. Pozdě seznají k svému neštěstí,

že jedině v Kristu je všecka spása časná i věčná. Není v nikom jiném spásy!

Musíme ve Spasitele doufati. Co znamená v něho doufati, co máme činiti? Pevně se ho přidržeti, jíti jeho cestami, zachovávatí jeho učení a přikázání. Kdo tak nečiní, nedoufá ve Spasitele. Kdo znesvěcuje neděle, nepoctivě rozmnožuje majetek, vydává se svévolně v nebezpečí hříchu, kdo pohrdá vírou a duši zaprodává za časné výhody a radovánky, nedoufá v Pána, ale spíše ve svět a ďábla, jimž slouží.

Doufati ve Spasitele a jeho Srdce znamená: používati všech prostředků milosti, kterých nám hojně dává jeho láska. Žádá, abychom se k němu modlili a jeho jménem Otce prosili. „Proste a vezmete“ (Jan 16, 24). Obětuje se za nás ve mši svaté, nabízí poklady své lásky a milost ve svatých svátostech, staví nás jako do nového ráje do své Církve, která v bohaté rozmanitosti dává všechny vznešené dary, jichž potřebujeme k opravdu šťastnému životu, k časné i věčné spáse. Doufati v Srdce Ježíšovo znamená toho všeho užívati ku prospěchu duše, zbožně žíti a důvěrně se odevzdati Srdci Páně. Kdo takto doufá, bude radostně volati: „Ejhle, Bůh je Spasitel můj, má sláva a síla Hospodin, neboť on se stal mojí spásou“ (Is. 12), 2).

Zůstaňme ve svaté naději u Srdce Ježíšova, čerpejme z něho spásu a život: onen život, který nemůže zničiti smrt, onu spásu,

kteřá v plné rozkoši a blaženosti se rozvině v radostech věčnosti. Nyní v bídě a utrpení, ve zkouškách a pokušeních tohoto života modleme se důvěrně a prosme vroucně: Srdce Ježíšovo, spáso v tebe doufajících, smiluj se nad námi!

Srdce Ježíšovo, naděje v tobě umírajících.

*Ty, Pane, sám se staráš, aby
bydlo mé bezpečné bylo. Ž. 4, 9.*

Naděje provází katolíka v životě, nepouští ho ani ve smrti a hrobě. Nevěřící to říci nemohou, o nich platí slova apoštolova: „Nemají naděje“ (1. Thes. 4, 13). Nevěřci to doznávají, říkajíce, že smrtí vše končí. O věřícím katolíku platí slova Písma: „Zbožný však naději má ve svém srdci“ (Přís. 14, 32). Křesťanská naděje je největší ve smrti, kdy mizí všechna naděje pozemská. Katolík věřící chápe se kříže jako nejpevnější kotvy, staví ho jako znamení vítězné na svůj hrob.

Kotvy naděje chytají se i ctitelé Srdce Ježíšova. Hledáme ji a nalzáme v Srdci Ježíšově, přístavu to věčného klidu. Srdce Ježíšovo je pokoj náš a smír, život náš a naše vzkříšení, dům Boží a brána nebeská. Doufáme v Srdce Ježíšovo se všemi věřícími a zbožnými katolíky a se žalmistou voláme: „Ty, Pane, sám se staráš, aby bydlo mé bezpečné bylo.“ Totéž praví Církev svatá prosbou: Srdce Ježí-

šovo, naděje v tobě umírajících, smiluj se nad námi! Všimněme si blíže této prosby a zodpovězme si tři otázky: Co znamená umírati v Srdci Ježíšově; co očekáváme od toho Srdce; na čem spočívá naše naděje?

1. *Umírati v Srdci Ježíšově* je obrazně řečeno. Aby se to splnilo, je třeba dvojího: *předně* umírati jako katolík, tedy jako člen katolické Církve, jejíž hlavou je Kristus, v níž žije jeho Srdce, zdroj všech milostí. Kdo není členem katolické Církve, kdo se jí zřiká odpadem od ní, nevěrou a zavržením jejího učení, odlučuje se od Srdce Ježíšova, nebydlí v něm, nemůže v něm tedy umírati. — *Za druhé* je nutno umírati ve slavu posvěcující milosti. Bez této podobá se katolík suché větvi na stromu Církve, je mrtvým údem na živém těle Církve, bude odříznut a na oheň uvržen. Jen ten, kdo nemá těžkého hříchu, zůstává láskou spojen s Kristem, je živou ratolestí na vinném kmeni, žije v Kristu a Kristus žije v něm. Jako žije a bydlí v lásce Boží, tak i umírá, oživen milostí posvěcující, v lásce Boží, v Srdci Ježíšově.

Tyto dvě nutné a podstatné podmínky předpokládajíce, pravíme, že umřítí v Srdci Ježíšově platí ve smyslu dokonalejším o těch, kteří v životě byli věrní a horliví ctitelé Srdce Ježíšova. Uctívati božské Srdce vroucí láskou a oddaností nazývají světci bydlením v Srdci Ježíšově a to tím větším právem, čím více tato pobožnost proniká srdce. Kdo si

vyvolil bydlíště v Srdci Páně a nikdy je neopustil, umírá v Srdci Ježíšově.

To je jistě mocná pohnutka horlivě božské Srdce uctívati a v této horlivosti i vytrvati. Náš život má korunovati šťastné a blažené umírání, bez něhož náš život, i kdyby byl dobrý, byl by bez ceny a spásy. Kdo umírá v Srdci Ježíšově, umírá šťastně a blaženě.

2. Srdce Ježísovo, naděje v tobě umírajících. Co očekáváme, jsme-li tak šťastní, že umíráme v Srdci Ježíšově? Nejdříve si musíme připomenouti, že *potřebujeme milost setrvání v dobrém až do konce*, milost v přátelství a lásce Boží odtud odcházeti. Tato milost je nejen dobrovolný dar Boží lásky, nýbrž je zároveň ohrožená lpějící slabostí a nestálostí na naši přirozenosti, a pokušeními a nástrahami pekla nám ji vyrvati a věčně nešťastnými učiniti. Tu doufáme vše od božského Srdce Páně. Doufáme od jeho neskonale lásky, že nám neodřekne poslední a nejdůležitější všech milostí, milost vytrvati v dobrém; doufáme, že ve slabosti bude nás podporovati rádo a posilovati, že nás v posledním zápase se zlým nepřitelem bude hájiti, chrániti a k vítězství dopomůže. Doufáme-li takto, vroucně a neustále se modlíme, hledáme tuto milost tam, kde je zdroj všech milostí, v Srdci Ježíšově.

Doufáme v *milostivý soud* po smrti, při vstupu do věčnosti. Soudcem naším je sám

Ježíš, jehož Srdce jsme ctili, v něm přebývali, žili a umírali. Toto Srdce je sice naprosto spravedlivé, ale je také plné lásky, která nesmírně převyšuje lásku rodičů. V tuto lásku jsme věřili v životě, zasvětili se jí věrností a láskou a úctou, neopustí nás tedy ve smrti. Tato láska před odchodem se světa dá nám všechny ony prostředky milosti, které duši od poskvrny hříchů očišťují, tato láska bude mírniti přísnost věčného soudce, tato láska nás neopustí, budeme-li nuceni jíti do očištcе. Můžeme tedy říci se zbožným jinochem : Lépe jest mi býti souzen Spasitelem než matkou. Sladce se umírá tomu, kdo uctíval Srdce Spasitele, našeho soudce!

A co ještě očekáváme? *Nebe!* Očekáváme ho po celý život, nejjistěji a nejbezpečněji v hodinu smrti. Umírajíce v Srdci Ježíšově doufáme v nebe; tím je řečeno vše, co říci možno. A přece musíme říci ještě více. Doufáme v nebe spíše a jistěji než jiná katolická srdce. Spočívali jsme na Srdci Ježíšově, na bráně nebeské! Jako ctitelé jeho Srdce milovali jsme ho více než ostatní, věrněji a vroucněji, bude nás také více milovati a lépe nás odmění. V domě Otce, kde je příbytků mnoho, nevykáže nám místo poslední, dá nás do své blízkosti, odmění nás mzdou, odpovídající jeho spravedlnosti a lásce.

3. Srdce Ježíšovo, naděje v tobě umírajících. *Na čem se zakládá tato naděje? Na slovech Páně, na jeho zaslíbeních. Nebe a*

země pomínou, slova má nepomínou. Odměna spravedlivá je všem slíbená, kteří v Syna Božího věřili, účinnou lásku prokazovali, s hřivnou svěřenou dobře hospodařili, na vinici Páně svědomitě pracovali, bojem dobrým a vítězstvím koruny slávy zasloužili. Pán je soudce spravedlivý! — Důvodem naděje jest i neskonale milosrdenství, které ze Srdce Páně po celý život tak jasně nám zářilo. Mnohem jasněji zazáří v hodinu smrti. To zajišťují jeho slova, činy i utrpení. Milosrdenství pudilo jej s nebe na zem, nutilo prolíti svou krev, smýti a zahladiti naši vinu. Milosrdenství jeho sňalo s nás hříchy a dalo prostředky milosti, které jsou uloženy v Církvi. Tu nutno doufati a důvěřovati. — Doufáme v jeho lásku. Hle, Srdce, které lidstvo tolik milovalo! Ujistil, že přemíru milosti dostanou ti, kteří ji hledají v jeho Srdci. Jak by nám mohl odepřítí oné milosti, bez níž ostatní by byly ztraceny, milost vytrvati v dobrém až do konce! Nikdo z těch, kdo se zasvětili jeho Srdci, nezhyne. Pán je naší nadějí ve smrti.

Srdce Ježíšovo, naděje v tobě umírajících. Kéž by ta prosba byla naší modlitbou i v hodinu smrti! Stane se tak, zasvětime-li Srdci Páně srdce svá, budeme-li horlivě a věrně konati pobožnost k božskému Srdci a hodně často vroucně prositi: Srdce Ježíšovo, naděje v tobě umírajících, smiluj se nad námi!

Srdce Ježíšovo, rozkoši všech svatých.

*Proudem rozkoše své napájíš je;
neboť u tebe je pramen života.*

Ž. 35, 9-10.

Všecky cesty směřují k jednomu cíli, moře pohlcuje vody, čas bude pohlcen věčností. Všecky naše práce, bolesti, starosti, tužby, myšlenky mají míti jediný cíl — nebe, věčnou blaženost. Vše pozemské a pomíjející musí býti posuzováno a oceňováno tímto cílem. Na tento cíl ukazuje i poslední prosba litanie k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Když jsme poznali, kdo Kristus jest a čím je nám jeho Srdce v životě i smrti, končíme otázkou, *čím nám je Kristus a jeho Srdce na věčnosti? Rozkoši všech svatých!*

Srdce Ježíšovo, rozkoši všech svatých. To je krátká a skoro nuzná odpověď na naši otázku. Naše řeč není totiž schopná vyjádřiti a znázorniti to, co je nebeské a věčné. Ta slova naznačují, že Srdce Ježíšovo je *svatým v nebi zdroj radosti; předmět lásky; záruka nesmrtelnosti.*

1. *Srdce Ježíšovo je svatým v nebi zdroj všech radostí.* Božskému Spasiteli, lásce jeho Srdce, děkují svatí za nebe a všecky radosti v něm. Svou krví je vykoupil, od hříchů obmyl, dal milost získati palmy vítězství a dosíci koruny slávy. Všecky nepopsatelné radosti, které naplňují duše jejich, jichž po vzkříšení bude účastno i zduševnělé tělo, jsou plody

vykoupení, vykoupení samo veliký čin jeho lásky.

Srdce Ježíšovo je zdrojem veškerých radostí znamená, že přítomnost Bohočlověka a patření na jeho tvář, poznání nezměrného bohatství a převeliké krásy jeho Srdce, je pro svaté v nebi rozkoší a radostí, které všechny radosti a rozkoše převyšují, povznášejí a oslazují. Nebe se všemi poklady nebylo by nebem, kdyby tu chyběl Ježíš, v pekle přestala by všechna trápení, kdyby sem vstoupil Ježíš.

Nejlépe to osvětlí obraz, jaký předvádí sv. Jan v Apokalypsi. Práví, že obyvatelé nebeského Jerusalema „nepotřebují slunce ani měsíce, aby mu svítily, neboť svíce jeho je Beránek“ (21, 22). Kristus je pro nebe to, co slunce pro nás a zemi. Jak to vypadá na zemi ve studených a tmavých zimních nocích? Čím by byla země bez slunce? Slunce podporuje vzrůst rostlin a plodin, život lidí i zvířat. Bez slunce nebylo by na zemi života. Kristus jest obyvatelům nebeského Jerusalema sluncem nesmírně převyšujícím božským světlem a božskou silou slunce pozemské, stálým a nevysýchajícím zdrojem radosti a blaženosti.

2. Srdce Ježíšovo je rozkoší vše svatých znamená, že *Ježíš je láska všech svatých*, miluje svaté a oni milují jej. I o nás má a musí platiti, že Ježíše milujeme, neboť i on nás miluje. Na světě jsme ve stavu zkoušky

a víry, ne nazírání jako v nebi. V nebi je tato vzájemná láska nezměrnou radostí a rozkoší srdcí.

Tato láska jest upřímná, silná, vroucí, nadšená. Co všecko dovedou básníci a romanopisci napsati o lásce, je-li silná a upřímná! Milující cítí se šťastnými právě proto, že se milují, často tak šťastní, že zapomínají všeho a přejí si a touží stále býti spolu. Je-li tomu tak u lásky pozemské, která je často nesprávná, nepodařená, zvrhlá a nemocná, co musí teprve býti v nebi, kde Krista právě tak čistě a svatě jako upřímně a vroucně milujeme! Jaká nevyslovitelná radost a rozkoš je to pro svaté! Veliké štěstí takové lásky zvyšuje oblažující protiláska Kristova. Proudem rozkoše napájí svaté.

Máme líčiti tuto rozkoš? Šťastným na světě cítí se mnohý a cítil, když vysoce postavená nebo vlivná osobnost okem milostivým na něho pohlédne nebo náklonnost mu projeví. A což teprve, je-li to president, císař nebo jiný vladař a ten šťastlivec obyčejným človíčkem! Nesmírně větší je rozdíl mezi Bohem a tvorem! A přece Spasitel volá tvory do nebe, a jako král králů a Pán zástupů, dává jim celou svou lásku svého neskonale bohatého Srdce. Proto to veliké štěstí svatých.

S jakým velikým ponížením sama sebo to činí, ujistil nás, když pravil, že máme býti podobní služebníkům, kteří s rozžatými pochodněmi čekají na pána svého, aby, když

přijde a zatluče, hned mu otevřeli. „Blaženi služebníci ti, které pán přijda nalezne, ani bdí; vpravdě pravím vám, že se přepáše a ke stolu je posadí a přicházejě bude je obsluhovat“ (Lk, 12, 37). Pán stává se sluhou služebníků svých, aby v míře nadměrné požívali radosti nebeské hostiny, aby je napájel proudem rozkoše. Tento proud vychází z lásky Ježíše ke svatým, z lásky jeho Srdce.

3. Srdce Ježíšovo, rozkoši všech svatých. Tím je *vyjádřena nepomíjející, nesmrtelnost, věčnost*. Rozkoší rozumíme radost stupňovanou, radost uchvacující, jejíž podstatnou vlastností na zemi je krátké trvání, přechází rychle. Slabé srdce, smrtelné tělo nemůže ji déle snést. Pozemská, k rozkoši vystupňovaná láska, podobá se vesele plápolajícímu ohni, který tím rychleji se zničuje a klesá, čím jasněji hoří a svítí. — S rozkoší nebeskou tomu tak není. Ta je nevyčerpatelná, je nevysýchajícím pramenem jako Spasitel sám, jako Ježíšova láska. Poněvadž tato je neskonalá, činí lidská srdce v jistém smyslu neskonalými, t. j. nesmrtelnými a schopnými požívatí věčně proud rozkoše, kterým je Spasitel napájí.

Sv. Gertruda viděla otevřené nebe a v nebi matku Boží a všecky svaté. Ve středu stál božský Spasitel, v pravé ruce držel Srdce své, které mělo podobu kalicha a podal ho své matce, aby z něho pila. Pila a podávala všem svatým, kteří také pili a zdáli se zcela

rozplývati v nesmírné rozkoži a radosti a blaženosti. — Tím chtěl Spasitel ukázati, že Srdce jeho jest opravdu rozkoší všech svatých. Ano, Srdce Ježíšovo je nepomíjející a nevysýchající pramen všech nebeských radostí. Z tohoto Srdce proudí živá voda, která utiňuje každou žízeň a dává stále nový, čerstvý život; z tohoto Srdce vychází čistý paprsek sluneční, který svaté rozněcuje a a stále novou, rozkošnou láskou rozplameňuje; v tomto neskonale bohatém Srdci jest obyvatelům nebe v každé době a po celou věčnost pokryt stůl, z něhož získávají nesmrtelné mládí a nebeské štěstí a život dítek Božích. „A setře Bůh všelikou slzu s očí jejich a smrti nebude již; ani zármutku, ani křiku, ani bolesti nebude již“ (Apok. 21, 4), neboť v novém Jerusalemě vládne láska, láska svatá, veselá, čistá, rozkošná, nesmrtelná.

Kéž by i nám božské Srdce dopřálo nebeské radosti a rozkoše! To je svaté přání, svatá touha, je-li spojená s pokorou a zbožnou důvěrou v Boha. Ale nezapomínejme, že Pán častěji přirovnává království nebeské k zrně hořčičnému, které se vkládá do země, aby pomalu rostlo a stalo se mohutným stromem. Tak i rozkoš nebeská musí již nyní klíčiti v srdci našem. Již nyní musíme svou radost a rozkoš hledati tam, kde ji jednou nalezneme a čerpati budeme po celou věčnost, v Srdci Ježíšově. Srdce svá musíme očistiti ode všech hříchů, aby se líbila bož-

skému Srdci, musíme umrtviti každou hříšnou náklonnost, abychom byli hodni lásky Ježíšovy, musíme ochotně přinésti mnohou obět, odříkati si pozemskou radost a rozkoš, abychom byli účastni radosti nebeské, v častém svatém přijímání čerpali pokrm ze Srdce Ježíšova, co nejtěsněji se s ním spojovati. Tak bude Spasitel naší rozkoší již zde na zemi, pokud to v zemi vyhnanství možno, sami budeme denně světější milosrdnou láskou jeho Srdce; povede nás k oné svatosti, které od nás požaduje, vezme nás do nebe, kde bude naší rozkoší na věky!

Obsah.

Strana

Srdce Ježíše, Syna Otce věčného	1
Srdce Ježíšovo, od Ducha Svatého v lůně panenské matky utvořené	6
Srdce Ježíšovo, se Slovem Božím podstatně spojené	10
Srdce Ježíšovo, neskonale velebnosti	15
Srdce Ježíšovo, svatý chrám Boží	21
Srdce Ježíšovo, stánku Nejvyššího	26
Srdce Ježíšovo, dome Boží a brána nebeská	30
Srdce Ježíšovo, ohnisko láskou planoucí	35
Srdce Ježíšovo, schránko spravedlnosti a lásky	41
Srdce Ježíšovo, plné oobroty a lásky	47
Srdce Ježíšovo, hlubino všech ctností	52
Srdce Ježíšovo, veškeré chvály nejhodnější	58
Srdce Ježíšovo, králi a střede všech srdcí	64
Srdce Ježíšovo, v němž jsou všechny poklady moudrosti a vědomosti	70
Srdce Ježíšovo, v němž přebývá veškerá plnost božství	75
Srdce Ježíšovo, v němž se Otci dobře zalíbilo	81
Srdce Ježíšovo, z jehož plnosti jsme všichni obdrželi	86
Srdce Ježíšovo, žádosti pahrbků odvěkých	91
Srdce Ježíšovo, trpělivé a mnohého slitování	96
Srdce Ježíšovo, bohaté ke všem, kteří tebe vzývají	101

Srdce Ježíšovo, zdroji života a svatosti	107
Srdce Ježíšovo, smírná oběti za hříchy naše	111
Srdce Ježíšovo, potupami nasycené	116
Srdce Ježíšovo, pro nepravosti naše potřené	121
Srdce Ježíšovo, až k smrti poslušné	126
Srdce Ježíšovo, kopím probodené	131
Srdce Ježíšovo, zdroji všeliké útěchy	136
Srdce Ježíšovo, živote náš a vzkříšení naše	141
Srdce Ježíšovo, pokoji a smíre náš	145
Srdce Ježíšovo, zápalná oběti hříšníků	151
Srdce Ježíšovo, spáso v tebe doufajících	157
Srdce Ježíšovo, naděje v tobě umírajících	162
Srdce Ježíšovo, rozkoši všech svatých	167

Spisovatel ARNOŠT OLIVA napsal a vydal ještě
následující spisy:

- Matka vychovatelka. Kč 2·20.
* Dětem i rodičům. Kč 10·—.
* Spasitel přichází. Kč 4·—.
* Přítel Kristův. Kč 6 —.
* Věrnost Spasiteli. Kč 4·—.
* Kristus a dítě Promluvy. Kč 4·50.
 Ve vážné chvíli. Kč 6·—.
* Bůh a příroda. Kč 5·—
* Kněz a lid. Kč 3·—i.
 Naše radost a štěstí. Kč 8·—.
* Ze života pro život. Kč 4·—.
 Hrdinové ctnosti. Kč 8 —.
 Modlitba Páně. Kč 8·—
 Promluvy k 1. sv. přijímání (22 promluv.) Kč 10·—.
 Biblické ženy a katolická dívka. Kč 6 60.
 Srdce Ježíšovo zdrojem útěchy 30 kázání. Kč 9·—.
* Modlitby pro školní mládež. Kč 5·—.
* Příručka katolického dítěte. Kč 4·—.
* Katolik a katolická církev. Kč 13·—.
* Katolické kněžství a jeho veliký význam v moderní
 době. Kč 4·—.
 Nejsvětější Srdce Ježíšovo Kázání. Kč 5·—.
* Dějiny církve dokazují její vyšší poslání. Kč 4·—.
 Ss. Eucharistia. Modlitby k poučení. Kč 8·—.
 Rodina v záři božského Srdce. Kč 6·—.
* Nejkrásnější vzor křesťanského života. Májová ká-
 zání. Kč 12 80.
 Kristus Král. Kázání. Kč 8 20.
 Moderní svět a katolická církev. Kč 8·—.
 Kristovo sociální království. Kč 14·—.
* Svatyně Krista Krále ve Vysočanech. Kč 10 —.
 Pozdravení andělské. Májové promluvy. Kč 15·—.
 Posila duše. Modlitby a poučení pro katol. lid. Vtisku.
* Boj proti Kristu. Postní kázání. Kč 5·—
* Výchova dětí a rodičů. Kč 5·—.
-
- * Spisy hvězdičkou označené jsou úplně rozebrány.
-

Všecky tyto publikace Vám zašle obratem knihkupectví
JANA TOMANA VE MĚSTĚ ŽDÁŘE NA MOR.

Tiskem a nákladem Jana Tomana ve Městě Žďáře.